ARRANCANT
MOTORS

promou
_ AJUNTAMENT DE PAIPORTA

un projecte de
_ NADALVILLENA ESTUDIO DE ARQUITECTURA S.L.

coordina
_ Marta Pastor Villena, arquitecta especialista en pedagogia urbana
_ Carolina Juan Nadal, arquitecta especialista en sociologia urbana

col · labora
_ Rafael Rivera Herraez, arquitecte urbanista
_ Xelo Pastor Martínez, mestra de primària
_ Inma Beta Puig, educadora social i TASOC

participa
_ Elena Such Torregrosa, arquitecta
_ Inma Coscollà Girona, mestra de primària
_ Emilia Tortosa Ureña, psicòloga

il · lustra
_ Pilar Pérez Lara, il · lustradora

Paiporta, novembre de 2019

AJUNTAMENT DE PAIPORTA

NADALVILLENA

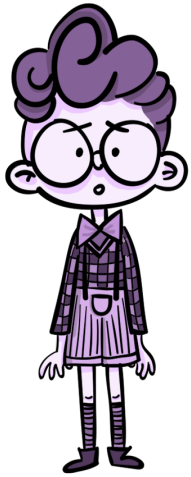

1

P.9

LA SITUACIÓ

01. Infància i ciutat 11
- Ciutats educadores, ciutats diamant 13
- Els drets de la infància 15
- L'escolta activa de la infància 17
- La ciutat canviant 20

02. Paiporta a inspecció 25
- Evolució o expansió? 27
- Qui viu a Paiporta 29
- Com moure's per Paiporta 32
- Què ofereix Paiporta 36

03. Per què ara... i amb la infància? 41
- Reconnexió: un municipi inclusiu 43
- Reactivació: l'apoderament de la infància 44
- Regeneració: intervencions sostenibles 45
- Experiències similars 46
- Legislació vigent 49

2

P.53

ELS REPTES

01. El procés participatiu 55
- En què consisteix 57
- Qui participa 61
- Com es participa 64

02. Estratègia 1: Arrancant Motors 69
- Les formes d'exclusió i invisibilització de la infància 70
- Límits físics i simbòlics de la infància i la comunitat educativa 76
- Debilitats i fortaleses 81
- Espai per a la infància? 87
- Recorreguts i dinàmiques quotidianes 95
- Somnis per a Paiporta 109

3

4

P. 133

LES ESTRATÈGIES

01. El llarg termini 135
- Reconnexió 136
- Reactivació 137
- Regeneració 138

02. Estratègia 2: Camins Educatius 141

P.147

ANNEXOS

- Participants 149
- Índex de gràfics 157
- Opinions 165
- Noticies de premsa 169

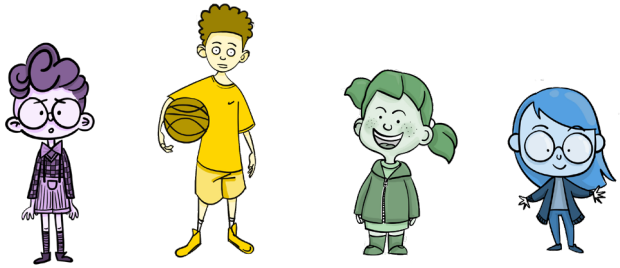

PAIPORTA
20 7
63 6
L MIN
342
I JO ON JUGUE?

LA SITUACIÓ

"En un tiempo, nos sentimos seguros entre las casas, en la ciudad, con el vecindario. Éste era el sitio donde buscábamos a los compañeros, donde los encontrábamos para jugar juntos. Allí estaba nuestro sitio, el sitio donde nos escondíamos, donde organizábamos la pandilla, donde jugábamos a mamás, donde escondíamos el tesoro(...) Aquél era nuestro mundo."

La ciudad de los niños _ F. Tonucci

1

INFÀNCIA I CIUTAT

Els nostres pobles i ciutats i tots els processos vinculats al seu disseny i gestió, han estat històricament associats a competències purament científic-tècniques. Ens han venut la idea que els problemes d'una ciutat que ha d'enfrontar quotidianament la població, tenen una solució tècnica superior, i que "la millor solució sempre la donarà el millor tècnic". No obstant això i després de problemes històrics que han vingut lligats al mateix model de desenvolupament urbanístic, es fa ja evident que existeix una relació indiscutible entre el benestar de la ciutadania i l'espai on aquesta ciutadania es desenvolupa quotidianament, és a dir, als diferents espais que interactuen per conformar les nostres ciutats. Així, el que plantegem és un **projecte que aposte per superar la tradició tecnicista d'entendre l'urbanisme, defensant la necessitat urgent de recórrer a pràctiques i ferramentes utilitzades en les investigacions socials en totes les fases del procés del planejament urbanístic**.

El plantejament d'Infància amb Paiporta parteix de la detecció d'un problema generalitzat a les ciutats globals: **la invisibilització de la infància en el disseny i gestió dels espais públics i privats**. Es podria afirmar que les ciutats i els espais que les configuren, tant públics com privats, ofereixen majors o menors capacitats als seus usuaris i usuàries segons la definició específica d'escala humana que cada ciutat duu implícita. L'escala humana s'entén així en totes les seues dimensions, per una banda objectives - edat, sexe, diversitat funcional, classe social, etc. -; i per altra subjectives - passió, cultura, ètnia, etc.-. Amb açò, l'escala humana constitueix un paràmetre fonamental en la definició de qualsevol model de ciutat, tant en la seua vessant espacial com social, ja que és capaç de definir els seus límits materials i simbòlics.

L'urbanisme actual sol posar al centre dels seus plantejaments una escala humana, si més no, reduccionista: subjecte home, de mitjana edat, de classe mitjana, amb un treball ben remunerat i amb condicions físiques plenes. Per tant configura uns límits, com s'ha dit materials i simbòlics, del dret a la ciutat, que es configura al voltant d'aquesta categoria ciutadana però a costa de l'exclusió i invisibilització d'altres subjectivitats, entre altres la infància. UNICEF sosté que la ciutadania activa es tradueix en participació, responsabilitat, solidaritat i cooperació a l'esfera pública; però també es defineix amb l'assumpció de capacitat per exigir la fiscalització i la rendició de comptes en l'àmbit politicosocial. I en aquest sentit la idea que principalment defensa aquest projecte és, com bé afirma F. Tonnuci, que "***els infants són ciutadans, no són futurs ciutadans. Són ciutadans, xicotets, però ciutadans***".

Per la seua condició de dependència i vulnerabilitat, la infància està en contínua interacció amb altres grups de població, i per tant entenem que **millorar la qualitat de vida de la infància, suposarà una millora indissociable de la qualitat de vida de les persones del seu entorn**. La perspectiva de la infància constitueix un factor determinant en l'evolució cap a models de ciutat que siguen capaços d'oferir a totes les persones igualtat d'oportunitats i de drets. Treballar en la producció i la reproducció dels espais que ens envolten, des de la perspectiva de la infància, és fer-ho des de la perspectiva del gènere, entenent que històricament han sigut les dones les que han assumit majoritàriament les tasques de criança i de cura de xiquets i xiquetes; és fer-ho des de la perspectiva de les persones majors, atenent l'evolució de les estructures familiars que, per motius especialment econòmics i ocupacionals combinats amb les pràcticament inexistents polítiques de conciliació familiar, es veuen obligades a delegar les tasques de criança en avis i àvies; i és fer-ho des de la perspectiva d'altres diversitats com les físiques o psíquiques, o inclús de persones de cultures i ètnies minoritàries, ja que treballar la riquesa de la diversitat des de les etapes primerenques, contribueix a la creació d'un futur de ciutats més justes, més cohesionades, més igualitàries, més interculturals i més pacífiques.

Quan parlem d'Urbanisme i Infància parlem de reconstruir les ciutats perquè siguen amables, tolerants, i conciliadores de ritmes de vida individuals i col · lectius, i a més a més i en especial, perquè siguen educadores en aquests mateixos valors. Infància amb Paiporta es presenta com un projecte que visibilitze com, **a través de la ciutat entesa com a espai social per excel · lència, espai amb capacitat pròpia per construir alternatives d'apropiació i participació política i espacial, es pot educar a la totalitat de ciutadania en la tasca de projectar noves maneres de fer i viure el fet urbà, potser utòpiques, o potser simplement ubicades fora del nostre imaginari individual i col · lectiu**. Esbrinar si realment, infantilitzant les ciutats, seria possible educar en la diversitat i el conflicte que per definició conformen les ciutats.una millora indissociable de la qualitat de vida de les persones del seu entorn.

CIUTATS EDUCADORES, CIUTATS DIAMANT

EMILIA TORTOSA UREÑA

Tècnica d'educació de l'Ajuntament d'Ontinyent. Psicòloga comunitària.

"Per a educar una criatura ens cal la tribu sencera"

Proverbi africà.

Quan parlem d'educació la ment de seguida ens fa pensar en l'escola, però eixe és sols un dels entorns amb què eduquem la nostra canalla que, tot i ser dels més importants quan parlem d'educació, no és l'únic que hem de tenir en compte. Existeixen altres entorns com és l'educació no formal, la família i altres activitats pedagògiques no estructurades; i l'educació informal, la que és exercida per l'ambient sense pretensió educadora, però que és la que més influeix en el dia a dia de tota la població. I és en eixa educació informal on té un paper important la ciutat.

L'escola ja no pot donar resposta en solitari a les nombroses necessitats educatives que planteja hui una societat tan complexa com la nostra. L'escola continua sent la institució educativa més important, però necessita vertebrar la seua acció amb la dels altres agents educatius, culturals i socials de la ciutat.

Per damunt dels criteris administratius i urbanístics, la sociologia considera la ciutat com un organisme viu o una xarxa de relacions humanes i serveis. I anant més enllà, la ciutat és aquell espai on viuen les persones i estableixen una sèrie de regles per a conviure. **La ciutat és un producte de la societat humana, és un producte col·lectiu**.

Sóc una gran defensora de les ciutats. En un moment en què el lema ***"pensa global, actua local"*** està cada vegada més a l'ordre del dia, les ciutats han pres un paper indispensable en la possibilitat de canviar el món que ens envolta. **És en les ciutats on podem desenvolupar els nostres valors de solidaritat, de respecte al medi ambient, de sostenibilitat.** La ciutat és el lloc on les persones desenvolupem els nostres itineraris de vida, on creixem, on treballem, on compartim interessos, i també on eduquem no sols a les nostres criatures, sinó també a la resta de població que hi viu.

A la nostra societat, el coneixement i l'educació són eixos bàsics per al desenvolupament i la inclusió social. Per això l'Administració local, com a líder dels objectius estratègics territorials, projecta sobre l'educació una mirada àmplia, més enllà de l'escola, una mirada sustentada en la idea de ciutat educadora, en la qual l'educació esdevé un instrument, motor o palanca per al desenvolupament personal i col·lectiu, la inclusió social i la millora de la convivència i de la solidaritat.

Ciutats educadores són aquelles que es mostren actives en polítiques de participació, perquè generen espais de debat i aliances per avançar en la construcció de sentit de comunitat, implicació i compromís en projectes de millora de barri i de ciutat.

Ciutats educadores són que les fomenten la cohesió social mitjançant polítiques d'equitat i inclusió, ja que reuneixen les condicions per generar benestar social i salut a tots els que hi viuen, promovent actituds de solidaritat, respecte i interés pel bé comú.

Les Ciutats educadores són les que aposten per fomentar la creativitat i l'aprenentatge al llarg de la vida enfortint el paper de l'escola i dels altres agents socials i econòmics que fan possible la innovació social i urbana i en el món de l'empresa.

La ciutat educa en tot allò que impulsa i fomenta. Quan dissenya una vorera més ampla o més estreta ens diu si vol que anem caminant, en bicicleta o en cotxe, si la dissenya tenint en compte a les criatures i persones majors, si prioritza els parcs als aparcaments, si promou una ciutat neta i lliure de fums, si impulsa el transport públic, si inverteix en escoles i centres de salut, si preserva els espais naturals de l'entorn, si cuida de les persones majors dotant-los d'espais propis, si crea espais d'oci per a la joventut, si promou l'habitatge social.

La ciutat educadora és aquella que entén que tota intervenció que es realitza a la ciutat ha de tenir implícita una funció educativa i per tant, és responsabilitat de totes les persones que hi viuen i conviuen.

L'urbanisme és un dels eixos vertebradors de la ciutat educadora. Quan dissenyem la nostra ciutat estem marcant el camí que volem seguir per a cohesionar la ciutat, ja que la compensació social augmenta el benestar de la comunitat.

La pedagoga Angèlica Sàtiro inclús va més enllà i diu que:

> ***"La ciutat educadora és un diamant, que no existeix, que és una utopia, i la utopia és la que ens fa caminar. La ciutat és un esser viu. Quan els principis del que és una ciutat educadora siguen propis de tots els i les ciutadanes tindrem la ciutat diamant".***
>
> Congrés Internacional de Ciutats Educadores. Barcelona 2014.

Escric aquesta aportació per a "Infància amb Paiporta" el dia que estan constituint-se tots els ajuntaments després de les eleccions municipals de maig del 2019. És un dia important per a les ciutats, és quan es conformen **els governs que van a dissenyar el futur de les ciutats i des d'on es marcarà el camí per a ser unes vertaderes ciutats educadores, unes ciutats diamants**.

ELS DRETS DE LA INFÀNCIA

INMA BETA PUIG

Educadora social. Col·labora en "La Città dei Bambini", di Francesco Tonucci.

La palabra infancia deriva del latín "Infans" que significa mudo, el que no habla, la incapacidad de hablar o de expresarse de una manera inteligible para otros. Periodo de la vida humana comprendido entre el nacimiento y la adolescencia o comienzo de la pubertad. El concepto de infancia, así como la importancia que se ha otorgado a los niños, no siempre ha sido igual sino que ha evolucionado a lo largo de los siglos. En los últimos 40 o 50 años se ha empezado a prestar atención a este periodo de la vida, estableciéndose como un momento crucial en el desarrollo físico, intelectual, social y emocional de todo ser humano.

> ***"No hay causa que merezca más alta prioridad que la protección y el desarrollo del niño, de quien dependen la supervivencia, la estabilidad y el progreso de todas las naciones y, de hecho, de la civilización humana"***
>
> Plan de Acción de la Cumbre Mundial a favor de la Infancia, 30 de septiembre de 1990.

El reconocimiento público de esa necesidad ha creado muchos programas de desarrollo hasta el establecimiento de los Derechos de la Infancia de las Naciones Unidas en 1989. El artículo 3 de esta convención, dice que "en todas las medidas concernientes a los niños que tomen las instituciones públicas o privadas de bienestar social, los tribunales, las autoridades administrativas o los órganos legislativos, una consideración primordial a que se atenderá será el interés superior del niño".

La infancia es un periodo de la vida muy breve y es el más importante en la vida de todos los seres humanos. No podemos considerar a los niños y las niñas como futura ciudadanía, tienen derechos en el presente, a protestar, a ser tenidos en cuenta y a ser escuchados. El hecho de que no tengan derecho al voto, no debería suponer que su opinión no fuese considerada importante, y sin embargo asociamos su dependencia para sobrevivir y subsistir a que su palabra tenga menos importancia. De hecho, no pueden opinar ni tan siquiera en espacios y temas tan propiamente exclusivos como la escuela, el juego o la participación.

Hace años, los niños y las niñas iban a la escuela solos y andando, jugaban en las calles, hacían mucha vida en los espacios públicos, plazas, calles, parques. Ahora, las ciudades que hemos heredado, han sido construidas teniendo como prototipo a un adulto, hombre, trabajador y con su juguete preferido, el coche. Así, las ciudades son peligrosas y las casas son más seguras, en casa tenemos todo lo que podamos necesitar, y si no lo tenemos lo pedimos e incluso nos llega a casa. Con las nuevas formas de comunicación podemos tenerlo todo o casi todo sin necesidad de salir de casa.

Si queremos cambiar esta sociedad, nuestro barrio o nuestro pueblo, debemos comprometernos en un nuevo diseño de las políticas públicas, que deberán ser más participativas, consensuadas e inclusivas. Donde realmente se respeten los derechos de niños y niñas para que sean **protagonistas de su tiempo presente y se involucren en la misma sociedad, cambiando los prototipos y las prioridades del adulto al niño, del coche al peatón y de la ciudad al barrio.** Y si nuestros representantes políticos quieren cambiar y mejorar, restituyendo la ciudad por y para la ciudadanía, sólo podrán hacerlo con la ayuda de los niños y las niñas, no porque son más listos, sino porque son diferentes.

El proyecto de Francesco Tonucci, "La ciudad de los niños y las niñas", es una iniciativa que nace en Fano (Italia), con el objetivo de transformar las ciudades y potenciar una cultura ciudadana con las niñas y los niños. Tomando su autonomía como parámetro de la habitabilidad de las ciudades, para todas y todos. Profundizando en el ejercicio de un derecho esencial, de repercusiones individuales y sociales. Es una iniciativa que concede a niñas y niños su merecido lugar como ciudadanas y ciudadanos. **Invitándonos al desafío de gobernar, de gestionar y accionar con una mirada estratégica, entendiendo las políticas públicas desde la niñez activa, participativa y promotora de cambios para el presente y con enormes posibilidades de innovación e invención, para el futuro.**

Las personas ya no tienen espacio en la ciudad, ya no establecen contacto con otros y con el entorno urbano. La naturaleza fragmentaria y la peligrosidad del entorno urbano excluyen al niño la posibilidad de experimentar experiencias fundamentales para su desarrollo cognitivo, emocional y social. **La infancia debe recuperar la posesión del entorno urbano, debe recuperar formas de juego y el movimiento autónomo en la ciudad, debe recuperar su espacio en la ciudad**. Para lograr el objetivo de cambiar la ciudad, el proyecto propone actividades que forman parte de la participación y autonomía del movimiento.

Con las nuevas leyes, sobre la infancia y sus derechos, como son la ley de servicios sociales 3/2019 de 18 Febrero en la Comunidad Valenciana, así como la Ley 26/2018 Derechos y garantías de la Infancia y adolescencia, ponen en el centro el Interés superior del menor, reconociendo la importancia de su opinión y derecho a vivir el presente. **Tenemos muchas herramientas en favor de la Infancia, pero se hace necesaria una voluntad política pública que tenga en cuenta que son ciudadanos y ciudadanas diferentes, pero no por ello inferiores.**

Y en este modelo de sociedad quedan olvidadas la socialización, la participación, las relaciones personales, el encuentro inesperado, el juego, la autonomía, etc.

L'ESCOLTA ACTIVA DE LA INFÀNCIA

XELO PASTOR MARTÍNEZ

Natural de Paiporta.
Mestra de primària i mare

Escoltar és fer atenció a allò que diu algú. Escoltar és una acció voluntària i demana una actitud activa, fer cas d'algú o d'allò que diu. L'acció d'escoltar normalment es confon amb la de sentir, què no és més que un procés físic que parteix de l'audició, un fet involuntari. De tot açò podem dir que **l'escolta activa és aquella que no només posa l'orella, sinó que fa saber a qui té enfront que és escoltat, que se l'entén**. L'escolta activa implica altres fets i actituds: observar, l'atenció, l'interés, la motivació, ser conscient de l'altre, l'empatia, etc. I la pregunta és, escoltem o sentim a la infància?

Des de l'escola hem de treballar l'escolta activa en les relacions amb l'alumnat per promoure i fomentar la seua participació com a ciutadans i ciutadanes. Per això, hem de generar espais de confiança, visibilitzant la diversitat i promoguent l'empatia; recollir les idees de tots i totes, no deixant al marge cap xiquet ni xiqueta; intentar guiar i orientar sense influir; crear inquietuds i esperit crític; fomentar el treball en equip; etc. A les escoles, ja comencen a sorgir projectes de formació al professorat i als més menuts i menudes com a figures mediadores de conflictes entre iguals.

PROJECTE CAMINANT A L'ESCOLA
CEIP Baladre. Picanya 2019

Caminant a l'escola és una iniciativa escolar que parteix del interès de l'alumnat de Segon de Primària de l'escola Baladre per canviar i millorar el seu entorn.

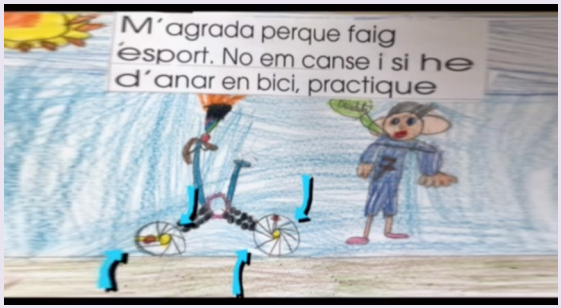

"El nostre alumnat és salvador del planeta, sap que: cal anar caminant per fer exercici i estar sans, que utilitzar el cotxe contamina, que és millor anar caminant per gaudir de la família i els amics i amigues, així com la problemàtica al entrar a l'escola amb molt de transit i cotxes."

Si ensenyem als nostres menuts i menudes a escoltar i ser escoltades, els beneficis són nombrosos, ja que estem generant una infància participativa socialment. Hem de tenir una visió positiva i integradora de la infància per fer-la visible, i per donar-li veu i presència a la societat. De vegades pensem que el que diuen els xiquets, "són coses de xiquets", i evidentment, així és. No obstant això, encara que el que diguen o de la forma en què ho diguen ens semble estrany des d'una mirada adulta, no hauria de significar que tinguera menys valor o importància. Simplement, és la importància que ells els atorguen i és una importància amb què convivim, com a iguals.

Busquem el benestar social, i sovint oblidem que el benestar vital de la infància està estretament lligat al benestar vital dels adults que comparteixen la vida amb ells. Vivim en una societat feta i organitzada per als adults, però **si realment volem una infància activa i reconeguda socialment, hem de donar-los veu inclús als espais d'adopció de decisions, tant escolars com extraescolars**. Això sí, sempre deixant-los viure el seu present, el de l'edat de la infància. No pensem sols en quant siguen majors, escoltem-los ara i donem-los el que els fa falta ara: ara necessiten temps, no presses ni controls ni preocupacions; ara necessiten expressar-se, equivocar-se, i rectificar; necessiten diferents mitjans d'expressió, com la paraula, el dibuix, l'escriptura, etc.

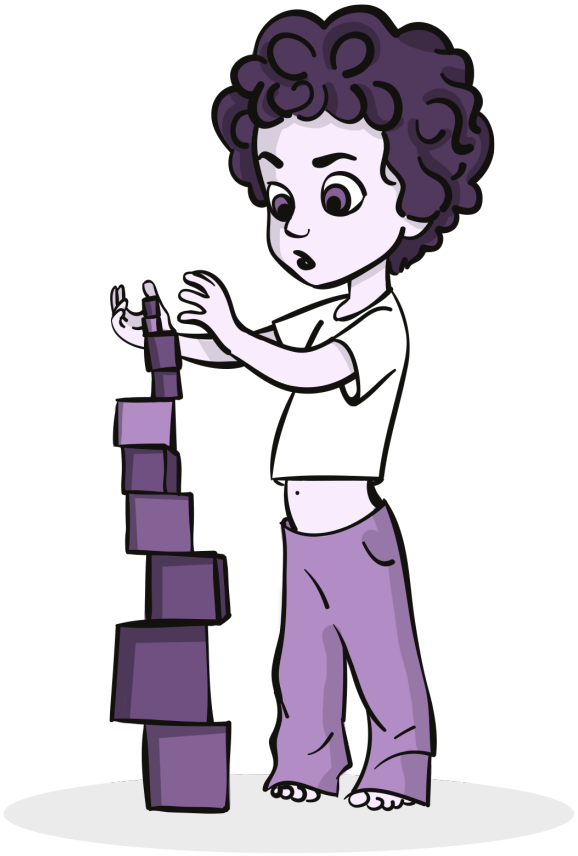

L'escolta de les opinions, necessitats i propostes dels xiquets i xiquetes és un dret reconegut a la Convenció dels Drets dels Infants. Els xiquets i xiquetes demanen, amb els seus llenguatges particulars, que els adults els escoltem més i ens prenguem més seriosament el que ens diuen. Si bé la participació de la infància és una tasca valuosa i imprescindible, no es pot considerar com una ferramenta per arribar a unes conclusions que en nombrosos casos els adults ja sabem quines van a ser abans de donar-los veu, sinó que hem d'entendre-la com un mitjà per arribar a conéixer profundament el que els xiquets i xiquetes volen dir, els seus desitjos, ambicions, pors i necessitats. I per saber interpretar-los, hem de parar atenció no sols al que contesten en quatre preguntes, sinó al que manifesten amb el cos, al com es mouen, a quan parlen i quan no, amb qui parlen, què observen, etc.

Per aconseguir tot açò necessitem evolucionar en el domini d'una eina fonamental: la comunicació. Sovint ens trobem amb inconvenients com la falta d'interés, que la infància diga el que els adults volem sentir… **Però si ens posem nosaltres com a adults en el punt de mira, hauríem de qüestionar-nos: és que som nosaltres experts o expertes en comunicació?, ens comuniquem bé?, fomentem espais de confiança suficient perquè els xiquets i xiquetes es comuniquen?, realment escoltem activament?** De fet, els xiquets i xiquetes són experts en els sistemes en què participen - escolar, jocs, protecció -. Pensem que, si els escoltarem activament, les escoles tindrien aules tan xicotetes per a ràtios tan nombroses com les actuals? Que les aules estarien organitzades amb taules i cadires individuals i sense espais per jugar o investigar? Pensem que els patis estarien fets de formigó i sense zones verdes on amagar-se o on arrancar fulls per jugar o per alimentar a cucs de seda?

Els xiquets i xiquetes actualment, amb tants estímuls i informació visual, i pel simple fet de què són menuts, moltes vegades no tenim en compte les seues inquietuds, desitjos, maneres de jugar, etc. No tenim en compte les seues opinions o solucions als problemes que poden sorgir. Simplement els acostumem a acomplir unes normes i quan siguen majors ja decidiran. Hem d'estar decidits a escoltar el que els infants volen dir sense cap predisposició d'escoltar el que volem escoltar com a adults, ells han de percebre que nosaltres tenim la voluntat sincera d'escoltar-los amb respecte i amb els ulls. Hem de creure en ells. **I si els demanem idees i aportacions per canviar i millorar el seu entorn, hem d'estar disposats i compromesos a fer canvis en molts dels sistemes que ens regeixen i a invertir els recursos necessaris.**

Ens queda encara molt camí a fer per afavorir el seu paper com a ciutadans i ciutadanes actius amb dret a participar en l'elaboració del projecte de la ciutat que volem, i molt per conèixer de les visions i de les seues aportacions, que de ben segur enriquirien notablement aquestes ciutats futures, **les ciutats de la infància.**

LA CIUTAT CANVIANT

RAFA RIVERA HERRÁEZ

Arquitecte urbanista

Érase una vez una ciudad en la que la infancia era importante. Suponía un período vital fundamental, no solo para la educación de niños y niñas, sino para su felicidad que, sorprendentemente, era una felicidad contagiosa, que se expandía, que contaminaba a jóvenes y mayores. La llamada ciudad era una manera de compartir la vida y cada persona con su edad, sus conocimientos, su manera de ser y estar, colaboraba con el hecho común de convivir.

No es que todo fuera perfecto, no vayan a creer, pero cada conflicto, llevaba dentro su solución que siempre se llamaba convivencia. **Y ahí, precisamente ahí, la infancia tenía un papel básico porque sus juegos, sus ocurrencias, sus travesuras, generaban una red de relaciones a las que llamaron tejido social por la consistencia que ofrecía, por la cohesión, por la integración y por la tolerancia.**

Con niños y niñas cerca, en la calle, aquellas ciudades tenían un carácter diferente. Son como los pájaros, decía aquel anciano, que con sus cantos y su ir y venir, enriquecen nuestra ciudad sin que nos demos cuenta. O como los árboles, nos dan todo a cambio del cuidado, y tenemos sombra, y tenemos frutos, y tenemos aromas. La infancia nos da alegría compartida.

Pero aquellas ciudades crecieron y crecieron de la mano de algo que llamaron progreso. Aquello trajo inventos, mejoras económicas, rentabilidad, riqueza. Trajo tecnología muy útil, sin duda, pero también trajo prisa y rapidez, trajo urgencias y nuevas necesidades. El tiempo empezó a medirse de otra manera y fue importante competir por llegar el primero. Ser el campeón, el líder, el jefe, era fundamental. **Lo productivo sustituyó a lo divertido, competir adelantó a compartir, correr fue mejor que andar, y ser serio más reconocido que sonreír.**

Las distancias entre las ciudades se acortaban y se visitaban monumentos y museos antes muy lejanos, pero se mezclaba la vida del visitante con la vida del habitante, y eso generaba conflictos. La comodidad hizo que se dejaran de valorar las cosas básicas. El agua estaba en el grifo, y parecía infinita. La luz estaba en el enchufe y parecía salir de la nada, Así, entre inventos estupendos, las ciudades crecieron y fueron cambiando de cara.

En ese crecer y crecer algunos principios se fueron quedando por el camino. Era un camino deslumbrante, lleno de nuevos edificios, modernos, con premios, con tecnologías asombrosas, pero un camino que no todos

Los niños no tenían voz pero sí tenían urgencias olvidadas. La infancia sería lo primero, y todo lo demás iría después.

podían seguir; demasiado rápido para los ancianos, demasiado agresivo para las mujeres, demasiado rentable para los enfermos, demasiado encasillado para los diferentes y, sobre todo, demasiado aburrido y peligroso para la infancia. La nueva cara de la ciudad era más grande, más maquillada, pero más gris y excluyente. Así las ciudades empezaron a parecerse unas a otras.

Fue entonces cuando, hace ya tiempo, a principios del llamado siglo XXI, la gente empezó a pensar que tal vez en ese progreso meteórico había demasiados olvidos. Si los árboles había acabado metidos en estrechos alcorques, si los pájaros eran ahuyentados por las molestias que producían, si los niños y niñas estaban recluidos en reservas seguras, llamadas parques, y ya no correteaban por las calles y plazas, es que algo no se estaba haciendo bien, a pesar del progreso, a pesar de las riquezas, a pesar de los grandes inventos.

Queremos niños y niñas juntos y felices, decía la primera pancarta. Niños jugando mejoran la ciudad, decía la otra. No es progreso, es retroceso, habían escrito en una pared. El colegio y el parque no son la solución, se oía en un megáfono oculto. La solución es la calle, pero una calle para todos y todas, se podía leer en una pintada.

Aquello fue una revolución inesperada porque hacía tiempo, mucho tiempo, que nadie había pensado en la infancia que había quedado excluida y recluida. Había mucha resignación, y esa situación se consideraba un efecto colateral inevitable, lógico, razonable. Ahora, de pronto, parecía que aquellas voces habían salido de la nada, pero no era así. En realidad habían salido del hartazgo, de la rebeldía, de la necesidad imperiosa por cambiar las cosas.

Pero, es imposible, es peligroso, es incompatible, decían algunos adultos. Podemos mejorar los parques, poner nuevos artilugios divertidos, pero la calle es para ir y venir deprisa, sin perder el tiempo. Algunos pensaron que el problema eran los coches que inundaban la ciudad, y quisieron añadir semáforos, hacer peatonales algunas calles, poner más policía urbana, aumentar las multas, pero aquello no era suficiente. En realidad hacían falta nuevas ideas.

Por eso las voces insistieron. **La calle es para ir y venir, es verdad, pero también para pasear, para mirar, para jugar. Es para sonreír, para caminar despacio, para corretear, para sentarse sin prisa, para conversar, para encontrase**. Incluso hicieron concursos para añadir cosas que podían hacerse en la calle llenando listas interminables. Con una conclusión, sin infancia libre en las calles y plazas, no hay ciudad. Podemos llamarle esto o lo otro, pero no es ciudad, y solo merecerá ese nombre sagrado que le dieron nuestros antepasados, si los niños vuelven a sus calles juntos, libres, y seguros. Y apareció tachada la palabra ciudad de rótulos y carteles.

La ciudad volvió a ser Ciudad, se eliminaron los tachones de los rótulos y nada se tomó como inamovible. Para nuevas necesidades surgieron nuevas propuestas.

Se inventó la ciudad de la infancia que era una ciudad cambiante y, a través del hilo conductor que eran los niños, esos cambios llegaron a toda la sociedad y la Ciudad fue más Ciudad que nunca para todos sus habitantes sin distinción, desde el niño hasta el anciano, desde la mujer hasta el hombre, desde el enfermo hasta el sano, desde el igual hasta el diferente, desde el que cree esto hasta el que cree aquello, desde el rojo hasta el azul, y todo a partir de la infancia como una locomotora invisible pero potente.

Es verdad que hubo momentos de dudas, de errores, de conflictos, incluso de retrocesos. Pero la ciudadanía había visto el horizonte, había reconocido el camino, y nunca renunció a aquellas pancartas del principio que habían sido el origen de todo.

Así fueron las cosas aunque hoy, tanto tiempo después, nos parezca mentira, y a partir de aquel llamado siglo XXI se cambió el orden de prioridades y la ciudad ya nunca perdió de vista a la infancia y, con ella, a toda la ciudadanía. **La Ciudad siempre fue para convivir.**

PAIPORTA A INSPECCIÓ

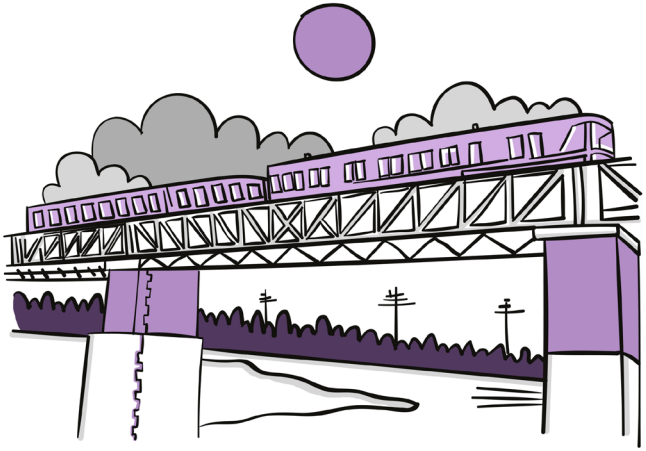

Originàriament, l'actual municipi de Paiporta constituïa l'agrupació de diversos poblats, tals com "Coteillas" i "Racó", avui Partida Cotelles i Racó. Aquests poblats ja consten al "Llibre del Repartiment" de 1238, en el qual es registraven totes les donacions de cases i terrenys que el rei Jaume I feia als quals participaven en la conquesta de València. El primer nom que va rebre va ser "Lloc de Sant Jordi", fins al segle XVIII on passà a anomenar-se Paiporta.

L'evolució demogràfica i social del municipi va estar marcada principalment per l'existència del barranc, que separava dos nuclis poblacionals. A la part oest del barranc predominaven conreus d'horta regats per séquies abastides pel riu Túria; mentre que a la part est predominaven cultius de secà, tals com oliveres o vinyes. Aquesta divisió suposava una dualitat en la societat de cada banda del barranc, que ha perdurat a la llarga de la història. No va ser fins al segle XX quan va existir per primera vegada una unió física que permetera la connexió dels habitants d'una banda amb l'altra, materialitzant-se amb la construcció del Pont Vell.

L'estructura econòmica de Paiporta es va basar durant segles fonamentalment en l'agricultura, a causa de la seua ubicació i característiques climàtiques que afavorien els cultius. La importància de l'agricultura a Paiporta es remunta a l'època romana, en la que es construí tot un sistema de regadiu depenent dels rius Túria i Xúquer i que es va anar ampliant i millorant segons les necessitats de cada moment. Posteriorment la indústria ha agafat pes arribant a esdevenir l'activitat econòmica principal del municipi, creant-se així tres Polígons Industrials: l'Estació, la Pascualeta i l'Alqueria de Mina.

I1 _ Barranc de Chiva

I2 _ Nou llit del Riu Túria

I3 _ Recorregut del "Trenet"

La famosa riuada del 1957, fet determinant en l'evolució urbanística de la ciutat de València i de tota la seua àrea metropolitana, afectà també a Paiporta encara que de manera menys significativa, produint danys sobretot en els cultius i en les infraestructures urbanes. Un any després d'aquest tràgic incident, en 1958, s'aprovà la Solució Sud, amb la qual s'acordava el desviament del Riu Túria per la vorera sud de València, és a dir, entre Paiporta i València. Aquesta solució va representar el **trencament de la connexió directa entre els nuclis urbans de Paiporta i València**, amb la discontinuïtat econòmica i cultural que aquest trencament ha carrejat fins al dia d'avui.

L'únic mitjà de transport públic que ha existit des de principis del segle XX ha sigut **el "Trenet"**, que unia València amb Vilanova de Castelló i passava per Paiporta, amb la finalitat d'enllaçar els pobles de la Ribera i l'Horta amb el Port de València com a gran nucli d'activitat econòmica industrial i portuària. A la llarga dels anys va anar millorant i ampliant el servei, sobrevivint als problemes que va comportar la riuada del 57, i esdevenint **fonamental per al desenvolupament econòmic i poblacional de les zones a què abastia**, ja que facilitava l'exportació dels productes locals i millorava les relacions amb el mercat internacional. L'any 1986, la gestió d'aquest mitjà de transport va passar a l'empresa Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana, i actualment es correspon amb les línies 1, 2 i 5 de Metrovalència, única connexió de transport públic entre Paiporta i la ciutat de València.

EVOLUCIÓ O EXPANSIÓ?

El creixement de Paiporta ha estat marcat per l'existència d'un accident geogràfic tan important com és el **Barranc de Xiva**, que ha suposat sempre el **punt de trobada i al mateix temps de separació entre la població del municipi**.

El primer nucli de població va sorgir al marge esquerre del barranc, on hi predominaven terres fèrtils per al cultiu d'hortalises. En aquesta banda també es trobava el Convent de Sant Joaquim, que tenia una forta presència i poder d'àmbit religiós. El creixement de Paiporta va anar produint-se al voltant de l'església fins que arribà al límit del barranc. Finalment, la població va començar a extendre's per la banda est, zona que va anar cobrant importància i configurant-se progressivament en un nucli més dinàmic. Amb el creixement d'aquesta part del municipi al segle XIX i amb el procés d'industralització que estava sorgint a la resta del territori valencià, es creà un ambient industrial on predominava la producció de rajoles i productes lligats a l'agricultura. El canvi en l'estructura econòmica es va reflectir també a la societat de l'època, que passà d'una societat rural a una societat industrial. El primer pont que connectà les dues parts, que és el que avui anomenem Pont Vell, s'inaugurà el 1932, i va tenir un paper fonamental al facilitar la comunicació dels habitants de les dues bandes del Barranc de Xiva.

El Barranc de Xiva ha sigut sempre el punt de trobada i al mateix temps de divisió entre la població del municipi

A banda del barranc, **els límits amb els municipis veïns també ha condicionat de manera significativa la configuració territorial de Paiporta.** Per una banda, l'existència de les vies del ferrocarril al nord suposa un límit físic important, que coincideix amb la frontera entre els termes municipals de Paiporta i Picanya. En aquest sentit, tant en la zona nord com en l'oest de Paiporta, l'extens terme del municipi veí de Picanya suposa una limitació infranquejable pel que fa a l'expansió territorial de Paiporta. A l'est trobem la carretera CV-400, que comunica València amb els municipis de l'Horta Sud i suposa la separació física entre Paiporta i municipis com Alfafar, Benetússer o Massanassa. Aquesta via, que per una banda ha suposat un límit de creixement

urbanístic del municipi, ha suposat un condicionant clau en la ubicació i desenvolupament dels tres polígons industrials i per tant de l'activitat econòmica de Paiporta.

Si ens fixem en les fotografies històriques, s'observa que la banda oest del barranc sempre ha estat més poblada que la banda est, tot i que degut als límits físics ja esmenats no haja canviat significativament amb el pas del temps. Les zones on l'expansió urbanística ha sigut més notable a partir de l'any 2000, ha sigut en la zona nord-est de Paiporta, creixement vinculat especialment a la proximitat als polígons industrials i al terreny urbanitzable existent entre el nucli poblacional consolidat i la carretera CV-400. **És en el període comprés entre els anys 2000 i 2006, coincident amb l'època del boom inmobiliari de caràcter ja no sols estatal sinó internacional, quan a Paiporta es produeix la major expansió urbanística de la història des dels seus inicis, amb un canvi significatiu en la seua estructura urbana.** Actualment, la major part de territori urbanitzable definit al Pla General de Paiporta 1998 s'ha edificat, suposant la reducció de distància entre el nucli urbà i la zona industrial, així com amb els altres municipis de l'Horta Sud.

El desenvolupament de Paiporta ha sigut una mostra manifesta de què l'evolució cultural d'un poble, capaç de superar una separació física com el barranc per constituir un nucli poblacional cohesionat i autosuficient, no és sinònim d'una expansió urbanística ferotge. Sols en l'època del boom inmobiliari l'expansió urbanística ha sigut determinant i no per això rellevant en l'evolució del municipi, ja que ha estat un creixement que li ha donat l'esquena a un accident geogràfic central i de gran valor patrimonial, i en gran mesura desconectat de la banda oest del municipi, de la seua història poblacional i relacional i dels seus serveis.

I4 _ Vista aèria Paiporta. Any 1983

I5 _ Vista aèria Paiporta. Any 2000

I6 _ Vista aèria Paiporta. Any 2006

QUI VIU A PAIPORTA

L'any 2019 el municipi de Paiporta té un total de 26.851 habitants1. Aquest volum poblacional ha tendit a l'alça els darrers anys (Gràfica 1), amb increments no massa acusats de la població, tal i com es mostra a la gràfica següent:

G1 _ EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DE PAIPORTA

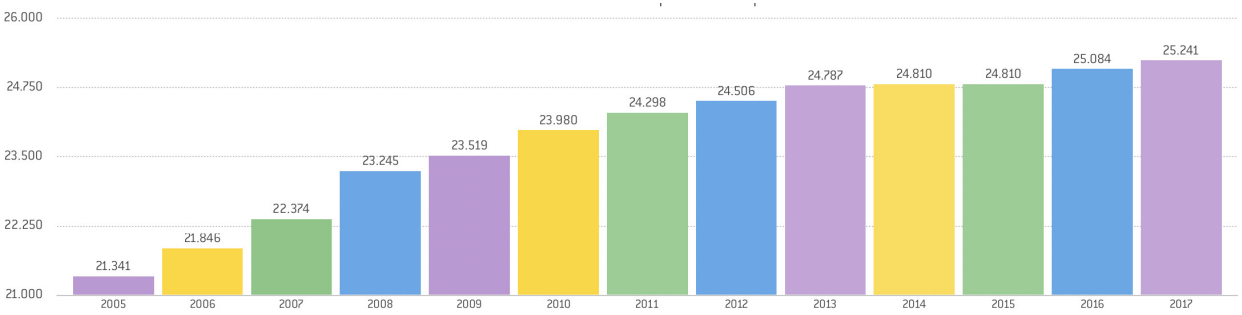

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Valencià d'Estadística. Generalitat Valenciana

Si ens fixem en la distribució edatària de la població, Paiporta mostra una tendència important a l'envelliment, tal i com plasma la piràmide de població (Gràfica 2) amb una base aprimada. No obstant això, aquesta no deixa de ser una dada genèrica de la majoria de ciutats i municipis del País Valencià, inclús de l'Estat espanyol i la resta de països occidentals. En canvi, una dada a destacar i específicament característica del municipi que queda plasmada a la Gràfica 2, és el fet de què Paiporta es mostre -en comparació amb la mitjana de la província de València- amb un major nombre de persones d'entre 0 i 14 anys, així com d'entre els 30 i els 49 anys.

Aquesta dada esdevé fonamental en els plantejaments inicials d'Infància amb Paiporta, ja que l'estructura poblacional reflexa la importància dels grups protagonistes del projecte. Ambdós grups d'edat estan vinculats, ja que la població d'entre 30 i 49 anys constitueix gran part del grup progenitor de la població d'entre 0 i 14 anys. Ambdós grups constitueixen una bona part dels nuclis familiars del municipi de Paiporta. A més, aquest fet diferencial es pot entendre com què **el municipi de Paiporta és un potencial atractor de families amb infants d'entre 0 i 14 anys, i que per tant esdevenen grups socials a incloure de manera estructural en les polítiques públiques del municipi.**

G2 _ POBLACIÓ DE PAIPORTA PER SEXE I EDAT

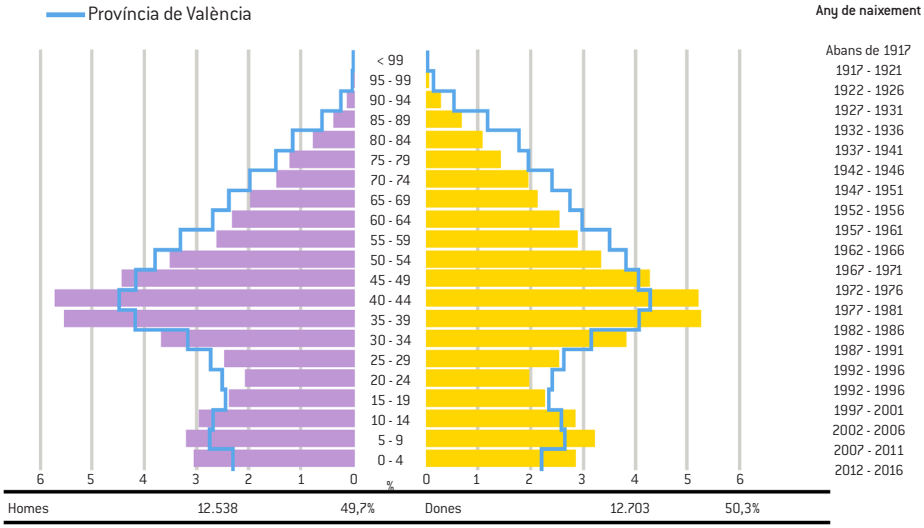

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Valencià d'Estadística. Generalitat Valenciana

G3 _ POBLACIÓ PER NACIONALITAT

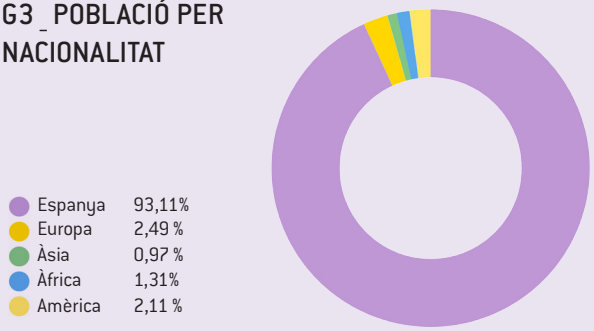

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Padró d'Habitants de l'Ajuntament de Paiporta a data 4 de febrer de 2019

Com mostra la Gràfica 3 la majoria de la població té nacionalitat espanyola, només un 6'8% de la població de Paiporta té nacionalitat estrangera. Aquest valor suposa 5'3 punts per sota de la mitjana de població estrangera que l'IVE de la Generalitat Valenciana calculava per a municipis valencians de 20.001 a 50.000 habitants l'any 2017. Així, el lloc d'origen dels xiquets i xiquetes no s'ha considerat com una variable a tenir en compte en el procés, tot i que a la llarga del seu desenvolupament s'haja tingut present per detectar possibles dinàmiques socials diferencials d'aquest grup reduït.

Es fa també important incloure quina és la composició formativa de la població paiportina major de 16 anys (Gràfica 4). Pràcticament un 97% de la població de Paiporta major de 16 anys ha pogut accedir a una educació primària, arribant un 42% de la població a cursar estudis secundaris i un 28% estudis superiors. Aquestes dades estan estretament vinculades amb l'ampla oferta educativa de formació professional que ofereix l'IES La Sénia, així com a una ubicació i un transport públic que afavoreix la fàcil i ràpida connexió de la població de Paiporta amb les universitats de València.

G4 _COMPOSICIÓ FORMATIVA DE LA POBLACIÓ MAJOR DE 16 ANYS

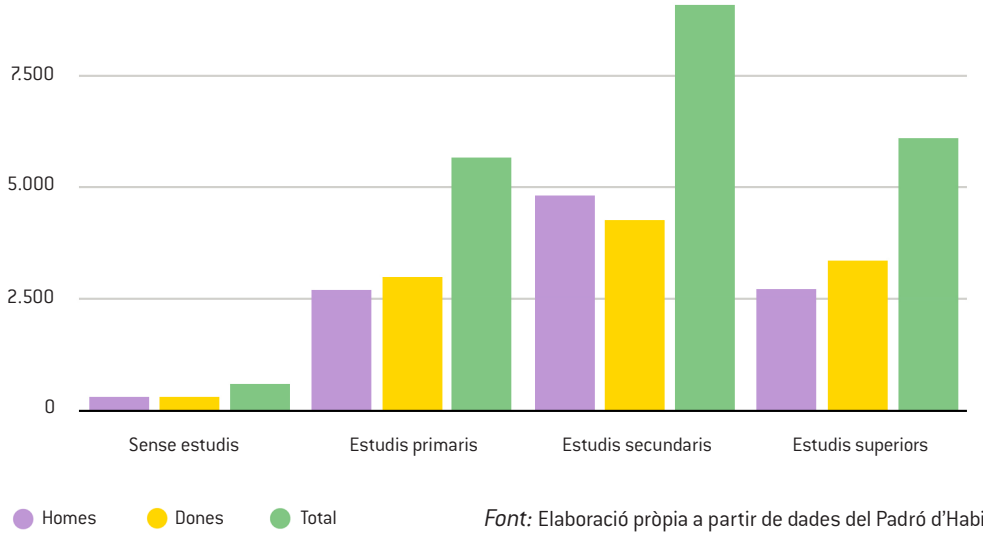

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Padró d'Habitants de l'Ajuntament de Paiporta a data 4 de febrer de 2019

COM MOURE'S PER PAIPORTA

Paiporta es caracteritza per comptar amb un oferta viària externa al municipi que permet una connexió fluida amb València i als pobles de l'Horta Sud i l'Horta Oest, mitjançant diferents infraestructures de distribució. A l'est de Paiporta es troba la carretera CV-400 que corre de nord a sud, i que connecta València amb els municipis del sud, donant accés amb vehicle privat a la circunvalació de la ciutat de València (V-30) i atravessant el nou llit del Riu Túria. La via permet el pas de vianants i ciclistes, és freqüentment utilitzada de manera esportiva per vianants, i a més a més conecta Paiporta amb diversos dels municipis veïns. ntre el traçat de la CV-400 i Paiporta es situen els dos majors polígons industrials de la localitat, aspecte que condiciona notablement l'**ús que fa la població de Paiporta d'aquesta via òptima per a vianants i ciclistes,** un ús contrastadament més lleuger al que fa la població de municipis com Benetússer o Alfafar.

La carretera CV-407 recorre Paiporta pel nord, en direcció est-oest. Compta amb una senda ciclable al seu marge nord en part del seu traçat, la qual no continua cap a l'interior de la localitat però sí cap a la CV-400. A l'oest es troba la carretera CV-406 que conecta Paiporta amb la nova zona residencial de Picanya. A la llarga de la seua traça connecta amb Paiporta i travessa mitjançant un pont el Barranc de Xiva, per l'est continúa cap a Benetússer, intersectant la CV-400. **No existeix connexió a través de xarxa ciclista amb Picanya, tot i que segons fonts directes de l'Ajuntament de Paiporta està en vies d'execució.**

Pel sud, la Carretera d'Albal accedeix a Paiporta. Es tracta d'una via de distribució de la gran quantitat de parcel · les agrícoles situades a la zona sud del municipi, i finalitza la seua traça intersectant amb la carretera CV-33. També el Camí de Catarroja accedeix pel sud i tant aquest com la Carretera d'Albal transcorren colindants a la urbanització de "Els Pitufos".

Respecte a la infraestructura per al transport públic, Paiporta posseix accés amb metro. Les línies 1, 2 i 7 de Metrovalencia dónen servei al municipi de Paiporta, les capçaleres de les quals són: Llíria, Bétera, Villanueva de Castellón, Torrent i València (Marítim-Serreria). Connecta així amb tots els municipis que es troben al pas d'aquestes línies. El servei que ofereix el metro a la localitat guarda una relació estreta amb l'evolució de l'estructura de la població, ja que permet una **interconexió ràpida i freqüent** amb la capital i amb els municipis veïns, a banda de **còmoda** pel fet de que la parada es trobe dintre del mateix nucli urbà i pròxima al Polígon de l'Estació. No obstant això, no disposa de transport públic interurbà que connecte la parada de metro amb la resta del municipi, fet que pot arribar a **limitar l'accés al metro de persones amb mobilitat reduida o amb menor autonomia** que hagen de salvar les distàncies més llargues sense utilitzar el cotxe.

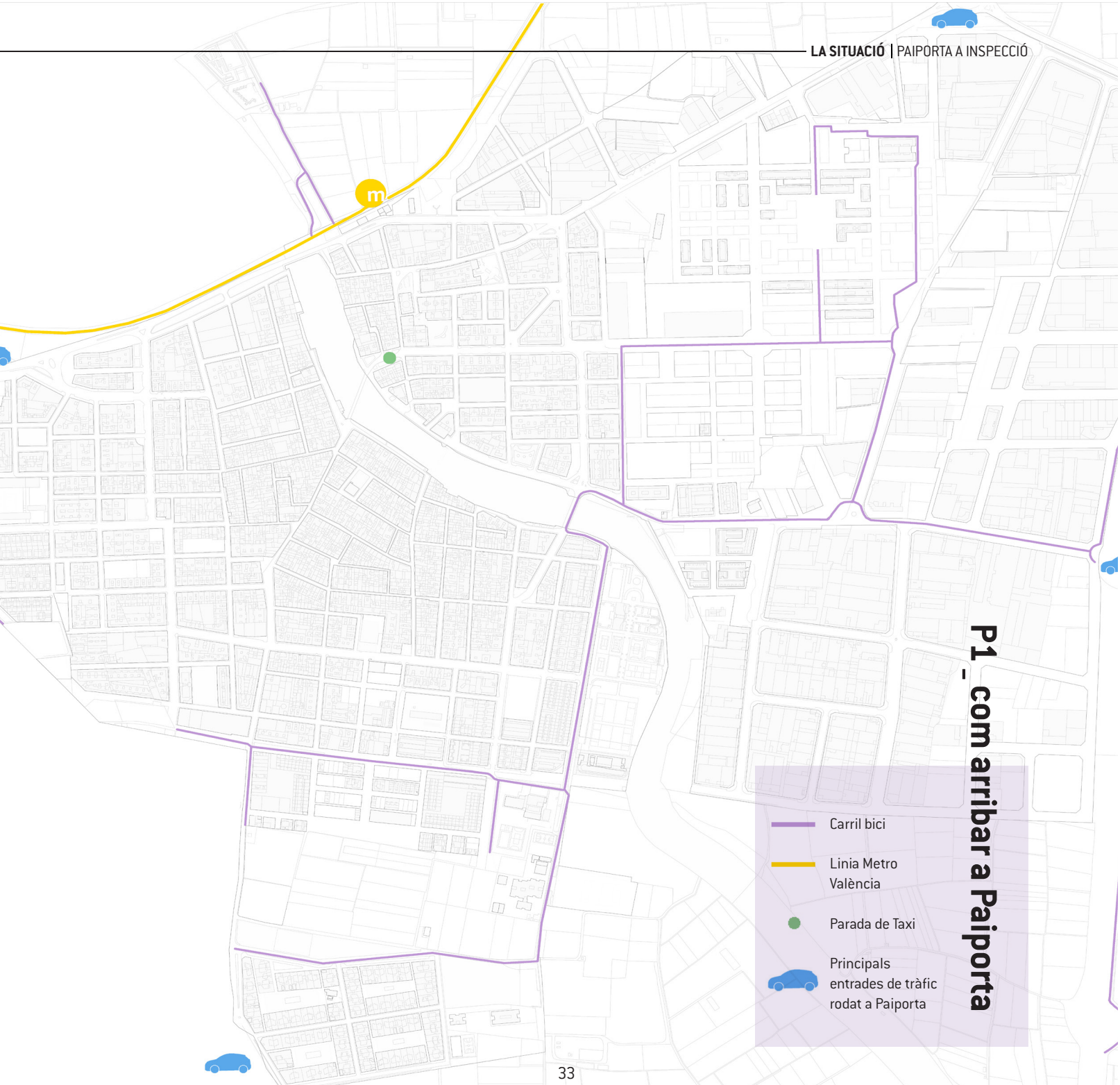

P1_ com arribar a Paiporta

El model de mobilitat urbana que presenta Paiporta està centrat en el vehicle privat, que ha sigut durant molts anys el centre de les inversions en mobilitat. El mapa de viari de Paiporta mostra com **l'espai per als vianants queda totalment envaït pel vehicle privat**, tot i que es tracte d'una estructura urbana compacta i de dimensions favorables perquè els desplaçaments a peu, en bicicleta o en combinació amb el transport públic fóra la forma més ràpida i eficient de moure's, tenint també en compte les situacions de congestió que s'hi solen produir. En aquest sentit, **fins i tot les escoles i els instituts de Paiporta es veuen envoltats d'una xarxa viària amb predomini del tràfic rodat, dels embotellaments i de l'estacionament als carrers**.

L'aparcament, per la seua banda, constitueix un instrument de gestió fonamental de la política general de mobilitat. Actualment, predomina l'aparcament lliure en calçada, convertint d'aquesta manera el vehicle privat en el protagonista del paissatge urbà en la major part dels carrers del municipi. I és que l'aparcament té un paper essencial en el moment d'elecció del mitjà de transport, tant en la possibilitat d'aparcament en destí com en origen, com en el seu cost: **si existeix per qualsevol racó de Paiporta espai lliure per aparcar, amb major facilitat i comoditat s'escollirà el vehicle privat com a mitjà de transport**. A més a més, i tot i la sobrepresència de l'aparcament lliure per la major part de l'espai públic del municipi, s'han generat borses d'aparcament espontànies en solars.

Paiporta disposa en l'actualitat d'un carril bici que s'ha extés principalment per la perifèria, per aquelles zones que mostraven unes condicions més favorables des del punt de vista d'adaptació a la infraestructura ciclable existent que connecta Paiporta amb la resta de municipis del seu entorn; a les seccions de viari existents, fet que condiciona la major presència del traçat per les zones més recentment urbanitzades; i per tant des del punt de vista de la sostenibilitat econòmica del projecte. No obstant això, l'ús quotidià de la bicicleta com a transport urbà requereix de la reserva d'espais segurs destinats al seu estacionament als punts d'origen i destí dels desplaçaments, i en aquest sentit, **la mobilitat amb bicicleta a Paiporta es veu limitada pels efectes que pot tenir la carència d'espais destinats a aquest fi, així com pels efectes de la mancança de connectivitat i continuitat a certs trams del carril bici de la ciutat, i de la falta d'adaptació d'algunes vies que afecten inclús a la seua seguretat.**

El transport col·lectiu és un element clau per assolir un model sostenible de mobilitat, però a banda de les últimes actuacions vinculades a l'ampliació de la xarxa ciclable, l'únic transport públic que existeix a Paiporta és el servei de Metro. No existeixen línies d'autobús públic o altres alternatives per al transport públic interurbà.

En el darrer PMUS 2017 i en les últimes inversions en mobilitat a Paiporta, ja s'observa una clara **tendència a què la mobilitat urbana comence a deixar d'estar centrada en el vehicle privat per basar-se en el transport públic col·lectiu, a peu i en bicicleta com a paradigma de la mobilitat sostenible**. La política municipal ha orientat les seues actuacions, en la línia de la tendència de mobilitat de les principals ciutats europees, a fomentar un ús menor i més racional del vehicle privat, que haurà de passar per la limitació i reducció de l'espai viari, però acompanyat d'una readaptació i regulació dels espais per estacionar-hi.

P2_el viari de Paiporta

QUÈ OFEREIX PAIPORTA

Els espais naturals i agrícoles del municipi de Paiporta s'estenen per les rodalies del municipi. Aquest paisatge es composa d'un mosaic d'ambients naturals, i no obstant això, el seu component natural i rural és actualment molt escàs, ja que el teixit urbà ha anat progressivament sobreposant-s'hi.

Paiporta disposa d'una superfície de verd estrictament urbà que es limita al traçat del barranc de Xiva, al parc de la Villa Amparo i a la Pinada. Els tres espais verds contribueixen a esponjar la ciutat i aportar-li beneficis ambientals, no obstant això les possibilitats d'ús són restringides. La dotació de zones verdes estrictament públiques i urbanes és limitada, tenint en compte a més a més que la Pinada és un verd en terreny municipal públic però de propietat privada. El traçat del barranc es situa a una cota inferior a la de la totatlitat del municipi, i tot i haver-se aplicat polítiques de neteja i condicionament, les polítiques enfocades a potenciar el seu ús com a xarxa verda d'oci i esparciment han sigut escasses. El parc de la Villa Amparo constitueix l'espai verd més freqüentat per la població de Paiporta, ús condicionat en gran mesura a la presència d'un parc infantil. Així, **l'estructura verda de Paiporta esdevé inutilitzada i inconnexa, malgrat les dimensions del barranc com a principal eix vertebrador i la seua localització enmig de la trama urbana, a l'abast de tota la ciutadania**.

Un element que predomina en el paissatge paiportí són els solars. Es concentren majoritàriament a la zona nord-est de Paiporta, tot i que es tracta de solars en zona urbanitzada com mostra la seua traça reticular, i per tant, pròximament edificables. L'altra gran taca de solars del municipi s'ubica a la zona sud-oest, en una àrea que queda per urbanitzar. La resta de la trama urbana també compta amb solars esparcits i de dimensions més reduides, que tot i servir d'esponjament de la trama d'edificis en altura, **el seu abandonament i desús contribueix a generar una imatge degradada de l'entorn urbà.**

Paiporta disposa de 14 espais públics dedicats al joc infantil. Aquests espais o àrees de joc infantil es troben especialment en places, a exepció del parc del Poliesportiu Municipial que forma part d'un complexe esportiu més ampli, i del parc infantil de la Villa Amparo, que es podria considerar l'única àrea de joc infantil del municipi situada en un parc. Les àrees de joc són de formes i mides semblants, i per norma general no han estat concebuts de forma cohesionada seguint criteris basats en l'autonomia de la infància o el foment de la seua sociabilitat. De fet, és significatiu el fet què **la majoria d'àrees infantils estiguen envoltades de bars i comerços, una mostra evident de què la ubicació de les àrees infantils no ha sigut el punt de partida, sinó la conseqüència de la sociabilitat adulta**.

Les àrees de joc infantil de Paiporta no compten amb usos diferenciats de l'espai ni amb jocs destinats a diferents trams d'edat dels usuaris. **El disseny dels espais i dels jocs que s'hi instal · len és molt homogeni, responent per norma general a les necessitats de franges d'edat molt limitades i donant cabuda a molt poca varietat de jocs.** Estem parlant d'una limitació important, com és la limitació al joc, ja que amb ella limitem la seua expressió, la seua comunicació i el seu dret a descobrir i interactuar amb l'entorn.

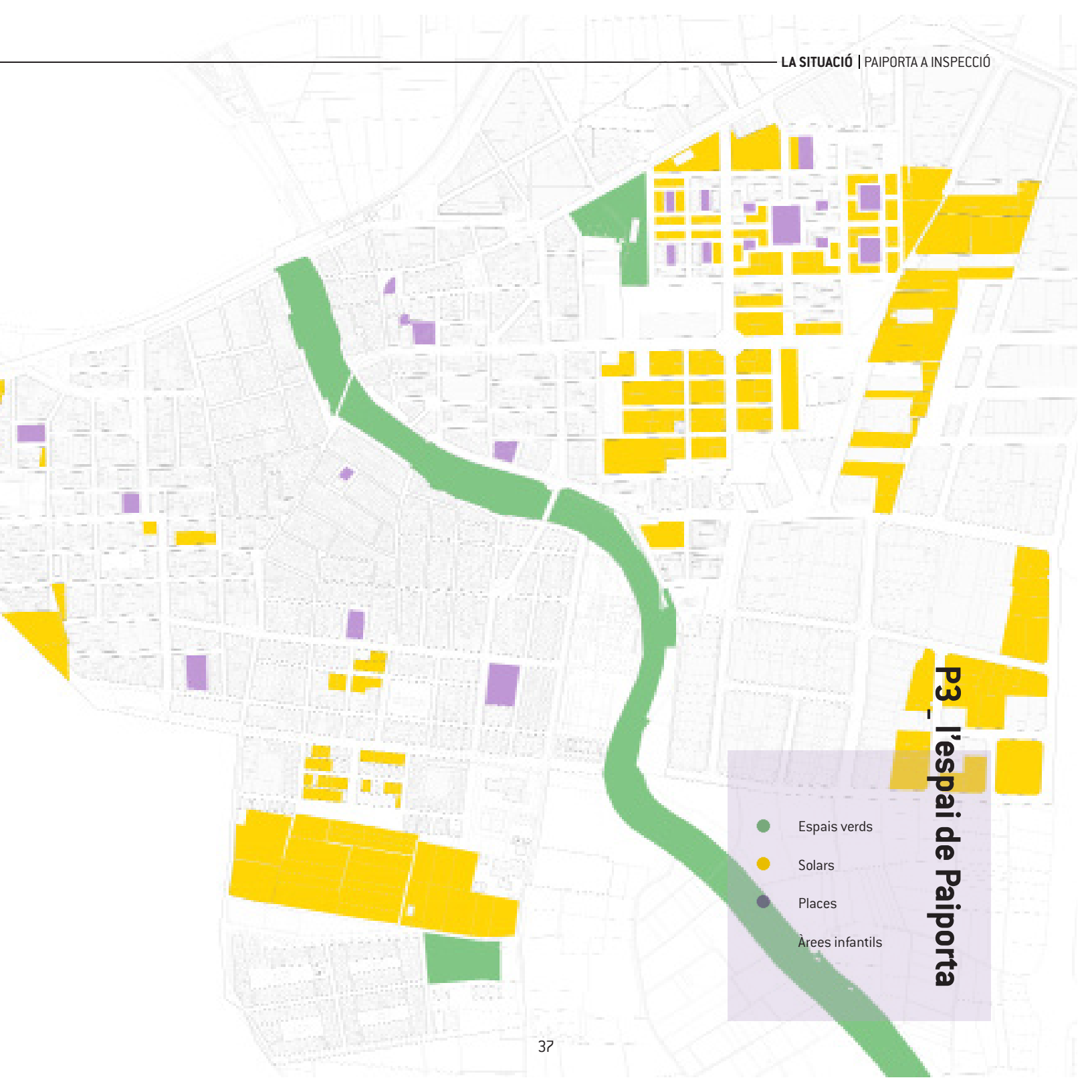
P3 - l'espai de Paiporta
Espais verds
Solars
Places
Àrees infantils

Paiporta disposa actualment de 25 equipaments, 17 places i 1 jardí. Pel que fa al repartiment del sòl d'equipaments per tipologies, cal destacar que els equipaments docents signifiquen un 53,6%, percentatge molt elevat, i que conjuntament amb els esportius (40,6%) arriben al 94,2% de la superfície total. Contràriament, **els equipaments culturals únicament assoleixen un 2,05% de la superfície total d'equipaments**.

El model de creixement urbanístic de Paiporta ha generat un model urbà dual i segregat, amb unes condicions desiguals entre centre i perifèria en gran mesura lligades a la forma i tipologia dels mateixos equipaments. Aquest model urbà dual, tot i no generar distàncies d'accés excessives entre residència i serveis degut a l'extensió en general reduida del municipi, sí que requeriria major atenció respecte possibles actuacions de reequilibri. Al cap i a la fi, els equipaments poden contribuir a reestablir les continuïtats físiques i funcionals entre ciutat i territori.

Un element important de la trama urbana de Paiporta son les places. No obstant això, **les places es presenten com a espais residuals, sense una estructura espacial clara, sense connexió i sense jerarquies pel que fa a perfils d'usuaris, intensitat d'ús o extensió**. Aquest caràcter i plantejament residual està estretament lligat amb el predomini de la inseguretat en tots els sentits, en la gran majoria dels casos pal·liada amb mesures excesives tals com valles per protegir del tràfic, o senyals de prohibició de certs usos considerats invasius per alguns perfils de la població.

La majoria de places tenen un equipament apropiat (bancs, il·luminació, fonts, parcs infantils, etc.), i elements naturals tot i que pobres. El predomini d'aquests dos elements en certes places, que identifiquen la imatge ideal que els usuaris i usuàries esperen d'una plaça d'àmbit quotidià, sol coincidir amb un ús més freqüentat i una major presència de serveis i activitats socials. És el cas per exemple de la Plaça Xúquer, La Casota o la Plaça Major, on conviuen la vegetació i els parcs infantils de les places amb els bars i comerços situats als seus límits. Altres places com la 3 d'Abril o La Soliera es presenten com a places d'àmbit més general i d'escala més urbana, amb més presència d'elements naturals. Per tant, totes les places tenen una rellevància i tamany similars, no existeixen places que des dels inicis del planejament urbanístic de Paiporta hagen constituit espais reconeguts i identitaris del municipis, amb l'enriquiment del paissatge i la vida urbana que açò comportaria.

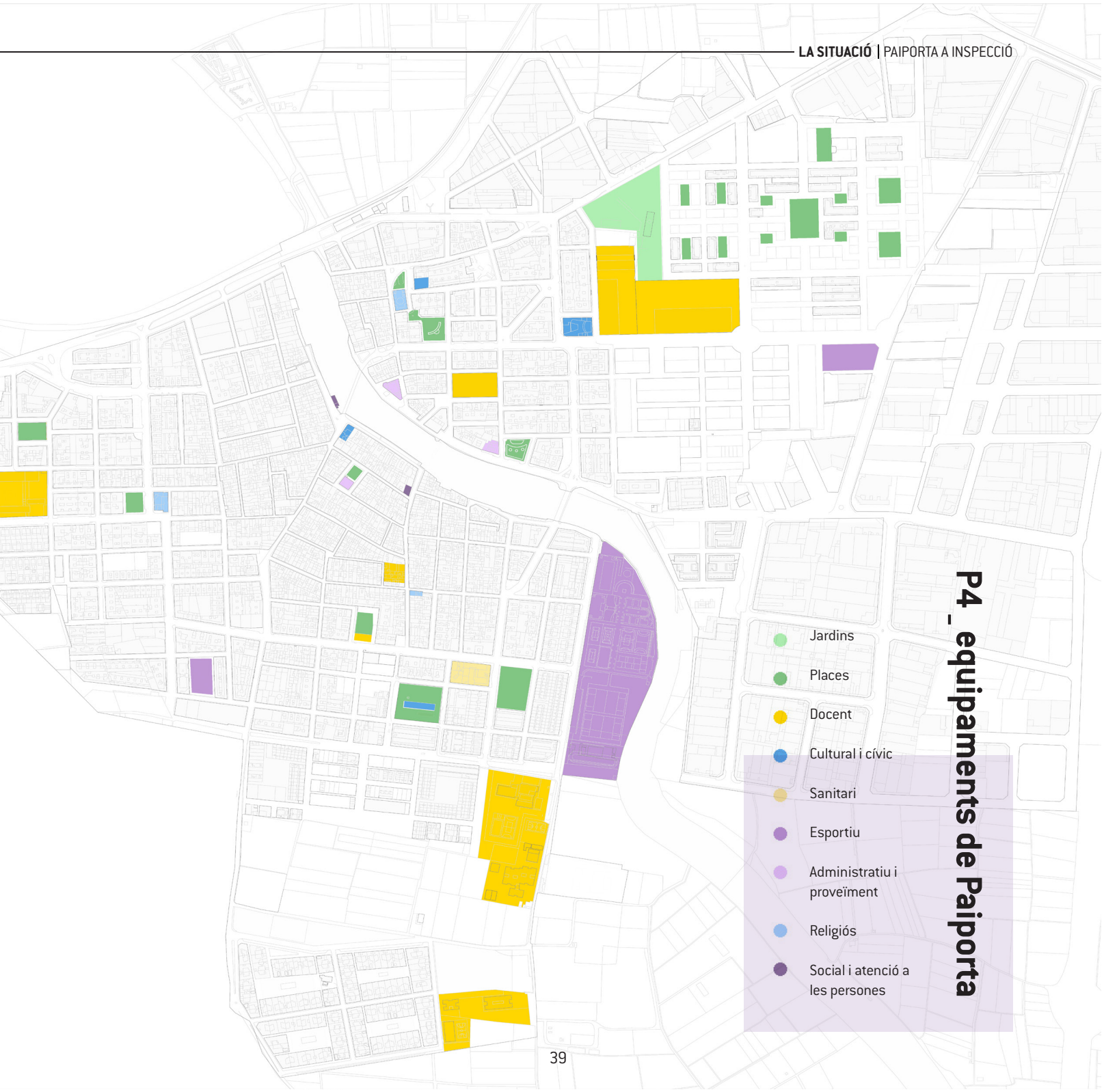

P4_ equipaments de Paiporta

PER QUÈ ARA... I AMB LA INFÀNCIA

Infància amb Paiporta és la proposta de l'estudi d'arquitectura i urbanisme NADALVILLENA per reconfigurar la trama urbana de Paiporta i estimular les dinàmiques vivencials i relacionals que duu implícites.

El que es pretén principalment és que la ciutadania torne a entendre que els carrers són seus i no del vehicle privat; que les zones verdes són per ser disfrutades i no sols per ser ateses i custodiades per organismes superiors; que les àrees infantils són per a l'alliberament de la infància i no de les dinàmiques urbanístiques i comercials; i que els equipaments i els seus usos són causa i conseqüència de les necessitats i interessos de la mateixa ciutadania, no sols d'empreses i entitats que els gestionen. I tot açò sols pot aconseguir-se implicant a la mateixa ciutadania, des dels inicis del procés, perquè la transformació de tots aquests elements suposen una millora global del municipi de Paiporta i de les experiències de les persones que hi habiten, conviuen i disfruten.

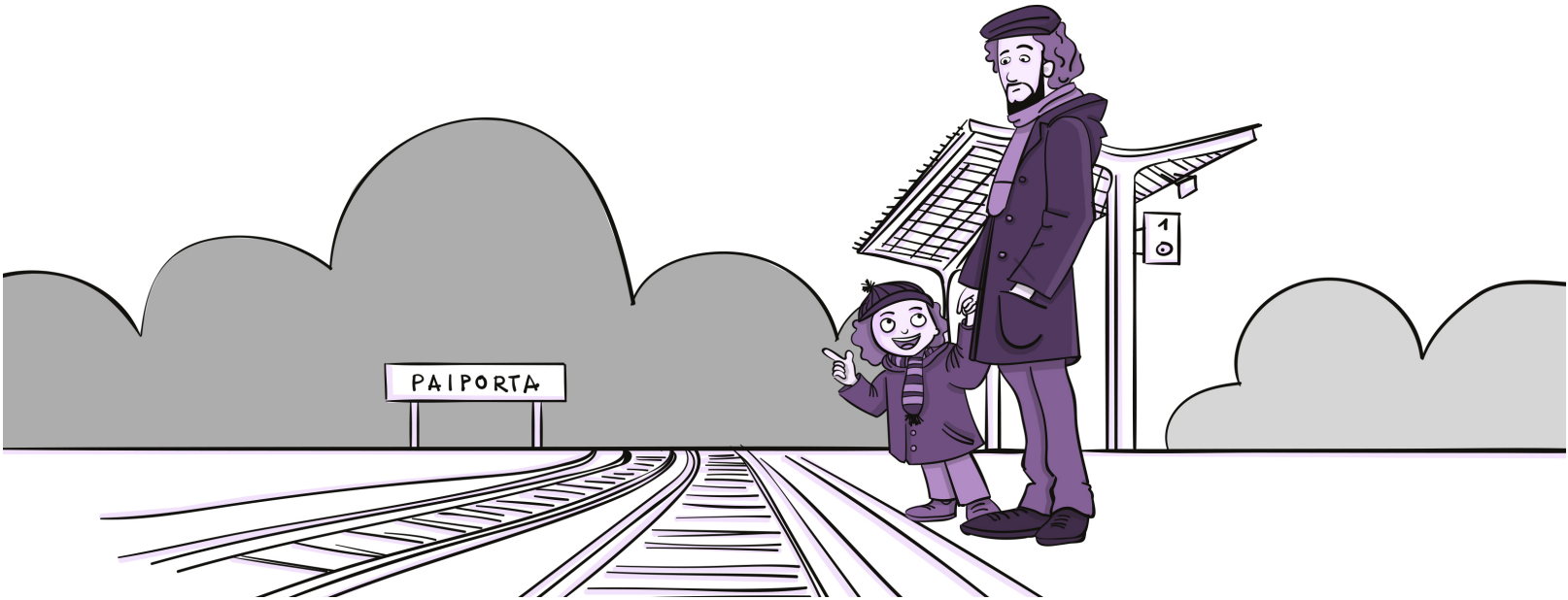

Aquest document presenta un procés participatiu fonamentat en el treball fet amb la infància i la comunitat educativa de Paiporta durant els últims nou mesos; i en la recopilació i anàlisi de les ferramentes i estratègies urbanístiques de l'administració local. El document conclou amb la **proposta d'una sèrie d'estratègies de reurbanització en cicles de nou mesos, i lligades a una metodologia innovadora**, basada en la participació de la infància com a agent protagonista i atractor per fer de Paiporta un lloc sostenible, inclusiu, accessible i segur.

El procés avançarà de la mà del **treball cooperatiu entre la infància, la comunitat educativa, l'equip tècnic i l'administració**. Paiporta compta amb els serveis necessaris per esdevenir un municipi atractiu i còmode per viure, però en molts aspectes no té els serveis i condicions necessaris per poder ser considerat també un municipi amable, segur i compartit. Per tant, és important que el desenvolupament d'aquest projecte tinga també la pretensió de **construir un Equip Motor**, una xarxa de persones i entitats que arribe a sentir-se implicada i s'integre en la gestió col·laborativa i desenvolupament i evolució d'Infància amb Paiporta.

Per altra banda, el projecte es guiarà sempre per **tres objectius bàsics**, que a la llarga del procés **es treballaran de la mà de personal tècnic expert, i constituint espais específics de debat i formació, d'activitats d'oci i lleure, d'intervencions i construccions** amb diferents graus de lleugeresa, permanència en l'espai i implicació ciutadana:

RECONNEXIÓ

traduir una estratègia d'inclusió social fruit de l'escolta activa a la infància i la comunitat educativa en una estratègia de dimensió territorial i d'escala urbana

REACTIVACIÓ

plantejar un programa d'activitats lliures i formatives amb metodologies innovadores i divertides perquè la infància puga moure's i viure el municipi amb autonomia i il·lusió

REGENERACIÓ

millorar els espais i el paissatge degradat i en desús de Paiporta amb la premisa de la mínima intervenció i/o construcció, buscant la sostenibilitat en termes econòmics, socials i ambientals

E1 _ EL PROCÉS PARTICIPATIU D'INFÀNCIA AMB PAIPORTA

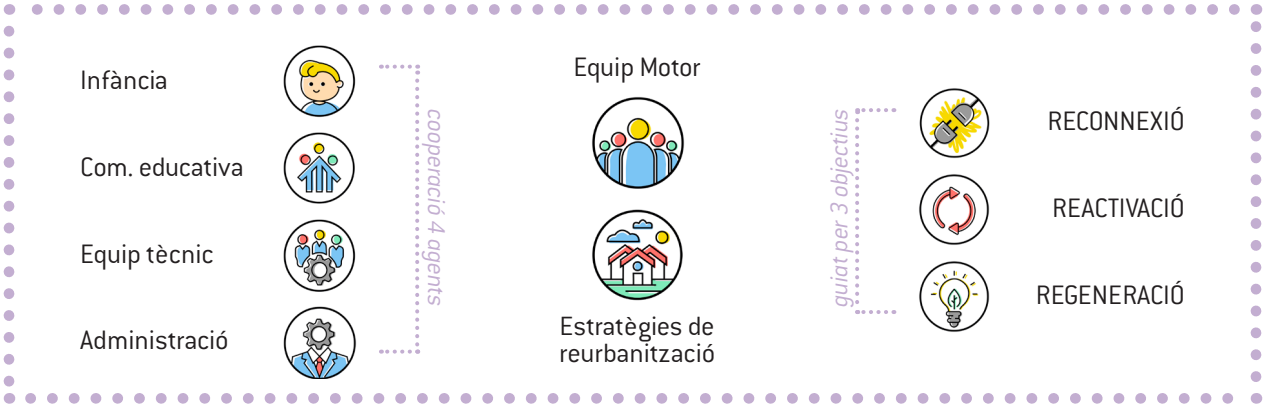

RECONNEXIÓ: UN MUNICIPI INCLUSIU

El primer objectiu que es proposa el projecte Infància amb Paiporta és que el disseny progressiu del municipi es sustente en criteris d'inclusivitat, és a dir, que tinga com a pretensió última respondre a les necessitats reals de tota la ciutadania. D'aquesta manera, aquest document pretén **traduir una estratègia d'inclusió social fruit de l'escolta activa a la infància i a la comunitat educativa, en una estratègia de dimensió territorial i d'escala urbana, basada fonamentalment en la reconnexió**.

Sovint, quan es parla de connexions en l'àmbit territorial, sol fer-se referència de manera quasi exclusiva a les connexions viàries, quedant tota la resta de connexions supeditades a aquest primer condicionant, com un residu. No obstant això, l'enfocament d'aquesta estratègia es planteja de manera totalment oposada. **Què passaria si les connexions viàries passaren a definir-se en última instància en el disseny d'una estratègia urbana?** Que els desplaçaments i connexions propis de la vida quotidiana guanyarien en amabilitat i seguretat; que les connexions motoritzades posarien al centre el transport públic i sostenible i el foment del seu bon ús; que l'espai públic cobraria sentit precisament per la connexió entre punts de trobada i interacció que substituirien les esperes residuals i ràpides enfront dels passos de vianants; o inclús que els desplaçament per carrers distrets per la vegetació o el joc farien de l'espai públic un lloc propi, un lloc on passejar, descansar i disfrutar.

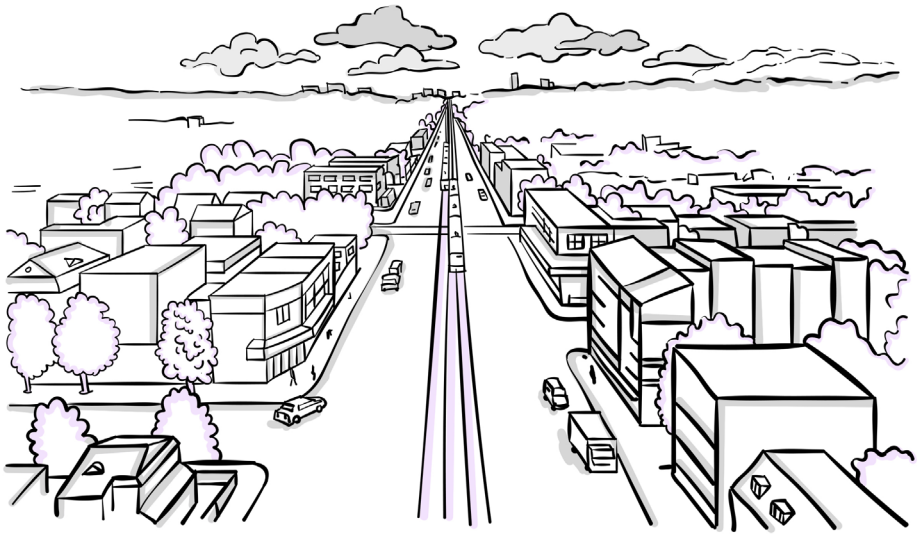

REACTIVACIÓ: L'APODERAMENT DE LA INFÀNCIA

El segon objectiu d'Infància amb Paiporta constitueix la branca del procés per l'apoderament de la infància, és a dir per treballar amb la infància perquè progressivament s'implique en la definició de com serà el seu poble i l'arribe a sentir com a propi. Així, amb aquest document presentem una estratègia per a la reactivació del municipi, plantejant un **programa d'activitats lúdiques i formatives amb metodologies innovadores i divertides perquè la infància puga viure el municipi amb autonomia i il·lusió.**

És important pensar en la ordenació urbana i les estratègies territorials, però definir els espais sense tenir com a base una política inclusiva d'usos, condueix a plantejaments que obvien perspectives de perfils sense representativitat als espais tècnics i polítics de presa de decisions. Però el que pretén aquest projecte és precisament fugir d'aquest tipus de plantejaments territorials i funcionals exclusors, i és per això que dóna un caràcter primordial a la implementació d'una estratègia d'usos inclusiva indesllligable de la pròpia estratègia urbanística. Una estratègia basada en la creació d'un entramat cívic i cultural que requalifique i dinamitze espais i equipaments públics degradats i en desús; que faça interactuar els espais i activitats quotidianes de la infància; i que a més a més pose en valor els equipaments culturals i edificis d'especial interés de Paiporta.

REGENERACIÓ: INTERVENCIONS SOSTENIBLES

La gent no pot tornar a veure intervencions als seus barris que aterren des d'espais de poder desconeguts i aliens a la seua vida quotidiana

L'últim objectiu d'Infància amb Paiporta es planteja la construcció i la intervenció urbana en sí, amb l'objectiu últim de millorar els espais públics i el paisatge degradats i en desús de Paiporta. L'estratègia que presentem parteix de la mínima intervenció, fet que no busca una negació de la bona pràctica arquitectònica o constructiva, sinó **una intervenció sostenible en totes les seues dimensions -econòmica, social, ambiental, etc.-**.

La pràctica arquitectònica i urbanística no sempre ha constituït ni constitueix una ferramenta de suport i construcció d'una identitat com a poble, i açò ha conduit a un gran allunyament i indiferència de la ciutadania cap a les actuacions, professions i personal tècnic implicat en aquesta branca de coneixement. La gent no pot tornar a veure intervencions als seus barris que aterren des d'espais de poder desconeguts i aliens a la seua vida quotidiana, i per tant el que pretenem amb aquesta estratègia és que la construcció de cada racó i de cada barri siga també el resultat d'un procés que implique a tota la ciutadania. En aquest sentit, els objectius fonamentals de reconnectar i reactivar que persegueix Infància amb Paiporta, poden veure's eclipsats o xafats pel fort poder que assoleix una construcció d'un edifici públic o una intervenció urbana, per les seues dimensions, el seu caràcter de permanència i la intervenció que requereix.

EXPERIÈNCIES SIMILARS

La **xarxa de Ciutats Amigues de la Infància** compta des de 2018 amb 114 nous membres; municipis, consells insulars o mancomunitats que es sumen a altres que han renovat (80) en la convocatòria de l'any anterior. Així, a partir de la convocatòria de l'any passat ja eren 274 els Governs Locals que han situat a la infància al centre de les seues polítiques públiques. Gràcies a això, **el 41% dels xiquets, xiquetes i adolescents que viuen a Espanya, ho fan ja en una Ciutat Amiga de la Infància**.

El Reconeixement "Ciutat Amiga de la Infància" és una distinció que atorga UNICEF Comité Espanyol, per posar en valor la tasca que realitzen els ajuntaments, mancomunitats i altres governs locals, a fi d'incorporar a la infància i l'adolescència en la seua agenda política. D'aquesta forma, una ciutat o comunitat reconeguda és aquella on les veus, les necessitats, les prioritats i els drets dels xiquets i xiquetes constitueixen una part integral de les polítiques, els programes i les decisions públiques. Obtenir el Reconeixement Ciutat Amiga de la Infància no vol dir que a una ciutat o municipi estiga ja tot fet, sinó que és l'**inici d'un procés d'aprenentatge i millora per desenvolupar, conjuntament amb els diversos actors socials, les polítiques i iniciatives locals que afavorisquen l'aplicació real de la Convenció sobre els Drets dels Infants**.

Entre les condicions per arribar a ser Ciutat Amiga de la Infància, estan el foment de la participació infantil, donar suport a la creació de plans d'infància municipals, impulsar polítiques en benefici de la infància o promoure el treball en xarxa entre els membres de la iniciativa. Aquest reconeixement té una validesa de quatre anys, la pròxima cita perquè els municipis renoven o presenten una nova candidatura és en 2019-2020. Al territori valencià, 8 van ser els municipis i ciutats que van obtenir el primer reconeixement l'any 2018 - Alcoi, Almussafes, Castelló de la Plana, Xàvia, La PobLa de Farnals, La Vall d'Uixò, Picassent i Teulada -; 3 els governs locals que el van renovar - Alzira, Quart de Poblet i Torrent -; i Mislata l'únic govern local que ha renovat el reconeixement amb categoria d'excel · lència.

Amb el **Certamen de Bones Pràctiques**, la xarxa premia accions i projectes concrets promoguts pels governs locals o per entitats socials de tipus diversos (centre educatius, associacions, fundacions, AMPAS, etc.) amb un enfocament de drets de la infància. Alguns projectes i accions que han estat premiats en les dues últimes convocatòries del certamen, son Mislata amb el projecte "Construïm Candidatures", i Quart de Poblet amb l'Estratègia de participació per a l'elaboració del Pla de la Infància i l'Adolescència 2017-2021.

PROJECTE: Salzelúdic. L'escola Santa Coloma repensa el Passeig de la Salzereda.

CONTRACTANT: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet (Barcelona)

INICIATIVA: Equal Saree

DESCRIPCIÓ: L'objectiu de l'activitat educativa i participativa és incloure a l'alumnat d'una escola de Santa Coloma en el disseny del nou Passeig de la Salzereda. A través de diverses sessions de treball, es reflexiona sobre l'estat inicial del passeig i es defineixen nous usos i jocs per a aquesta zona, generant criteris de disseny col·lectiu sobre les àrees reservades per a jocs, que s'inclouran en el projecte tècnic del nou Passeig de la Salzereda.

CATEGORIA: Planificació urbana sostenible realitzada per la infància i l'adolescència.

PROJECTE: La transversalització de la participació infantil en l'àmbit local: una oportunitat per a la protecció, la inclusió i l'apoderament dels xiquets, xiquetes i adolescents.

CONTRACTANT: Ajuntament d'Alcobendas (Madrid).

INICIATIVA: Servei de Joventut, infància i adolescència.

DESCRIPCIÓ: Estratègia local d'infància i adolescència basada en la transversalització de la participació infantil en totes les àrees d'àmbit municipal alineada, a més a més, amb els enfocaments de l'Agenda 2030. El plantejament estratègic es basa en les necessitats i expectatives present i futures dels grups d'interés, i les consideracions del programa Ciutats Amigues de la Infància d'UNICEF Comité Espanyol.

CATEGORIA: Planificació urbana sostenible realitzada per la infància i l'adolescència.

PROJECTE: Projecte Educatiu Paisatge: vivència, comprensió i transformació

CONTRACTANT: IES Antonio Navarro Santafé de Villena (Alacant)

INICIATIVA: Comunitat Educativa IES Antonio Navarro Santafé

DESCRIPCIÓ: Procés de renovació metodològica que naix de la necessitat de modificar un entorn degradat i invisible. Després d'un treball multidisciplinar sobre el paisatge, l'alumnat emprèn algunes intervencions paisatgístiques, apropant-lo a una concepció de l'educació com a forma de vida i de participació ciutadana.

CATEGORIA: Estratègies innovadores de participació urbana infantil i adolescent.

PROJECTE: Pontevedra, Ciudad Amiga de los Niños y los Bebés

CONTRACTANT: Diputació de Pontevedra (Galicia)

INICIATIVA: Diputació de Pontevedra

DESCRIPCIÓ: Segons Francesco Tonucci, Pontevedra és un exemple on la ciutadania utilitza l'espai públic, es pot veure gent al carrer, xiquets i xiquetes jugant per les voreres, gent major passejant per les places… El mèrit de Pontevedra és fer visible aquestes idees que molta gent considera utòpiques. Sols cal afavorir una mobilitat diferent, després la gent valora la ciutat pel que et permet fer, no pels serveis que ofereix.

CATEGORIA: Planificació urbana sostenible realitzada per la infància i l'adolescència.

PROJECTE: Projecte d'elaboració de propostes per al Consell delxs Xiquetxs de Badalona (CIB) per a la remodelació i millora de les zones de joc infantil.

CONTRACTANT: Ajuntament de Badalona

INICIATIVA: Departament d'Educació (Aj. de Badalona) i Cooperativa Col·lectiu punt 6

DESCRIPCIÓ: Elaboració cooperativa de propostes per a la remodelació i millora de les zones de joc infantil amb la participació de xiquets i xiquetes de 28 centres socioeducatius. L'equip tècnic va preparar una guia per facilitar el treball d'anàlisis, de reflexió, de debat i d'elaboració de propostes a cada centre, i va dissenyar un taller d'observació directa a sis espais de joc.

CATEGORIA: Planificació urbana sostenible realitzada per la infància i l'adolescència.

PROJECTE: Camins Escolars a Moià

CONTRACTANT: Diputació de Barcelona i Ajuntament de Moià

INICIATIVA: Urbanins en col·laboració amb Pau Avellaneda

DESCRIPCIÓ: El projecte actua sobre el conjunt de la xarxa d'espai públic del poble definint uns itineraris segurs i agradables perquè la infància puga anar sola a l'escola, augmentant el seu grau d'autonomia. Les accions transformadores es fan per una banda al propi carrer, a través d'actuacions arquitectòniques, i per l'altra als hàbits dels ciutadans i ciutadanes, mitjançant activitats pedagògiques i participatives.

CATEGORIA: Millora de la xarxa de mobilitat sostenible vinculada als entorns escolars

LEGISLACIÓ VIGENT

La **Convenció sobre els Drets dels Infants** (Nacions Unides, 1989), signada per l'Assemblea General de Nacions Unides, va ser el primer tractat internacional legalment vinculant per als estats, en recollir els drets civils, polítics, socials i econòmics de la infància. El seu contingut combina drets econòmics, socials, culturals, civils i polítics de tots els xiquets i xiquetes, independentment del lloc de naixement, el color de pell, i la condició econòmica o sexual. Encara que l'obligatorietat del seu compliment recau sobre els governs, també implica obligacions i responsabilitats per a altres agents, com bé pares i mares, professorat, professionals de la salut, personal investigador, i inclús les mateixes xiquetes i xiquets. Concretament, alguns dels drets que recull són el dret a adquirir una nacionalitat i identitat, a la no-discriminació, a la participació, a la protecció social, a la salut i el medi ambient, a l'educació, el joc i el lleure i a la protecció.

El projecte Infància amb Paiporta té també com a referència bàsica la **Constitució espanyola**, que estableix en el seu article 39.1: "Els poders públics asseguren la protecció social, econòmica i jurídica de la família". En especial a l'article 39.4: "Els infants gaudiran de la protecció prevista en els acords internacionals que vetllen pels seus drets".

En la mateix línia, el nou marc normatiu valencià, establert a partir de l'aprovació de la **Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat de drets i garanties de la infància i adolescència,** fa un pas endavant en el reconeixement dels drets de la infància, fent especial atenció a la perspectiva de la infància com a subjecte de drets, oportunitats i responsabilitats. Aquesta norma situa la infància i l'adolescència al centre de les polítiques públiques, elimina el límit d'edat perquè s'escolte la seua opinió, i fixa l'obligació dels pares a respectar les seues conviccions pel que fa a llibertat ideològica, consciència o religió. També reconeix el dret a la identitat i l'expressió de gènere, i estableix que les administracions públiques hauran de consultar l'opinió dels xiquets i xiquetes en les polítiques d'oci educatiu o disseny urbà.

Pel que fa a la normativa referent a la infància al municipi de Paiporta, no existeix cap política pública consolidada

que establisca les competències i compromisos a nivell municipal referents a la infància. No obstant això, en matèria d'urbanisme sí que s'ha tendit recentment a incloure el punt de vista de la infància en els diferents plans estratègics del municipi, tant en els processos com en els resultats de les diferents actuacions.

En aquest sentit, es pot fer referència al **Pla de Mobilitat sostenible de Paiporta (PMUS)**, que a banda d'incloure als centres escolars en els procés de recollida d'informació i també de difusió i divulgació de la política urbana, ja enfoca una de les seues propostes al disseny d'uns camins escolars segurs vinculats als diferents centres educatius.

El **Pla Estratègic Municipal (Agenda 21 Local)**, per la seua banda, estableix tot un programa d'actuació vinculat a l'educació, que contempla accions com: millorar les instal·lacions dels centres educatius; incorporar els principis de sostenibilitat tant en la gestió dels centres com en l'educació de l'estudiantat; elaboració d'un Pla d'Educació Ambiental amb la finalitat d'establir una cultura de cura i conservació dels espais naturals.

I per finalitzar, l'**Estratègia de Desenvolupament Urbà Sostenible i Integrat (EDUSI)**, que basant-se en un procés de participació ciutadana identifica com un dels reptes principals de l'Àrea Urbana de Paiporta, Picanya i Benetússer, el ser més amigable per als vianants, els xiquets, les xiquetes i les bicicletes.

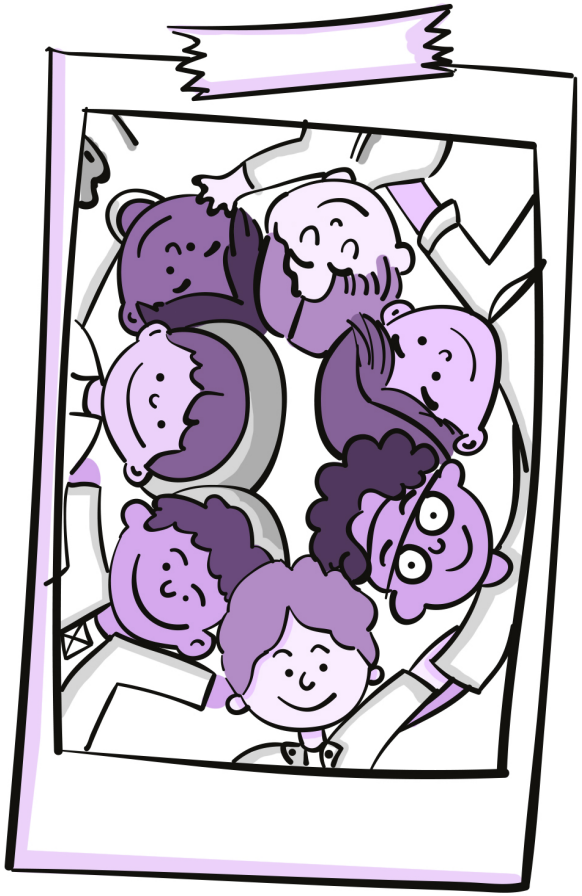

ELS REPTES

"Una ciudad viva, siempre está en construcción"

Jan Gehl

2

EL PROCÉS PARTICIPATIU

El dia 11 d'octubre de 2014, es presenta a l'Ajuntament de Paiporta una **moció per implantar els Camins Escolar Segurs**, amb la pretensió d'iniciar un procés per tal que tècnics municipals, conjuntament amb la comunitat educativa, estudien i coordinen la seua implantació de forma gradual. La mesura partia de la necessitat d'assolir un model de mobilitat sostenible i l'assoliment d'una major seguretat als carrers de Paiporta, així com implicar a la infància, famílies, escoles, associacions de mares i pares, administració local, comerços i associacions.

La iniciativa es va materialitzar per primera vegada quan, al passat 26 de març de 2018, l'Ajuntament de Paiporta convoca a representants de tots i cadascun dels centres educatius de la localitat al primer Ple d'Escoles per abordar les rutes escolars segures, dintre de la iniciativa **"Ple d'escoles, plens d'educació"**, enmarcada en el desig del Consistori de fer real i productiva la participació de la població escolar i juvenil. En la sessió, l'alumnat d'alguns col·legis i instituts de la localitat van explicar els acords i reflexions que havien tret després de treballar en els seus respectius centres al voltant de les rutes escolars segures.

I7_ Primer Ple d'Escoles Ajunt. de Paiporta

I8_ Segon Ple d'Escoles Ajunt. de Paiporta

El 7 de juny del mateix 2018, l'Ajuntament acull el segon Ple d'Escoles, on a banda de participar representants de totes les escoles i instituts de la localitat, el consistori i els centres educatius es van comprometre a seguir treballant sobre els camins escolars segurs. A més a més, la sessió també va servir per donar resposta a algunes de les inquietuds expressades per l'alumnat en la sessió anterior, així com per informar de l'existència del Pla de Mobilitat Urbana Sostenible (PMUS), aprovat l'any anterior, i que tenia com a objectiu primordial pacificar la circulació als carrers del poble i promoure mitjans de transport sostenibles.

En aquest context, **Infància amb Paiporta** es presenta com un projecte capaç de complementar el treball ja fet per l'Ajuntament de Paiporta, materialitzant totes les aportacions ja fetes per la infància en una proposta urbanística concreta de camins escolars segurs, així com per **iniciar un procés de participació rigorós que implique a la infància i la comunitat educativa en la creació col·laborativa d'un nou model de ciutat**, que dóna una cabuda real i sostenible a aquesta iniciativa de camins escolars segurs i que evolucione en la direcció de les estratègies i plans locals però incloent en cada avanç la visió i les aportacions de la infància.

Amb açò, després de diverses reunions amb les regidories d'urbanisme i educació i amb les direccions de tots els centres educatius de primària del municipi, es defineixen les línies de treball i el calendari que ha guiat el procés d'Infància amb Paiporta fins avui.

EN QUÈ CONSISTEIX?

Infància amb Paiporta proposa iniciar un procés de participació amb la infància i la comunitat educativa de Paiporta que, junt a l'equip tècnic encarregat d'encapçalar el projecte i l'equip polític, permitisca avaluar l'estructura i dinàmiques de la ciutat, així com contribuir a la proposta de polítiques urbanístiques que milloren la qualitat de vida de la infància i de les persones del seu entorn. El procés podria no acabar mai perquè una ciutat sempre és millorable, però el que es proposa en aquest document és un pla estratègic sistematitzable i assumible. **Per poder generar confiança en la ciutadania perquè seguisca involucrada en el projecte no podem plantejar un projecte d'un any amb un inici i sense un retorn, hem de parlar d'un pla estratègic vinculat a un compromís polític municipal, no partidista.**

El procés de participació s'ha estructurat en **11 cicles de nou mesos, cadascun d'ells vinculat a una estratègia d'intervenció urbana recollida a un informe anual que presentar a l'administració i la ciutadania**. S'ha plantejat en vistes a assolir l'any 2030 els ODS establits a l'Agenda de Desenvolupament Sostenible 2030, adoptada pel Govern d'Espanya, i que entre altres promou els drets de la infància i aposta per un model social i polític que pose al centre a la infància. La calendarització de cada cicle s'adequarà als calendaris escolars de cada any, i es coordinarà amb les escoles abans del tancament de les Programacions Generals Anuals (PGA) respectives.

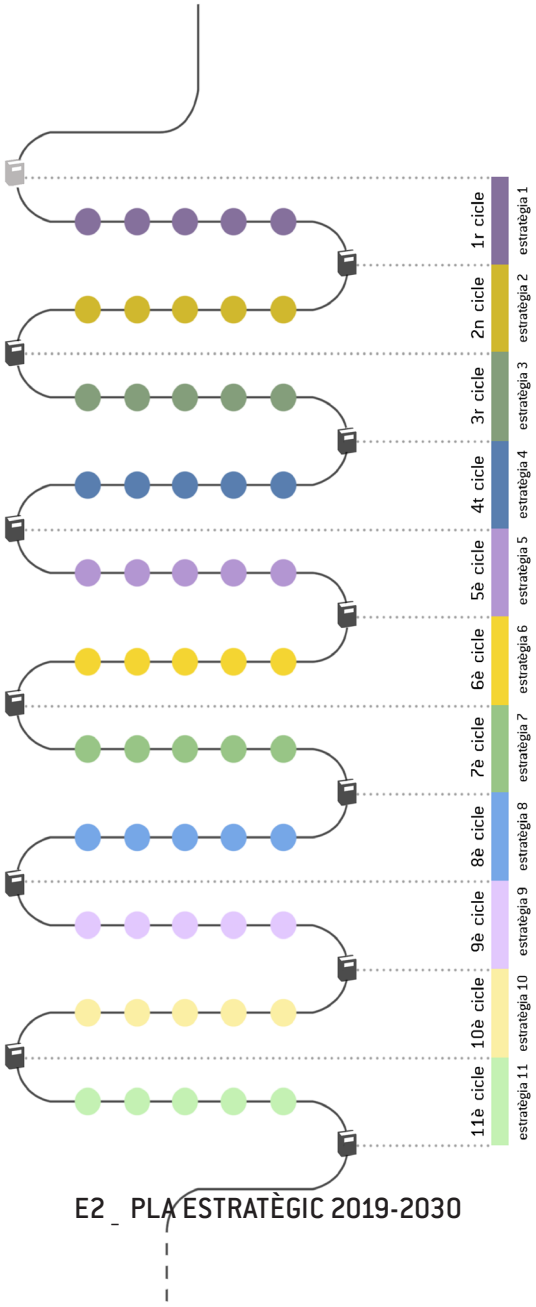

Cada cicle s'estructura d'acord a 5 fases. Les fases 1 i 5 es corresponen amb el **treball quasi exclusivament tècnic** d'anàlisi i concreció de propostes tècniques. En canvi, les fases 2, 3 i 4 compten amb dinàmiques i ferramentes específiques de **treball cooperatiu** amb la infància i la comunitat educativa, que persegueixen principalment tres funcions: avaluar els avanços, participar en els projectes en vies d'execució, i proposar alternatives i propostes per definir el cicle posterior.

A més a més, cada cicle comptarà amb dos Punts de Trobada on participaran tots els agents implicats en el projecte. El primer Punt de Trobada consistirà en la celebració d'unes **Jornades per la Infància**, un punt de trobada on compartir coneixements i experiències, i amb activitats formatives i lúdiques. En aquest punt es celebrarà un Ple d'Escoles, on l'administració informarà sobre els avanços del projecte. Per la seua banda, l'equip tècnic presentarà públicament un document que explique el procés i els resultats del cicle anterior, i que expose l'estratègia urbanística a desenvolupar en el cicle venider. El segon Punt de Trobada consistirà en la celebració de la jornada **Les veus de la infància**, amb l'organització d'un segon Ple d'Escoles on la infància transmitirà a l'administració el treball fet de la mà de l'equip tècnic, i on tota la infància de Paiporta participarà en el desenvolupament d'una actuació o intervenció efímera a l'espai públic.

E3 _ L'ESTRUCTURA D'UN CICLE

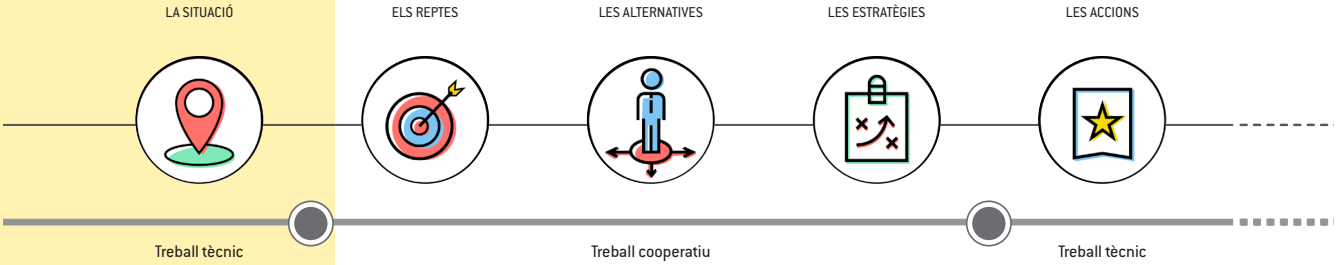

les cinc (5) fases d'un CICLE

Cada barri, cada municipi i cada ciutat té les seues particularitats pel que fa a les formes de viure i conviure, i per tant, també són pròpies de cada context sociourbanístic les principals **formes d'exclusió i invisibilització de la infància** de la vida púbica. La primera fase de la metodologia passa per detectar com es fa patent aquest problema en general i els problemes específics que d'ell se'n deriven, tant en Paiporta en general com en els espais i dinàmiques concrets que les estratègies urbanístiques plantejades es proposen abordar.

La segona fase d'Infància amb Paiporta consisteix en plantejar un procés cooperatiu de **filtre i priorització dels problemes** que afecten al grup de beneficiaris finals. Així, per contrastar l'anàlisi tècnic i extern fet en la primera fase, en la segona fase es treballarà amb la infància i la comunitat educativa per esbrinar quines són les seues percepcions sobre el problema general i els problemes específics d'acord amb la línia de treball plantejada per a cada estratègia.

El procés passa a la tercera fase perquè la infància i la comunitat educativa treballen per **visibilitzar situacions desitjables compartint i proposant alternatives** als problemes detectats dintre de cada estratègia concreta. Aquesta fase d'Infància amb Paiporta s'ha desenvolupat amb un propòsit doble: proposar i educar. Els xiquets i xiquetes de Paiporta proposaran i formularan alternatives, però sempre a través d'un procediment metodològicament rigorós, capaç de fer-los reflexionar prèviament sobre l'existència de certs límits de la participació urbana que treballar i superar, sempre en grup i acompanyats.

En la quarta fase de la metodologia d'Infància amb Paiporta, l'equip tècnic s'encarrega de recollir totes les aportacions fetes per la infància i la comunitat educativa en fases prèvies, i treballarà de la mà de la infància per definir l'estratègia socio-urbanística que abordar en el cicle posterior. Dintre de cada estratègia urbanística, l'equip tècnic proposarà **objectius específics per a cadascún dels tres objectius generals del projecte**, fonamentals per posar solució al problema de partida de l'exclusió i la invisibilització de la infància de la vida pública i l'espai públic.

La quinta fase de la metodologia passa perquè l'equip tècnic definisca quines seran les **accions i projectes que s'executaran** per tirar endavant els diferents objectius específics de l'estratègia posterior. No obstant això, aquestes accions deuen correspondre's amb les necessitats i propòsits reals de la infància, i és per això que aquesta fase no renuncia a que, a la llarga del desenvolupament de l'estratègia posterior, es treballe de nou amb la infància per definir progressivament la forma última d'aquestes accions i projectes.

A Paiporta, una vegada desenvolupat el procés de participació de 9 mesos associat al primer cicle, s'elabora el present **document d'Estudis Previs** a mode de cloenda. Així, presentem els principals plantejaments i resultats del procés associat a la primera estratègia **ARRANCANT MOTORS**; definim un pla estratègic a desenvolupar fins l'any 2030 com a base metodològica del projecte; i concretem els objectius específics i les accions associades a l'estratègia següent. En cas de prosseguir amb el projecte, la Segona Estratègia **CAMINS EDUCATIUS** s'inaugurarà amb les primeres Jornades per la Infància, on també es presenta públicament aquest document.

El tancament d'aquesta primera estratègia centrada fonamentalment en una diagnosi participada, no hauria de suposar la finalització del projecte, sinó més bé l'inici d'un procés perquè Paiporta avance en la línia de convertir-se en un referent de ciutat amable i integradora de la infància. **Aquest informe recull les pautes per seguir treballant, i són el resultat d'un procés on la infància ha sigut la protagonista i la principal aportadora d'informació i coneixements sobre els reptes i les possibilitats del municipi**. Aquest plantejament no s'ha de deixar mai de costat, la infància deu seguir sent la protagonista en totes les estratègies venideres, passant de nou per totes les fases cada vegada que el govern local faça un avanç en la definició d'accions i polítiques que progressivament vagen donant-li forma a la Paiporta que amb aquest informe comença a definir-se.

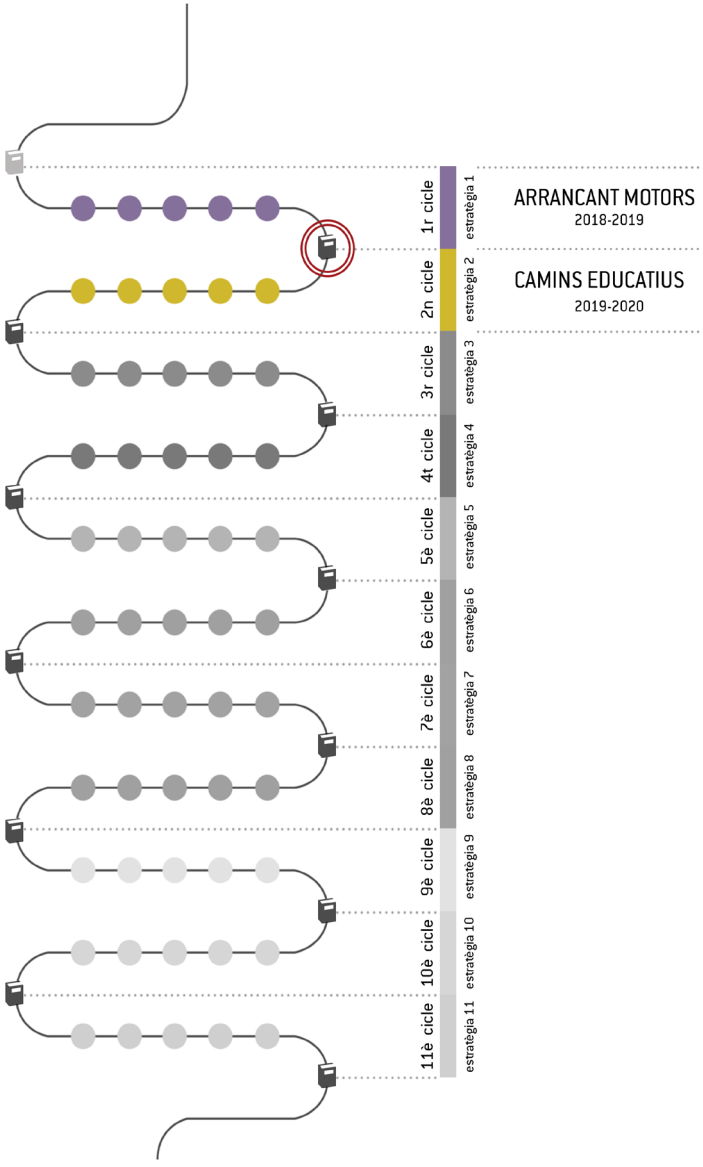

E4_ EN QUIN PUNT DEL PROCÉS ENS TROBEM?

QUI PARTICIPA?

Des dels seus plantejaments inicials (Esquema 1), el projecte proposa un **model de treball cooperatiu entre la infància, la comunitat educativa, l'equip tècnic i l'administració** per definir les estratègies socio-urbanístiques i l'execució de les accions vinculades a les mateixes. Es fa necessari el treball compensat i complementari dels quatre agents perquè el procés estiga cohesionat i responga realment a les necessitats de la ciutadania, però sense oblidar certs límits i possibilitats tècniques i administratives. Per tant, **cada fase del procés preveu una major o menor participació de la infància i la comunitat educativa**, i cada fase farà servir un tipus específic de ferramentes i tècniques de participació d'acord amb el grup amb qui es treballa.

E5 _ LA IMPLICACIÓ DELS AGENTS EN UN CICLE

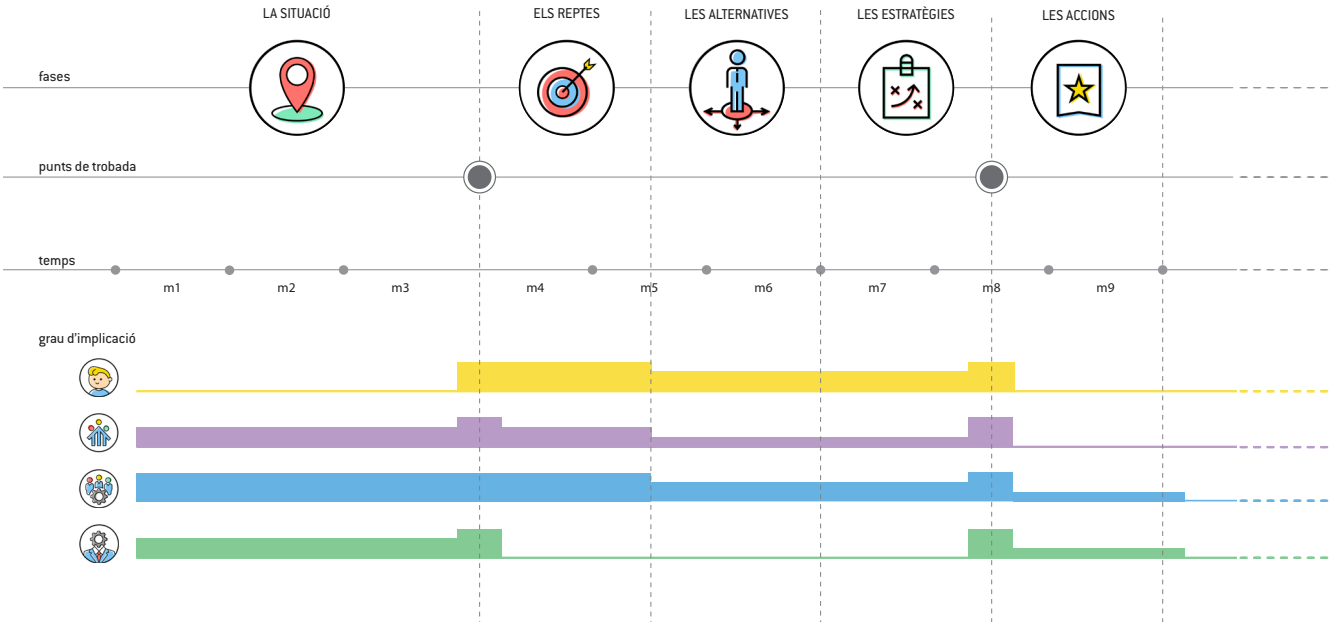

LA DEFINICIÓ DE LA MOSTRA

La definició concreta de la mostra, és a dir, definir exactament amb qui anem a treballar en cada estratègia, es basarà sempre en dos criteris fixes en la metodologia del projecte: **el territori** com a forma de definir la implicació segons proximitat i influència de l'espai on es va a intervenir; i **l'edat**, que ens ofereix una pauta de selecció pel que fa a la capacitat i formes d'aportar segons l'estat i fases del procés.

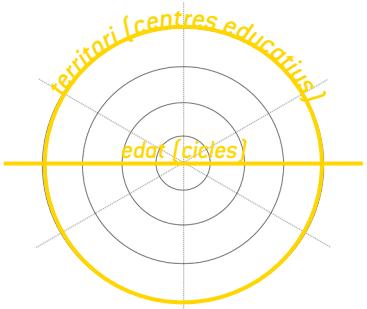

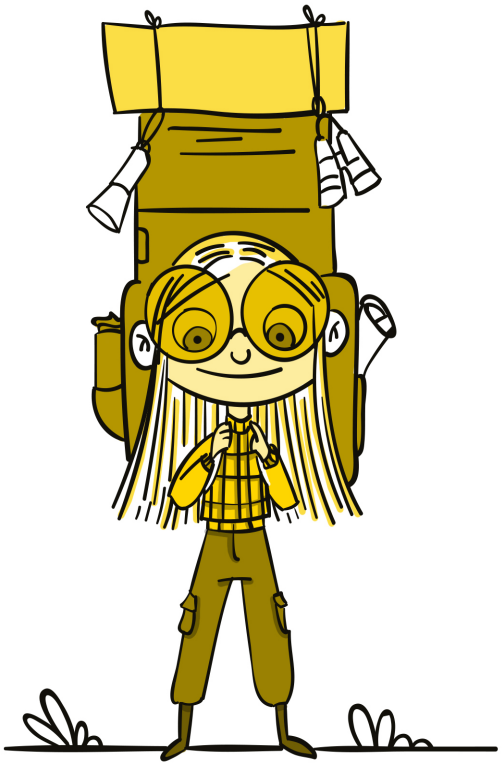

En base a l'aproximació feta en la primera fase de SITUACIÓ, l'equip tècnic va concretar els dos criteris generals del projecte -territori i edat- atenent al fet què la primera estratègia requeria d'una visió global de la problemàtica i per tant de les vivències de tot el municipi de Paiporta. A més a més i atenent al context de partida, va afegir un tercer criteri per definir els grups de treball:

1. Assolir la representativitat i participació de tots els grups d'edat d'entre 6 i 12 anys, atenent al caràcter educatiu del projecte i al seu plantejament progressiu.

2. Assolir la representativitat i participació de tots els centres educatius del municipi, tant de les A.M.P.A. com dels xiquets i xiquetes, atenent a la dimensió espacial i urbana de les escoles com a nodes de quotidianitat.

3. Donar continuïtat al treball ja iniciat per l'administració local sobre camins escolars segurs amb xiquets i xiquetes de 5é i 6é, amb l'adaptació del procés i la intensificació de la representativitat de xiquets i xiquetes del tercer cicle.

Així, s'ha treballat amb agents clau de la comunitat educativa formal i informal de Paiporta -avis, àvies, mares, pares, personal docent, personal tècnic municipal, personal tècnic dels centres, etc-; amb directives dels A.M.P.A. dels sis centres del municipi; i amb una mostra representativa de la infància de Paiporta d'entre 6 i 12 anys -de primer a sisè de primària- també dels sis centres.

S'ha assolit una representativitat important de xiquets i xiquetes d'entre 6 i 12 anys de Paiporta. La participació de la comunitat educativa, en canvi, ha sigut en termes quantitatius molt inferior a la de la infància. La participació de mares, pares i altres col·lectius interdependents en la vida diària de la infància, s'ha enfocat sobretot a extraure els principals trets dels discursos d'una mostra representativa d'aquest grup de població, amb la finalitat última de vincular-los i contrastar-los amb les aportacions de la infància.

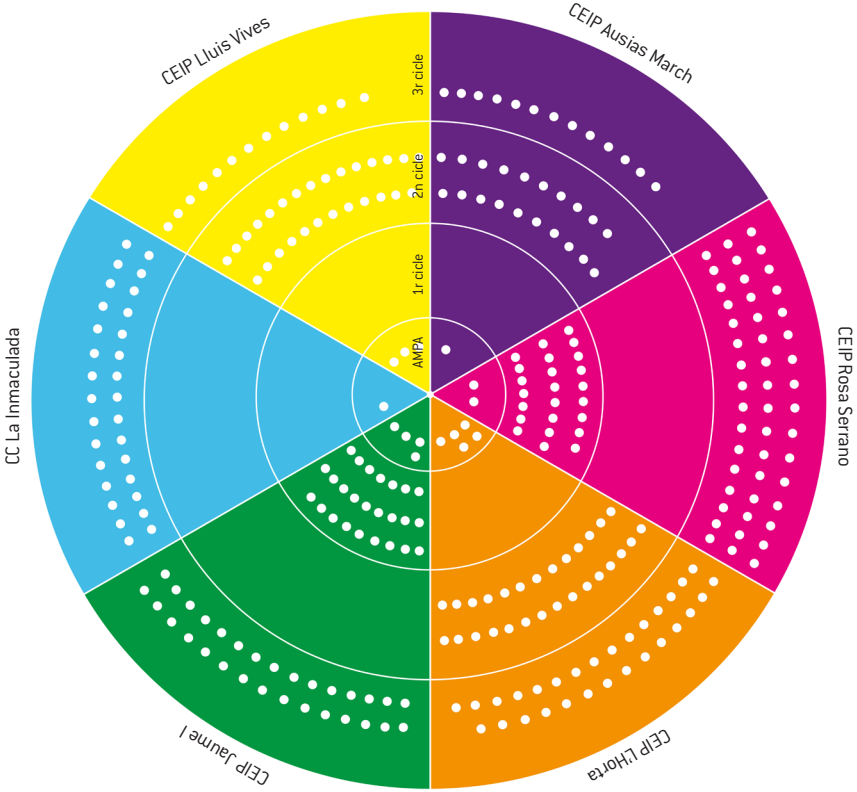

participació per edat

1r CICLE **8,30 %**
49 part. de 593 mat.

2n CICLE **13,15 %**
80 part. de 608 mat.

3r CICLE **25,70 %**
164 part. de 638 mat.

participació per escoles

7,30 %
36 part. de 491 mat.

44,50 %
69 part. de 155 mat.

17,75 %
60 part. de 338 mat.

17,25 %
56 part. de 325 mat.

16,40 %
29 part. de 117 mat.

12,20 %
43 part. de 353 mat.

E6 _ QUI HA PARTICIPAT EN L'ESTRATÈGIA ARRANCANT MOTORS?

COM ES PARTICIPA?

Cadascuna de les cinc fases de la metodologia té els seus propòsits dintre del procés de treball cooperatiu general, i té assignat una major o menor implicació de cadascun dels quatre agents que participaran en la definició de les diferents estratègies socio-urbanístiques per a la Paiporta de la infància. Però a més a més, la metodologia també atorga un paper concret a cadascun dels agents implicats, que es concreten en **espais i dinàmiques concretes de participació per a cada agent en cadascuna de les fases**.

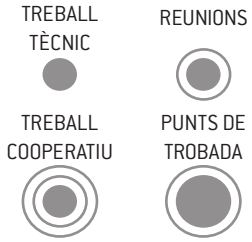

E7 _ ELS ESPAIS DE PARTICIPACIÓ D'UN CICLE

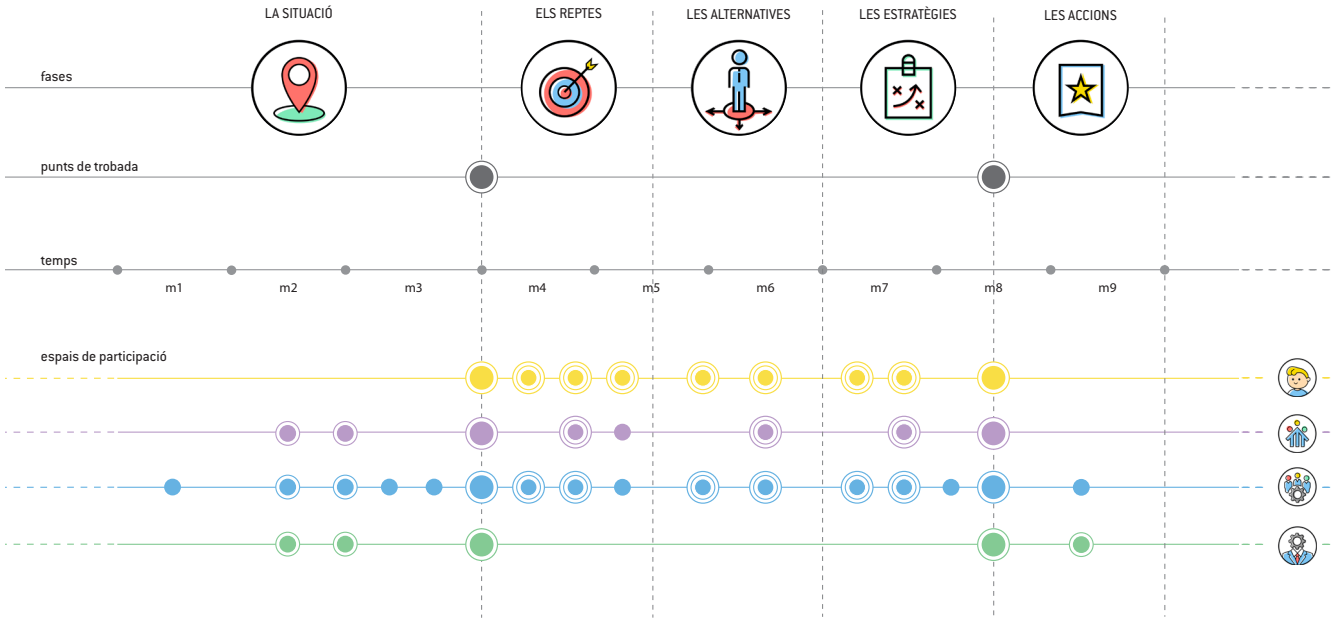

les dinàmiques d'un CICLE

1. Participació en les Jornades per la Infància.

1. Reunions d'organització i calendarització entre les directives dels centres escolars o les directives dels espais on vaja a treballar-se amb la infància, l'equip tècnic i l'administració.

2. Reunions d'organització i calendarització entre les directives dels A.M.P.A., l'equip tècnic i l'administració.

3. Participació en les Jornades per la Infància.

1. Reunions d'organització amb la comunitat educativa.

2. Reunions d'organització amb l'administració.

3. Anàlisi socio-urbanístic amb perspectiva d'infància i vida quotidiana de l'àrea on intervenir en cada estratègia.

4. Calendarització del procés de participació de cada estratègia.

5. Organització i adaptació de les ferramentes i accions de participació segons el calendari i l'estratègia.

6. Participació i organització de les Jornades per la Infància.

1. Reunions d'organització i calendarització amb la comunitat educativa.

2. Reunions d'organització i calendarització amb l'equip tècnic.

3. Participació i organització de les Jornades per la Infància.

1. Tallers de treball cooperatiu per treballar els límits físics i simbòlics respecte de l'àrea d'intervenció.

2. Tècniques d'investigació lliure i reflexió sobre l'àrea d'intervenció.

3. Tallers de treball cooperatiu per detectar febleses i amenaces en l'àrea d'intervenció.

1. Tallers de treball cooperatiu amb les A.M.P.A. per treballar les dinàmiques quotidianes de les famílies vinculades a la infància i associades a l'àrea d'intervenció.

2. Entrevistes en profunditat a agents clau de la comunitat educativa formal, informal, municipal i escolar.

1. Acompanyament i dinamització dels tallers de treball cooperatiu amb la infància.

2. Acompanyament i dinamització dels tallers de treball cooperatiu amb les A.M.P.A.

3. Realització de les entrevistes a la comunitat educativa.

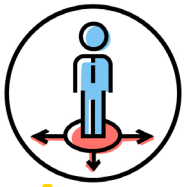

1. Tallers de treball cooperatiu per reflexionar i situar les fortaleses i oportunitats de l'àrea d'intervenció.

2. Tècniques d'investigació lliure i reflexió sobre situacions desitjables i solucions per a l'àrea d'intervenció

1. Tallers de treball cooperatiu amb les A.M.P.A. per treballar debilitats, amenaces, fortaleses i oportunitats de l'àrea d'intervenció.

1. Acompanyament i dinamització dels tallers de treball cooperatiu amb la infància.

2. Acompanyament i dinamització dels tallers de treball cooperatiu amb les A.M.P.A.

1. Participació en el Ple d'Escoles per exposar el treball fet.

2. Tallers de treball cooperatiu per visibilitzar les dinàmiques quotidianes associades a l'àrea d'intervenció.

3. Tècniques de testeig in situ sobre problemàtiques urbanes de l'àrea d'intervenció.

1. Acompanyament del professorat al Ple d'Escoles.

2. Participació en sessions de recollida i anàlisi de les aportacions fetes per la infància i la comunitat educativa.

1. Acompanyament i preparació del Ple d'Escoles.

2. Acompanyament i dinamització dels tallers de treball cooperatiu amb la infància.

3. Recollida i anàlisi de les aportacions fetes per la infància i la comunitat educativa.

1. Participació al Ple d'Escoles per escoltar les aportacions de la infància i informar sobre els avanços del procés.

1. Definició dels resultats i de l'estratègia socio-urbanística venidera a través de l'elaboració d'un document contrastat amb l'administració.

1. Reunions amb l'equip tècnic per acabar de definir l'estratègia socio-urbanística venidera.

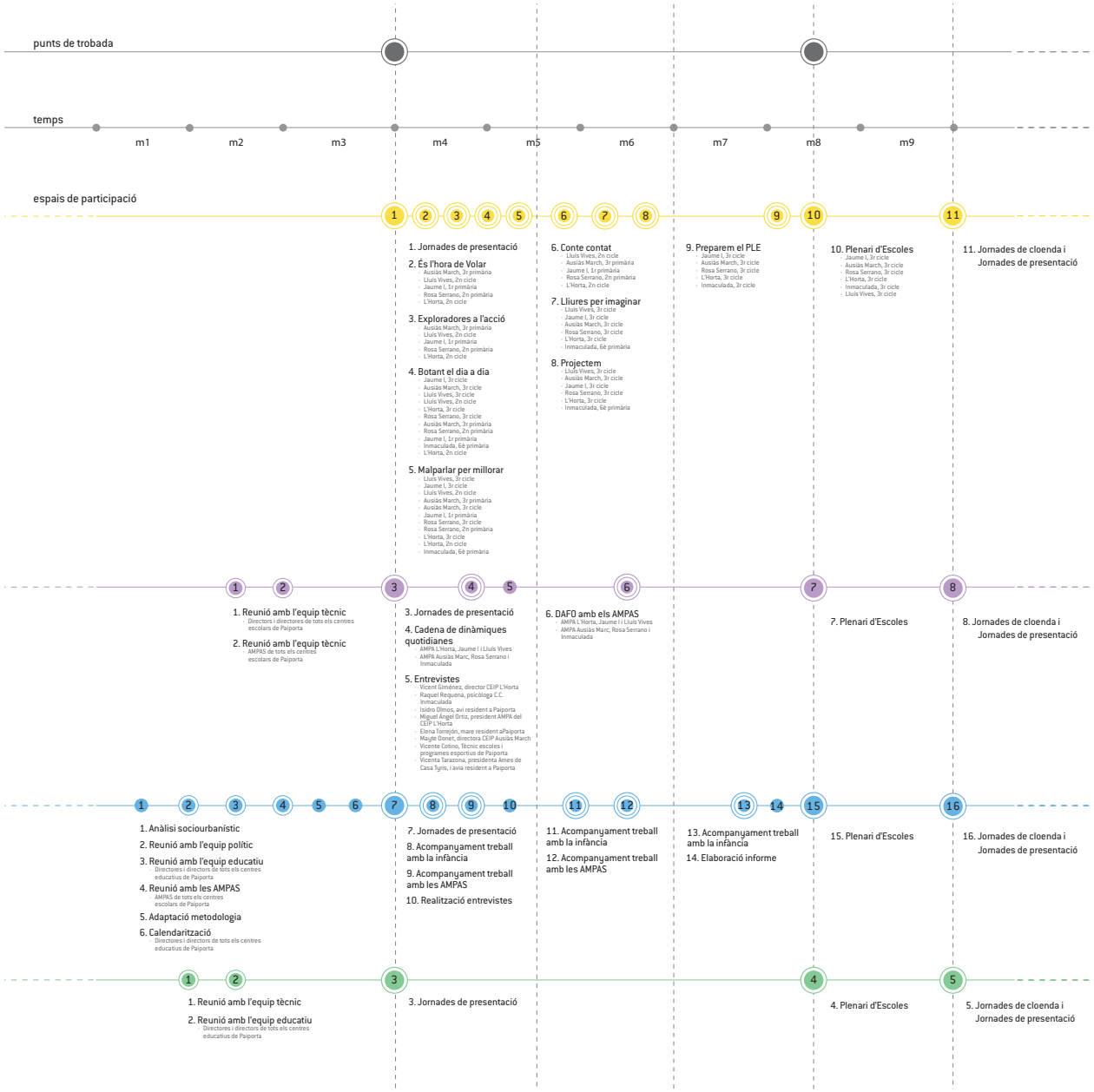

E8 _ COM S'HA PARTICIPAT EN L'ESTRATÈGIA ARRANCANT MOTORS?

ESTRATÈGIA 1: ARRANCANT MOTORS

Amb el desenvolupament de la primera estratègia d'Infància amb Paiporta, **Arrancant Motors**, s'han establert els primers contactes amb la xarxa vinculada a la infància i la comunitat educativa del municipi, iniciant així el reconeixement dels agents que s'implicaran en el procés i recopilant informació i treballs previs sobre el disseny urbanístic de Paiporta. Així, s'ha generat un punt de partida fonamentat en el treball tècnic i les aportacions de la infància, la comunitat educativa i l'administració, sobre el qual s'ha estructurat el procés de participació que es recull al present document d'Estudis Previs.

En aquest punt del document, es presenten els principals resultats de la diagnosi participativa sobre la situació actual de l'estructura urbana de Paiporta amb perspectiva d'infància i vida quotidiana, sobre les seues problemàtiques, necessitats i oportunitats. L'anàlisi d'aquests resultats esdevé la base per a la definició dels objectius i línies de treball que guiaran la segons estratègia d'Infància amb Paiporta, XXXXX.

I9_ Taller amb les AMPA del Lluis Vives, L'Horta i el Jaume I

I10_ Taller de treball cooperatiu_ CEIP Jaume I_ 1er curs

LES FORMES D'EXCLUSIÓ I INVISIBILITZACIÓ DE LA INFÀNCIA

En primer lloc s'han analitzat els carrers de Paiporta que tenen un vincle amb les zones escolars. El carrer Josep Capuz limita el CEIP LLuís Vives del terme municipal de Picanya; el camí Vinyes del Marqués connecta diversos equipaments públics utilitzats per la infància com ara el CEIP Jaume I, el CEIP l'Horta, el Palleter o el Poliesportiu; i el carrer Garbí que connecta una zona residencial i el CEIP Jaume I; són carrers on no s'ha resolt adequadament

I11 _ Carrer Josep Capuz

I12 _ Camí Vinyes del Marqués

I13 _ Carrer La Pau

I14 _ Descampat La Casota

la relació entre l'espai destinat al cotxe i els espais destinats a la circulació amb bici i al trànsit de vianants, fet que els converteix en **punts conflictius i insegurs** que no propicien el passeig tot i ser carrers perifèrics vinculats a un paisatge agradable d'horta. La **carència de zones d'ombra, de descans i de mobiliari urbà** als principals itineraris transitables per la infància i les persones del seu entorn, és un problema generalitzat als carrers de tot el municipi, tant perifèrics com cèntrics, i està estretament lligat a la presència massiva del vehicle privat, tant en circulació com estacionats inclús a zones no regulades, que ha sigut el protagonista de les polítiques urbanes que li han donat forma als carrers que coneguem. Així, carrers com el Felip II que connecta entre altres el CEIP Lluís Vives i la Plaça Senyera, o el carrer Sant Josep transitat diàriament per l'alumnat del CC La Immaculada, compten amb un disseny de les voreres residual, **qui predomina és el tràfic rodat**, obligant als xiquets i xiquetes a caminar per la carretera si van en grups de dues o més persones.

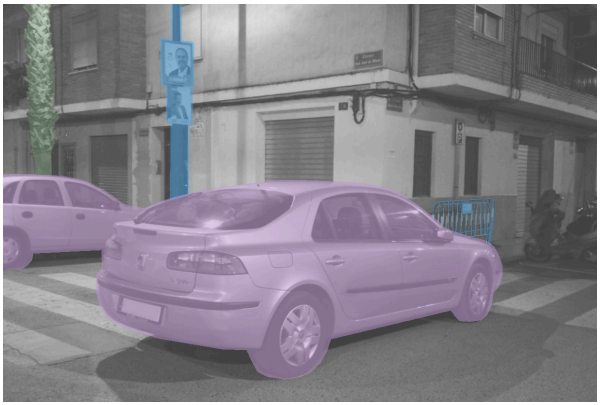

I15 _ Creuament San Juan de Ribera i Rafael Rivelles

I16 _ Carrer Garbí

I17 _ Carrer Felipe II

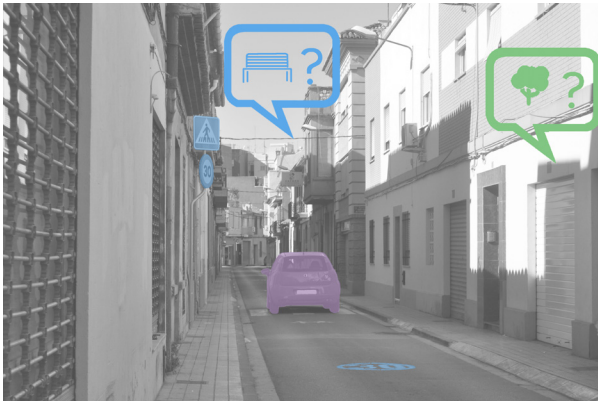

I18 _ Carrer San Josep

Per altra banda, tots els parcs infantils del municipi tenen una particularitat que condiciona notablement el seu ús, i és que excepte el Parc de la Villa Amparo, es tracta de zones de joc integrades en places, i per tant, amb **característiques sociourbanístiques similars i pròpies de places, no de parcs**. L'entorn immediat de totes les places-parc està dominat pel tràfic rodat, fet que obliga a delimitar molt bé les zones on es pot jugar de manera segura; com a resultat Paiporta compta amb **espais de joc espacialment limitats** que condicionen l'aforament amb els problemes de convivència que açò genera, així com l'espargiment i l'autonomia en les formes de joc de la infància. De fet, els parcs que més gent atrauen són els que tenen la zona de joc directament vinculada a terrasses de bars, que funcionen com a zones de vigilància, com és el cas de

I19 _ Plaça 3 d'abril

I20 _ Plaça La Casota

I21 _ Plaça Itàlia

I22 _ Plaça Major

la plaça Xúquer o la Casota; és còmode per al món adult, però és **un model d'oci que no s'hauria de normalitzar en un entorn tan directe i quotidià per a la infància**. La vegetació, que abunda en totes les places-parc generant bones zones d'ombra, s'organitza reticularment i s'ubica per norma general al perímetre assolint així un paper important com a barrera estàtica; no obstant això, **la infància no interactua amb la naturalesa** com ho podria fer en parcs pensats i dissenyats específicament per a l'esparciment i el joc. Pel que fa a la materialització de les zones de joc, es resolen totes amb els mateixos paràmetres: compten amb paviment dur i cautxú, amb **parcs infantils prefabricats idèntics que no contemplen la diversitat de joc segons factors com la diversitat funcional o l'edat**, i amb mobiliari urbà que es redueix quasi exclusivament a bancs separats i fixes.

I23 _ Plaça Salvador Allende

I24 _ Plaça Soliera

I25 _ Parc Villa Amparo

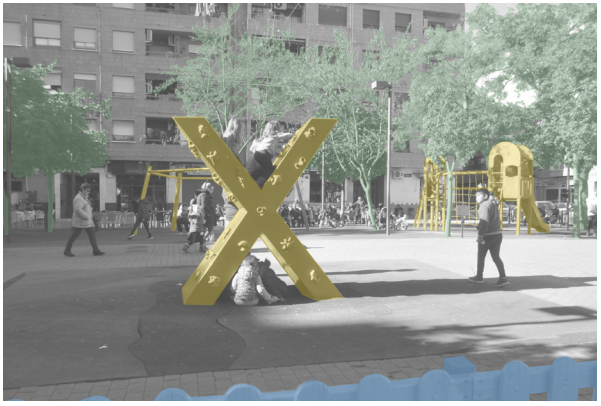

I26 _ Plaça Xúquer

El tercer aspecte que s'ha analitzat són les entrades als sis col·legis de Paiporta, els públics, privats, perifèrics i cèntrics. Es tracta d'espais de trobada diària, on en hores concretes del dia conflueixen molts xiquets, xiquetes i persones del seu entorn quotidià, i que a més a més determinen notablement la major part dels seus recorreguts diaris. Les entrades a les escoles constitueixen els principals **nodes de quotidianitat de la infància**, i tot i això, ens topem amb un **disseny urbanístic que les tracta de manera residual**, no són espais pensats per al principal fi que alberguen sinó que presenten característiques semblants a la resta de carrers del municipi. El paisatge dels entorns escolars està protagonitzat per carreteres, és a dir, **la trama urbana prioritza l'arribada amb cotxe a les escoles**, mentre que l'estada adopta un paper residual marcat

I27_CEIP Ausias March

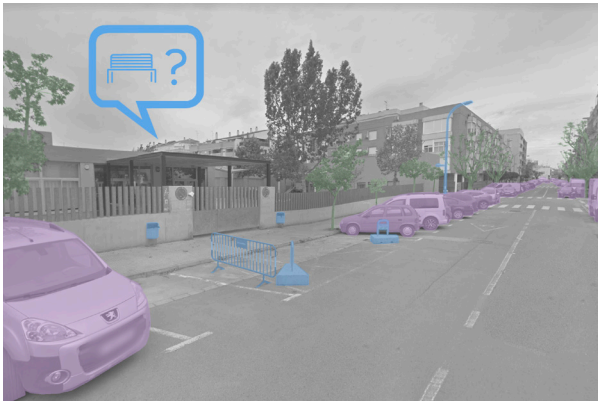

I28_CEIP Lluis Vives

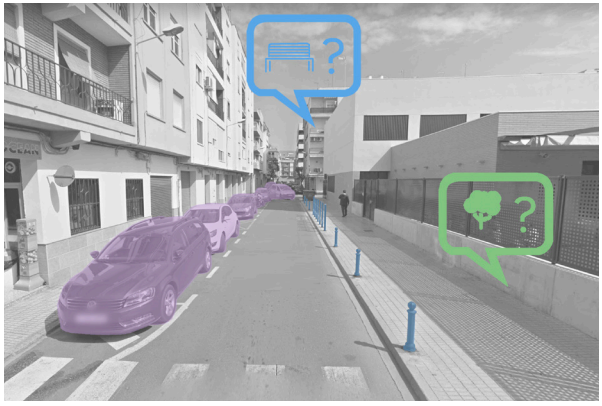

I29_CEIP Rosa Serrano

I30_CEIP L'Horta

per la carència de vegetació i de mobiliari urbà. El CEIP l'Horta representa el millor exemple de Paiporta d'una arribada i entrada adaptades, amb connexió al carril bici, una transició entre carretera i col·legi formada per voreres amples, terra, vegetació i mobiliari urbà. No obstant això, dista molt d'un plantejament urbanístic integral inclusiu i adaptat a les necessitats i ritmes quotidians de la infància i les persones del seu entorn.

I31 _ CEIP Jaume I

I32 _ CC La Inmaculada

LÍMITS FÍSICS I SIMBÒLICS DE LA INFÀNCIA I LA COMUNITAT EDUCATIVA

Per sintetitzar de manera gràfica les principals aportacions que ha fet la infància en els tallers de treball cooperatiu sobre els seus límits físics i simbòlics de Paiporta, s'ha elaborat un Mapa Cognitiu, oferint així una visió ampla sobre aquests límits, que puga conjugar-se amb l'anàlisi més purament tècnica. Aquest exercici es va fer únicament amb els grups de primer i segon cicle de primària, ja que els xiquets i xiquetes de tercer cicle ja tenen un imaginari molt més acotat del que és el municipi i per tant s'han centrat en un treball més específic d'espais vinculats a la seua vida diària.

En la majoria dels grups de xiquets i xiquetes de Paiporta, independentment del col·legi o del gènere, es representa el municipi amb una c**onsecució de blocs de vivenda com a model d'habitatge imperant**, l'espai on viuen i on més temps passen. L'edat, per la seua banda, condiciona notablement aquesta percepció general, ja que on més desapercebut passa el dibuix d'edificis alts és amb els grups de menor edat, en aquest cas la classe de 1r curs del CEIP Jaume I i la de 2n curs del CEIP Rosa Serrano. De fet, sols en el grup de 1r del Jaume I apareix el model de blocs de vivenda combinat amb el model de casa adossada d'una o dues plantes, típica del centre històric de Paiporta, i que assoleix en els dibuixos més pes que els blocs. La variable territorial també és un aspecte clau en aquest punt, ja que la majoria dels col·legis tenen una ubicació més o menys perifèrica i per tant relacionen el municipi únicament amb la zona en expansió. Haguera sigut determinant fer l'exercici amb grups de primer i segon cicle de primària del CC La Immaculada per esbrinar si el recorregut diari que fan a l'escola està relacionat amb el paisatge del municipi que identifiquen, ja que per norma general els xiquets i xiquetes de La Immaculada van més a peu a l'escola i recorren diàriament el centre històric.

Altre element que combinat amb els blocs d'habitatges apareix nombroses vegades en les aportacions que van fer xiquets i xiquetes, és **el col·legi, que junt amb l'habitatge constitueix el lloc on la infància passa la major part del seu temps diari**. L'edat també és un factor important a l'hora de reconéixer el col·legi com a node de quotidianitat, ja que apareix amb molta més força en l'imaginari dels xiquets i xiquetes de segon cicle que de primer cicle. Ni en el Jaume I ni en el Rosa Serrano, que es va treballar amb xiquets i xiquetes de 1r i 2n curs, apareixen representats els col·legis respectius en

E9 _ mapa cognitiu

I33 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Ausiàs March _ 3r curs

els seus dibuixos, assoleixen molta més importància espais d'oci habituals o equipaments públics de grans dimensions i pes simbòlic per al municipi. Per la seua banda, són molts els dibuixos dels grups de 3r i 4t del Lluís Vives i de l'Ausiàs March on s'aprecien els col·legis respectius, tot i que aquesta major presència s'ha extret únicament dels dibuixos de les xiquetes, en cap dels dibuixos dels xiquets dels dos grups de segon cicle apareix representat el col·legi com a espai important del seu imaginari sobre Paiporta.

La casa primer i l'escola després, així, esdevenen els espais que un major nombre de xiquets i xiquetes identifiquen com a propis o importants del municipi. Amb molta menys presència, els dibuixos també recullen aportacions sobre **l'oci i l'espargiment de Paiporta**, es poden identificar quins són els espais on es diverteixen segons l'edat, el gènere i inclús l'entorn per on es mouen diàriament. Tots els grups coincideixen en remarcar el paper de la casa i l'escola, però **pel que fa a l'oci no hi ha un espai d'escala municipal que tots els xiquets i xiquetes identifiquen com a imprescindible, no hi ha un espai identitari per a la infància**. Els més anomenats són el camp de futbol, l'auditori municipal i la Plaça 3 d'Abril: el camp de futbol perquè està lligat amb les activitats extraescolars, l'auditori municipal com a espai d'oci de cap de setmana i la Plaça 3 d'Abril no per ser la més freqüentada sinó per ser de les més antigues i de

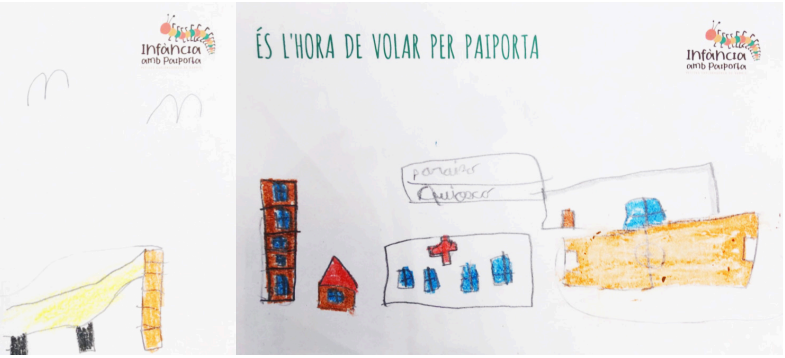

Segons les aportacions de la infància, Paiporta és una combinació de blocs de vivenda i carreteres que connecten escoles com a nodes de quotidianitat i espais d'oci i espargiment inconnexos i anecdòtics

major pes simbòlic del municipi. Són més els xiquets qui resalten el camp de futbol, mentre que en alguns dels dibuixos de les xiquetes apareixen referències a altres esports com el patinatge o el tenis. No hi ha una diferència per edats quan reconeixen el camp de futbol, en tots els grups es fa alguna menció independentment de l'edat. No obstant això, el que sí que es fa evident és que **els xiquets i xiquetes més xicotetes li donen un major pes a les places-parc del municipi**, cada grup a la que està més pròxima del seu entorn quotidià i per tant del seu col·legi. De 1r del CEIP Jaume I, molts dibuixos fan referència a La Casota com a espai de joc, en el grup de 2n del CEIP Rosa Serrano a La Soliera, i en el grup de 3r del CEIP Lluís Vives a la Plaça Xúquer.

A banda dels espais concrets ja esmentats, els dibuixos també parlen de la connectivitat entre ells, i és que la carretera i alguns **elements propis del viari com rotondes, ponts o cotxes, han sigut elements que han assolit en els dibuixos inclús major pes que les escoles**. Tots els grups amb qui hem treballat per veure com els xiquets i xiquetes identifiquen el seu municipi, han fet referència a les carreteres i al viari, mentre que en molts pocs dibuixos ha aparegut la vegetació, mobiliari urbà o recorreguts a peu i en grup. Aquest aspecte no és sols una mostra de la imatge que els xiquets i xiquetes tenen del seu municipi, sinó que és una representació molt rotunda de que el viuen amb possibilitats molt controlades i limitades d'autonomia i lleure.

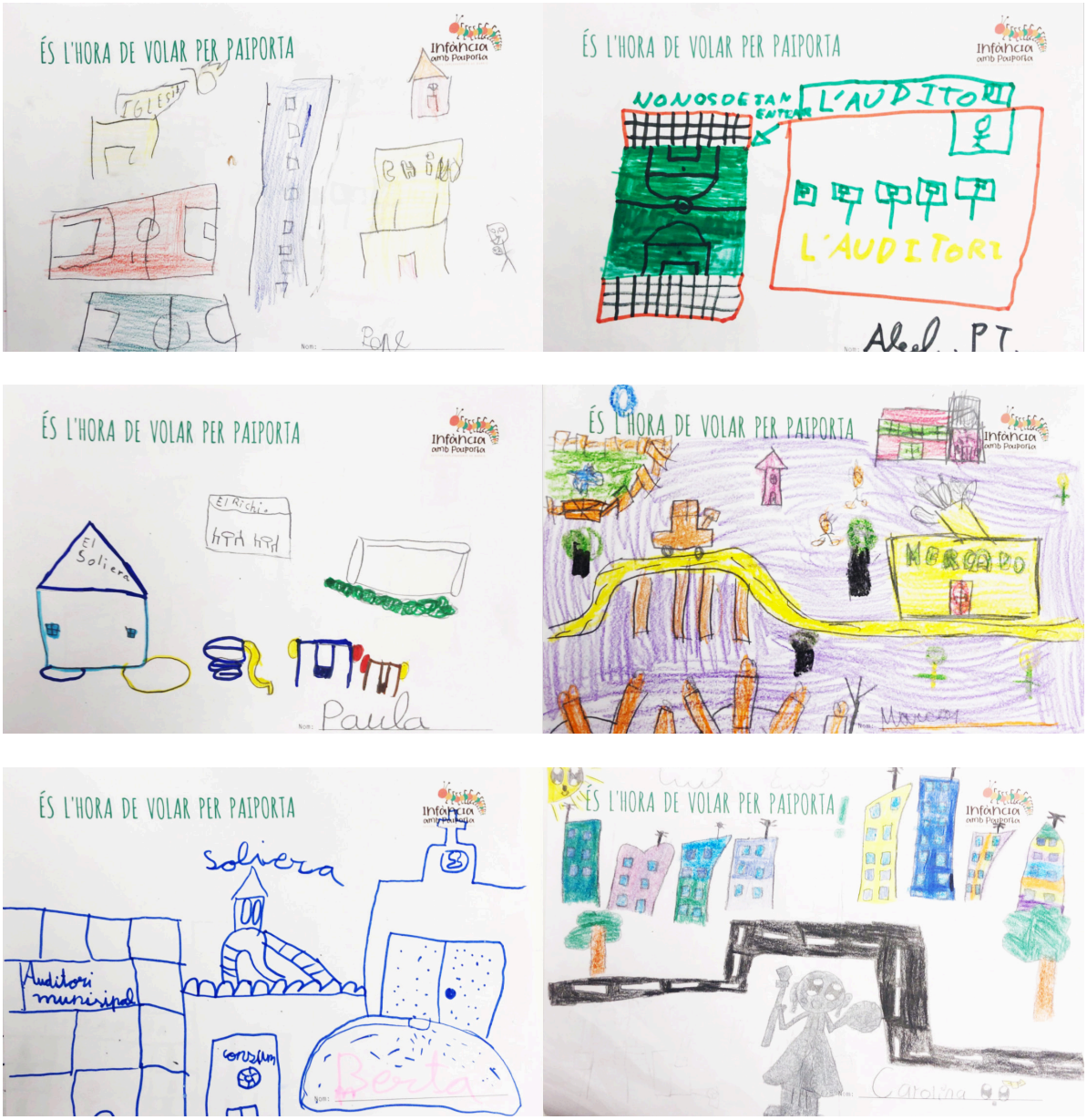

I34 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Rosa Serrano _ 2n curs

DEBILITATS I FORTALESES

En la segona fase del procés participatiu, **ELS REPTES**, l'equip tècnic es proposa esbrinar quines són les característiques del municipi que la infància i la comunitat educativa considera més importants, tot per poder fer un filtre dels problemes incipients i per poder potenciar i millorar les principals fortaleses amb el desenvolupament del projecte Infància amb Paiporta. Després de treballar l'àmbit simbòlic o identitari de la infància i la comunitat educativa, és a dir, quins àmbits i espais coneixen i consideren com a propis, s'han treballat els aspectes que consideren subjectivament com a positius o negatius del seu municipi.

Aquesta fase sols s'ha treballat amb els xiquets i xiquetes de primer i segon cicle de primària de tots els centres educatius del municipi, excepte el CC La Inmaculada. Els xiquets i xiquetes de 5é i 6é ja havien reflexionat en cursos anteriors sobre aquests aspectes a través del projecte que havia engegat el govern municipal de la mà dels centres educatius. Així, en aquest punt i una vegada analitzats els límits físics i simbòlics en el punt anterior, ens proposem **oferir una visió global sobre què entén la infància com a positiu i negatiu del seu municipi** d'acord amb la seua manera

I35 _ Taller de treball cooperatiu _ CEIP Jaume I _ 1r curs

I36 _ Taller de treball cooperatiu _ CEIP L'Horta _ 3r i 4t curs

C.E.I.P. AUSIAS MARCH

DATA: 11 de febrer de 2019 **GRUP:** 3r de primària

OBSERVACIONS: Els xiquets i xiquetes de l'Ausias March sols van treballar els aspectes negatius del seu municipi, i tots els que van detectar estaven situats a l'entorn pròxim del col·legi. Destaquen la Casa Gris com a negativa, ja que és un espai abandonat, al que no es pot accedir, i que per tant genera cert sentiment de por. En segon lloc, consideren l'escola com un espai que no els agrada, sense fer menció a cap assignatura ni espai en particular. I en tercer lloc, destaquen que hi ha pocs parcs i espai verd, que no els agraden les reformes que estan fent-hi, i que no poden jugar al baló. De fet, tot i tenir el Parc de la Villa Amparo a prop de la seua escola, no l'anomenen específicament en cap moment del taller. I esque és un parc situat a les afores que no permet un accés fàcil i autònom a xiquets i xiquetes de 3r de primària.

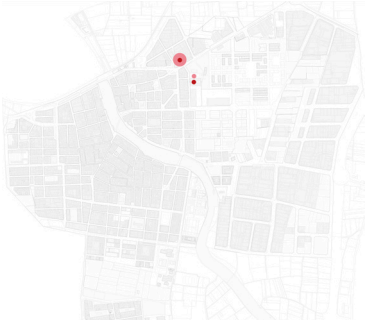

P5_Debilitats i fortaleses_CEIP Ausiàs March

C.E.I.P. ROSA SERRANO

DATA: 19 de febrer de 2019 **GRUP:** 2n de primària

OBSERVACIONS: Els xiquets i xiquetes del Rosa Serrano sols van treballar els aspectes que consideraven positius del seu municipi. El principal espai que destaquen com a positiu és el Poliesportiu, per la infinitat de possibilitats que ofereix i perquè es l'espai que associen exclusivament al joc i la diversió. Seguidament, fan referència a camps de futbol però sense especificar un camp de futbol en concret, s'intueix que el que els agrada és el fet de jugar, i ho poden fer a l'escola, al poliesportiu, o en algunes places-parc encara que siga amb pilotes de goma-espuma. També identifiquen com a positives algunes places en concret, com ara La Soliera i La Plaça Major. Són parcs propers a l'escola on van els xiquets i xiquetes caminant quan acaba l'escola, inclús per norma general amb els mateixos companys i companyes de classe.

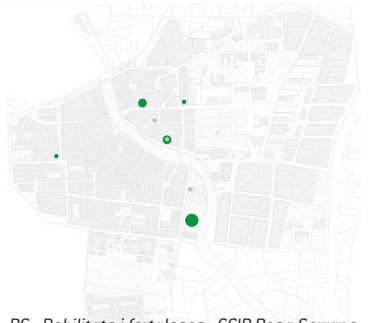

P6_Debilitats i fortaleses_CEIP Rosa Serrano

C.E.I.P. L'HORTA

DATA: 26 de febrer de 2019 **GRUP:** 3r i 4t de primària

OBSERVACIONS: El que més els agrada de Paiporta és el Poliesportiu, tot i que es poden veure diferents gustos per zones. Les xiquetes destaquen la zona amb pistes obertes de futbet, bàsquet i parcs; mentre que els xiquets destaquen el camp de futbol 11, on van a jugar amb l'equip E1. Les xiquetes expressen que els agrada anar a l'escola, tot i que no fan menció a cap espai o assignatura en concret. Les places que els agraden als xiquets i xiquetes de l'Horta són la Plaça 3 d'Abril i la Plaça Xúquer, ambdós a la zona sud del barranc. La Plaça de La Casota no sol agradar-los, ja que al tenir entre 8 i 9 anys, ja no poden jugar al que els agradaria, és un espai enfocat perquè juguen els més xicotets. També destaquen com a negatiu el Mercat i la plaça, ho consideren un espai avorrit i enfocat també per a massa xicotetes.

P7_Debilitats i fortaleses_CEIP L'Horta

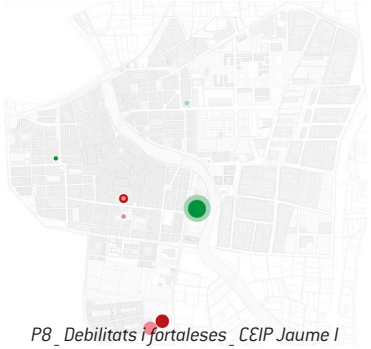

P8_Debilitats i fortaleses_CEIP Jaume I

C.E.I.P. JAUME I

DATA: 14 de febrer de 2019 **GRUP:** 1r de primària

OBSERVACIONS: El que més els agrada de Paiporta als xiquets i xiquetes del Jaume I és el Poliesportiu, precisament per la infinitud d'oportunitats i estímuls que ofereix, tot i que a aquesta edat no puguen jugar o aprofitar molts dels espais. És l'espai que consideren d'oci per excel·lència, i de fet no en destaquen cap altre com a positiu. Sí que anomenen els parcs com a llocs que els agraden, però cap en concret, ja que potser el que els agrade no siga l'espai en sí, sinó el fet de poder jugar i divertir-se. Quan parlen dels espais que no els agraden, el primer que destaquen és l'escola ja en edats tan primerenques. Seguidament, el parc de La Casota, perquè tenia una engrunsadora que ja no està i perquè sempre van al mateix parc. També destaquen com a aspectes negatius del municipi els excrements dels gossos i els descampats.

C.C. LA INMACULADA

DATA: **GRUP:**

OBSERVACIONS: Amb l'alumnat del col·legi La Inmaculada no es van treballar els aspectes positius i negatius del municipi, ja que els tallers es van fer únicament amb l'alumnat de 6é de primària i es van centrar en aspectes positius i negatius vinculats als seus recorreguts quotidians.

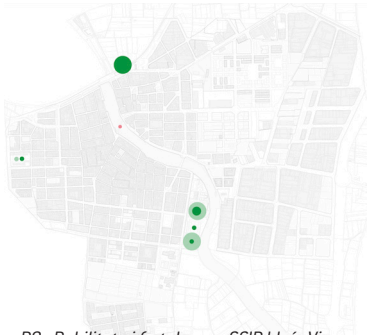

P9_Debilitats i fortaleses_CEIP Lluís Vives

C.E.I.P. LLUIS VIVES

DATA: 7 de febrer de 2019 **GRUP:** 3r de primària

OBSERVACIONS: Els xiquets i xiquetes del CEIP Lluís Vives no van destacar pràcticament ningún espai en concret quan reflexionaven sobre el que no els agradava, es van centrar més en situacions incòmodes del seu dia a dia, com els excrements dels gossos. En canvi, quan reflexionen sobre els aspectes positius, el que més els agrada és el Poliesportiu i la piscina coberta. Aquest grup introdueix el metro, ja que valoren positivament el fet de tenir una manera de viatjar fora de Paiporta. L'escola també apareix com un aspecte positiu, cap alumne o alumna la considera com a negativa. Per últim, tot i considerar els parcs com a positius, no fan referència a cap plaça ni parc en concret, possiblement perquè a aquestes edats ja comencen a tenir les vesprades ocupades i no poder gaudir dels parcs, inclús els caps de setmana.

Una vegada analitzats els aspectes considerats positius i negatius pels xiquets i xiquetes segons els centres, és interessant analitzar-ho en termes globals i localitzats en un plànol. Un gran nombre de xiquets i xiquetes coincideixen que **el Poliesportiu Municipal és el lloc que més els agrada del seu poble**. En termes arquitectònics, és un poliesportiu sense identitat, no té una senya com a poliesportiu de Paiporta que el faça diferent de la resta de poliesportius municipals: compta amb zones d'esport de diferents tipus de restricció, zones de joc, piscina descoberta, un bar/restaurant, zona de berenar, etc. El Poliesportiu de Paiporta està integrat en la trama urbana del municipi, fet que li atorga una fàcil accessibilitat per a totes les edats, tant amb cotxe, a peu o amb vehicles no motoritzats. Aquest és un fet diferencial respecte de molts poliesportius que solen ubicar-se a la perifèria, facilitant únicament l'accés a través de vehicle privat. De fet, inclús algunes escoles fan ús de les instal·lacions del poli en determinats moments per a l'educació física o les activitats extraescolars.

La ubicació d'un equipament públic és fonamental, però és cert que el seu encert no va associat únicament a la seua ubicació, sinó a la varietat de zones i activitats que ofereixen. El que més agrada als xiquets i xiquetes són les zones d'esport i oci, especialment les zones de lliure accés, **el que valoren positivament del Poliesportiu és la varietat de possibilitats d'oci i espargiment, i precisament aquesta és la carència principal de les places-parc, que tenen ja no sols poca varietat d'equipaments sinó poques possibilitats perquè la infància invente i explore noves formes de jugar i divertir-se**. Les places-parc que més agraden a la infància són la Plaça Xúquer, la Plaça 3 d'Abril, la Plaça Major i La Soliera. La Casota l'anomenen, però quasi sempre com a punt negatiu, tot i ser una plaça molt concorreguda segons s'ha vist a través de l'observació participant. Per la seua banda, el Parc de la Villa Amparo, tot i ser un gran parc amb vegetació i diferents zones de joc, no s'ha anomenat en cap dels tallers. Es tracta d'un parc ubicat als afores i sense un itinerari còmode. El fet que aquest parc ni aparega en l'imaginari dels xiquets i xiquetes de Paiporta, és una clara mostra de què **el contingut d'un parc no és suficient perquè siga útil i amable per a la infància, i de què una connexió adequada és fonamental per garantir i fomentar l'ús que mereix**.

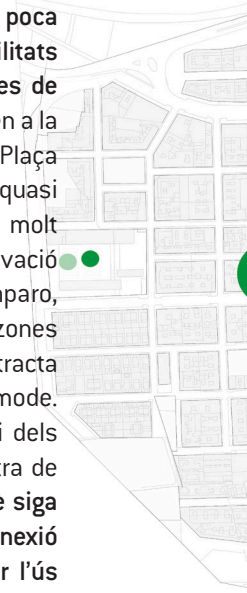

Si ens centrem en els llocs que menys agraden de Paiporta a la infància, vegem en el plànol que no apareixen tantes taques roges com verdes, ja que mentre que coincideixen molt en els espais que consideren positius, els espais que aprecien com a negatius són més individuals fruit de les sensacions diàries de cada xiquet o xiqueta. **La plaça de La Casota apareix al plànol com un dels llocs negatius més destacat**, sobretot per part de les xiquetes. És un espai pensat per a xiquets i xiquetes de màxim 7 o 8 anys, a partir d'aquesta edat s'avorreixen, tant pel tipus de jocs

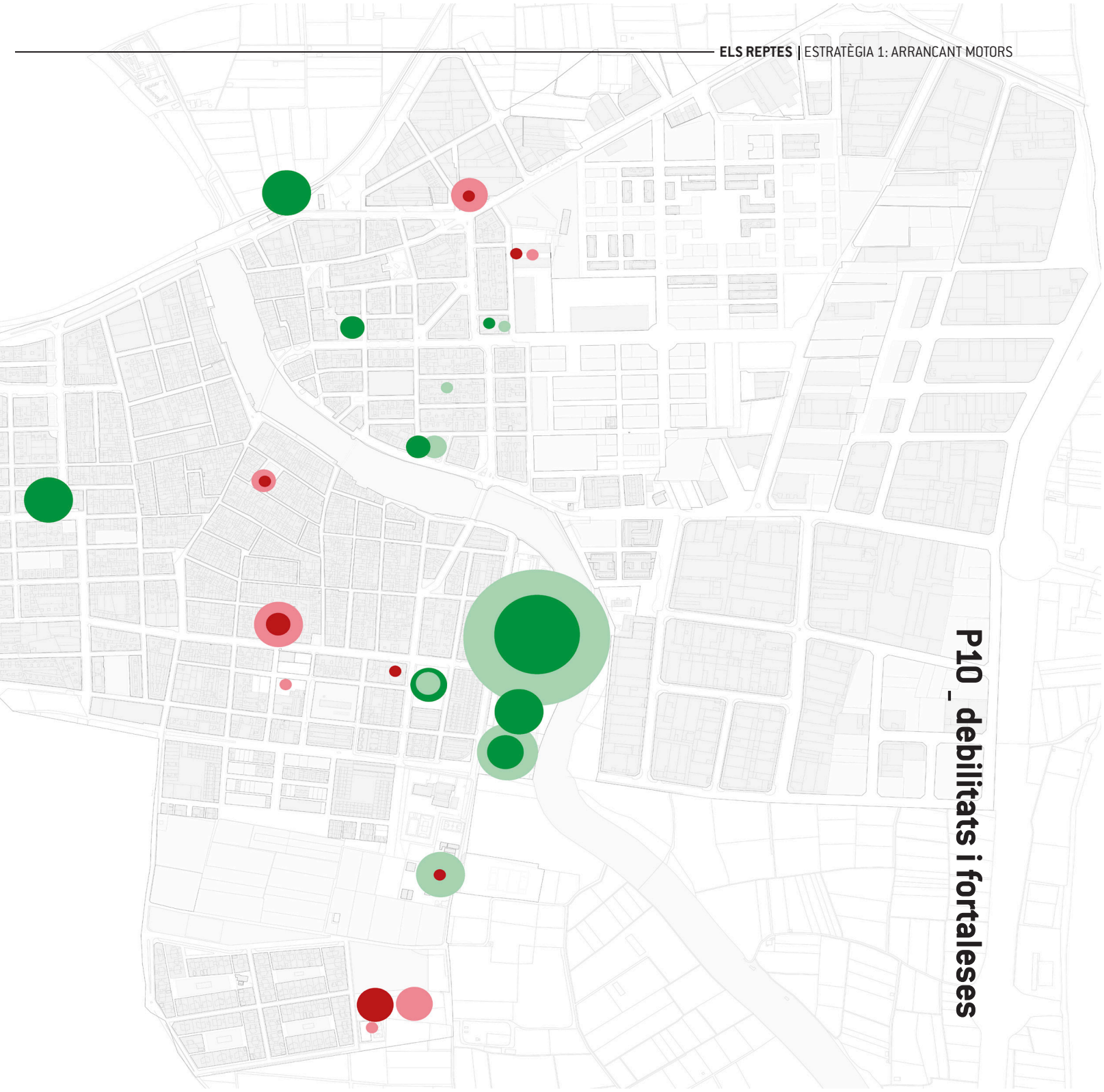

P10_ debilitats i fortaleses

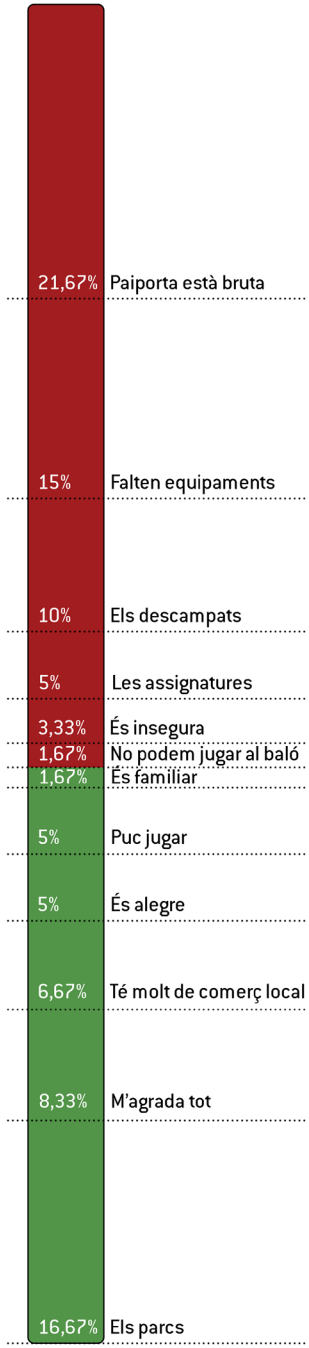

€10_ Debilitats i fortaleses_ Barra de sensacions

infantils que alberga - prefabricats que sols diverteixen a xiquets i xiquetes molt xicotets -; com per la mateixa morfologia i organització dels espais del parc, que no fomenta la convivència, l'única forma de conviure és prohibint, en aquest cas jugar a futbol. **La resta d'espais que marquen com a negatius, estan per norma general vinculats a sensacions negatives**: la Casa Gris perquè la seua ubicació i el fet d'estar abandonada genera una sensació de por; el Mercat Municipal perquè s'avorreixen a l'haver d'esperar a les persones adultes; l'Ambulatori perquè l'associen en què alguna cosa no va bé, etc.

A banda dels espais concrets identificats al plànol, la barra de sensacions ajuda a entendre les sensacions generals que la infància té sobre Paiporta. Molts xiquets i xiquetes coincideixen en destacar **la falta de neteja o l'abandonament dels descampats** com aspectes que els incomoden, inclús que els semblen perillosos. A més a més, el fet que **denuncien la falta de més equipaments o que no poden jugar al baló allà on volen**, és un reclam per espais diferents dels que tenen, a una major diversitat de l'oferta d'oci i espargiment. Però en termes generals, **els xiquets i xiquetes de Paiporta no tenen un coneixement massa profund ni han oferit una visió molt crítica sobre les particularitats i racons del municipi**, a diferència d'altres barris o municipis on es viu més el carrer inclús de manera més autònoma, o inclús com passava en èpoques passades al mateix poble. Aquesta situació està relacionada amb les sensacions negatives que han identificat els mateixos xiquets i xiquetes, és a dir, la sensació d'abandonament o de perillositat de l'espai públic que els impedeix fer vida al carrer sense anar acompanyats de persones adultes, o la carència de diversitat de l'oferta educativa i d'oci que restringeix molt les ganes i possibilitats de descobrir i experimentar per sí mateix nous espais i sensacions.

Però tot i això, un aspecte important que destacar és que **senten el municipi com a propi, s'enorgulleixen del poble on viuen**, tota la seua vida la fan a Paiporta i no depenen d'altres municipis o ciutats per desenvolupar-se. I açò suposa un punt de partida fonamental, perquè el **sentiment d'identitat i pertinença** implica, com s'ha vist durant tot el procés, una actitud prestada a fer i aportar tot el possible per millorar els aspectes que els incomoden, per fer de Paiporta un poble millor.

ESPAI PER A LA INFÀNCIA?

El procés de participació, en aquesta segona fase, complementa l'anàlisi de límits físics i simbòlics i d'aspectes positius i negatius per a la infància, amb un **estudi profund sobre els els principals llocs que freqüenten els xiquets i xiquetes** que viuen al municipi, durant el seu dia a dia, entre setmana i el cap de setmana. Aquesta anàlisi ha permés esbrinar si existeix una xarxa d'espais exclusiva dels xiquets i xiquetes a l'hora de viure el municipi, estudiar el vincle que tenen amb l'entorn quotidià, i inclús comparar per escoles i edats les formes d'ús de l'espai públic.

Com que l'estudi dels espais per a la infància era un aspecte fonamental com a punt de partida per definir progressivament els Camins Escolars, un propòsit específic del govern municipal, i a més a més encara no s'havia treballat amb els xiquets i xiquetes de 5é i 6é, han sigut tallers que s'han fet en tots els grups de xiquets i xiquetes que han participat en el procés. Així doncs, més que les particularitats dels desplaçaments en si que vindran detallades al punt següent, en aquest punt definirem **quins han sigut els principals espais que han aparegut en les aportacions dels xiquets i xiquetes de Paiporta al reflexionar sobre el seu dia a dia**.

I37 _ Taller de treball cooperatiu _ CEIP Rosa Serrano _ 2n curs

I38 _ Taller de treball cooperatiu _ CC La Inmaculada _ 6é curs

C.E.I.P. AUSIAS MARCH

GRUP: 3r de primària - 18 de febrer de 2019

GRUP: 5é i 6é de primària - 4 de febrer de 2019

OBSERVACIONS: La principal zona que freqüenten els xiquets i xiquetes de l'Ausiàs March és la zona nord del barranc, coincidint amb la ubicació del mateix col·legi com a principal node de quotidianitat. Les vesprades, ocupades per les activitats extraescolars, defineixen els punts que a banda de l'escola sol freqüentar l'alumnat: el poliesportiu i la pista de patinatge. De fet, és el col·legi que més ús fa de la pista de patinatge, possiblement per la seua ubicació propera a l'escola i per tant a la seua residència. Puntualment també freqüenten la zona oest per assistir a classes de música o a activitats organitzades per altres escoles, com és el cas de l'Horta. No obstant això, el que es fa evident és que els moviments quotidians es concentren principalment a la seua zona de confort, la vinculada a l'escola o a la residència, i que quan ixen d'aquesta zona és amb desplaçaments directes amb origen i destí molt marcats.

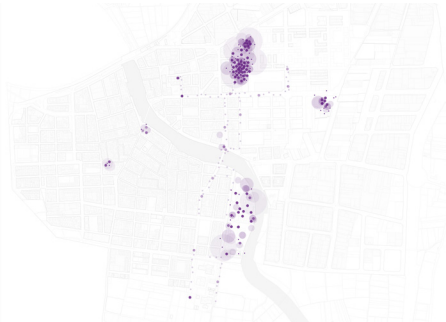

P11_ Espai per a la infància? _ CEIP Ausiàs March

C.E.I.P. ROSA SERRANO

GRUP: 2n de primària - 21 de febrer de 2019

GRUP: 5é i 6é de primària - 13 de febrer de 2019

OBSERVACIONS: En el cas del CEIP Rosa Serrano, la infància també freqüenta majoritàriament la zona nord del barranc, també coincidint amb la ubicació del centre i de les seues residències respectives. El principal lloc que identifiquen és l'escola, i a més a més és l'únic lloc on coincideixen, a les vesprades no solen fer vida amb amics o en grup. L'alumnat de tercer cicle ocupa les vesprades en extraescolars que marquen molt les seues rutines, apareixent ja la Biblioteca, el karate, l'anglés, a música, o el patinatge. Els més xicotets, en canvi, associen les vesprades amb zones d'oci i de joc sempre properes a l'escola, com la Plaça Major i la Plaça Soliera. De manera més anecdòtica i concentrada quasi exclusivament els caps de setmana, es donen desplaçaments fora de Paiporta per fer esport o per temes familiars, oci o compres; però per norma general identifiquen els caps de setmana amb estar a casa.

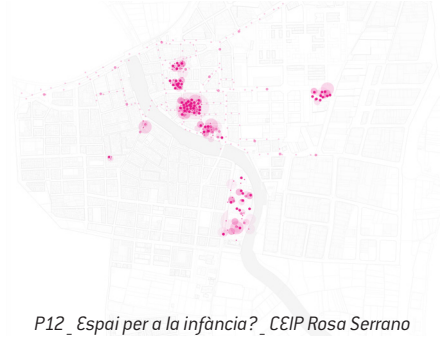

P12_ Espai per a la infància? _ CEIP Rosa Serrano

C.E.I.P. L'HORTA

GRUP: 3r i 4t de primària - 7 de març de 2019

GRUP: 5é i 6é de primària - 12 de febrer de 2019

OBSERVACIONS: L'escola també es mostra com l'espai més freqüentat per l'alumnat del CEIP L'Horta. Per la ubicació del col·legi, que en aquest cas no coincideix amb la zona de residència de l'alumnat, els moviments i l'ocupació de l'espai és molt més expansiva, arriben a ocupar tot el municipi. Pel que fa a les extraescolars ens trobem el mateix que a la resta de col·legis, que a partir del segon cicle ja ocupen totes les seues vesprades, amb el poliesportiu com a lloc més freqüentat després de l'escola, especialment la zona de lliure accés, però en aquest cas per les diferents zones de residència, localitzades en espais molt més diversos del municipi. Els caps de setmana fan vida de poble, però no identifiquen cap espai en comú, per norma general cada xiquet i xiqueta freqüenta les places-parc que té prop de la seua residència, i que no coincideix amb la ubicació de l'escola que està a la perifèria.

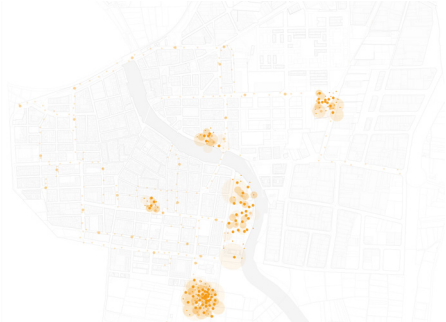

P13_ Espai per a la infància? _ CEIP L'Horta

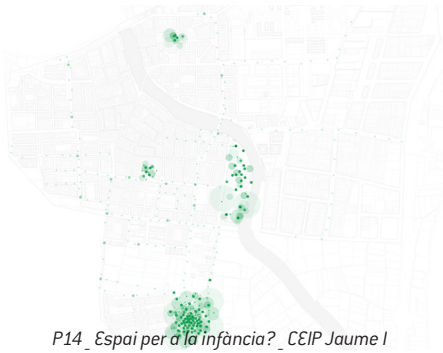

P14 _ Espai per a la infància? _ CEIP Jaume I

C.E.I.P. JAUME I

GRUP: 1r de primària - 21 de març de 2019

GRUP: 5é i 6é de primària - 4 de febrer de 2019

OBSERVACIONS: Igual que passa amb l'Horta, i en relació amb la seua ubicació perifèrica en comú, els xiquets i xiquetes del CEIP Jaume I fan un ús molt més expansiu de l'espai públic de Paiporta. L'escola és l'espai que més freqüenten en horari escolar, però també en el què més coincideixen, són pocs els llocs del municipi que identifiquen com a propis de grup. Açò, a banda de què la zona de residència no coincidisca amb la escolar, que determina per exemple que els més menuts no identifiquen parcs en concret on van a jugar per les vesprades, també es deu a la mateixa individualitat de les activitats extraescolars. Sols utilitzen en comú el Poliesportiu, la Biblioteca o La Casota. Així, l'alumnat del Jaume I no té una zona que poguérem considerar pròpia, la seua ubicació i sobretot la desconnexió amb la resta del municipi marca les formes en què els xiquets i xiquetes viuen i es mouen per l'espai públic.

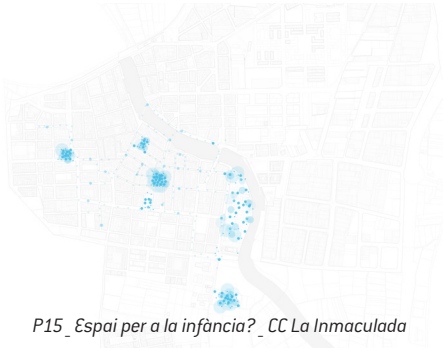

P15 _ Espai per a la infància? _ CC La Inmaculada

C.C. LA INMACULADA

GRUP: 6é de primària - 28 de febrer de 2019

OBSERVACIONS: Els xiquets i xiquetes de tercer cicle de La Inmaculada, concentren la seua activitat quotidiana principalment al centre del municipi, sempre per la zona sud del barranc. Sembla que, a diferència d'altres col·legis, no identifiquen l'escola amb la mateixa freqüència, per una banda perquè el nombre de participants és inferior i per tant també ho és la concentració, i a més a més perquè al fer Educació Física al Poliesportiu en horari escolar, diversifiquen la identificació de la seua rutina en dos espais fonamentals. Altres punts que solen freqüentar són el Palleter, un espai de joc privatiu, i la Falla Cervantes, que disfruten especialment els divendres una vegada superades les extraescolars de tota la setmana. També la Plaça Xúquer i la Casota com a espais principals d'oci. No es realitzen desplaçaments fora de Paiporta ni tampoc a la perifèria del municipi, l'alumnat de La Inmaculada sol fer vida al poble.

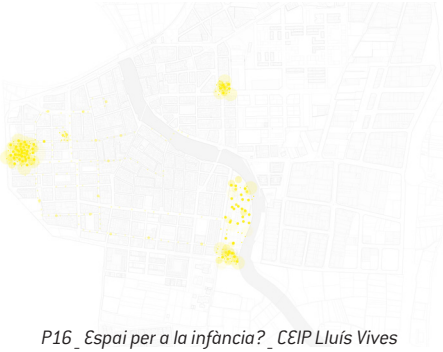

P16 _ Espai per a la infància? _ CEIP Lluís Vives

C.E.I.P. LLUIS VIVES

GRUP: 3r de primària - 12 de febrer de 2019

GRUP: 5é i 6é de primària - 5 de febrer de 2019

OBSERVACIONS: De nou, els xiquets i xiquetes del CEIP Lluís Vives identifiquen l'escola com el principal node de quotidianitat, amb una concentració clarament superior a la resta d'espais que s'identifiquen als seus dibuixos. El barranc actua com a límit de la seua expansió pel que fa a l'ocupació de l'espai, que excepte quan van esporàdicament a l'Auditori, es concentra en la zona sud del barranc, d'acord amb la ubicació del mateix col·legi i inclús de les seues zones residencials respectives. Es comprova que a partir de 3r, l'alumnat del Lluís Vives ja no va a les places-parc, ja ha fet el pas a freqüentar els espais vinculats a les extraescolars: van molt al Poliesportiu, anglés, la Unió Musical, etc. Sols durant el cap de setmana identifiquen desplaçaments fora del municipi i l'oci a les places-parc, especialment a la Plaça Xúquer per proximitat i en el cas dels xiquets i xiquetes de segon cicle.

Si donem una ullada al plànol, és fàcilment identificable que **els espais de Paiporta més concorreguts pels xiquets i xiquetes de primer a sisé de primària són les escoles**. Es tracta d'espais amb un horari i un ús amb molt de pes per a les seues vides, i per tant i com s'ha analitzat escola per escola, les seues dinàmiques quotidianes i els seus vincles estan amplament relacionades i condicionades per l'escola que freqüenten, ja no sols en horari escolar sinó també en horari extraescolar.

Un altre espai molt destacat per tota la infància de Paiporta, encara que no tan concorregut individualment pels xiquets i xiquetes de cadascuna de les escoles respectives, és el Poliesportiu. Com es fa evident, aquesta diferència de concurrències està directament relacionada amb la diferència de temps que passen a cadascun dels dos espais, un de caràcter obligatori i l'altre associat a l'oci i al joc. D'aquesta manera, **el Poliesportiu assoleix la dimensió del principal equipament d'escala urbana identitari de tota la infància de Paiporta**, quedant les escoles relegades a equipaments propis dels xiquets i xiquetes de cada escola, que inclús en molts dibuixos apareixen amb un valor negatiu associat principalment a l'avorriment. El plànol també conté informació sobre quin espai concret del Poliesportiu s'ocupa, i com es pot comprovar tot és ocupat de manera pràcticament igualitària, independentment de si parlem de la zona d'accés restringit o d'accés lliure. Si filem més prim, sí que s'aprecia com la zona sud del Poliesportiu és on menys confluència hi ha de xiquets i xiquetes, que és la zona d'accés restringit vinculada a la Piscina Municipal Coberta.

Després del Poliesportiu, **la nova pista de patinatge també apareix com un espai de concurrència de xiquets i xiquetes de totes les escoles**, tant entre setmana per fer activitats esportives extraescolars, com el cap de setmana per practicar de manera més lliure. **Seguidament destaquen les zones de joc, cadascuna amb una concurrència associada a l'escola més pròxima per norma general.** Així, la Plaça Soliera es veu especialment ocupada per xiquets i xiquetes del CEIP Rosa Serrano, i puntualment per l'alumnat del CEIP l'Horta, que com s'ha vist en l'anàlisi individual per col·legis, en tractar-se d'una escola perifèrica no es dóna aquesta relació tan directa entre ubicació entre l'escola i les zones principals de joc freqüentades per la infància. Per la seua banda la Casota segueix el mateix padró, està principalment freqüentada per xiquets i xiquetes de la Inmaculada atenent a la proximitat, però també és un espai molt freqüentat per l'alumnat de l'Horta i del Jaume I. **La Biblioteca** també apareix com un espai freqüentat per xiquets i xiquetes de diversos col·legis, però sí que és cert que a l'estar en la zona nord del municipi i per tant no formar part de tants itineraris habituals de la infància, **no apareix ni en el seu imaginari ni en el seu dia a dia amb la força que hauria de fer-ho**.

Més subtilment, apareixen altres zones freqüentades per xiquets i xiquetes, tot i que amb una presència molt més feble associada a la ubicació i a les condicions de l'espai en si. En aquest sentit i vinculats al col·legi La Inmaculada, apareixen la Plaça Xúquer, la Plaça Cervantes amb un ús molt associat a la falla, i el camp de futbol del Palleter, utilitzat especialment pels xiquets

P17 _ ocupació de l'espai per col · legis

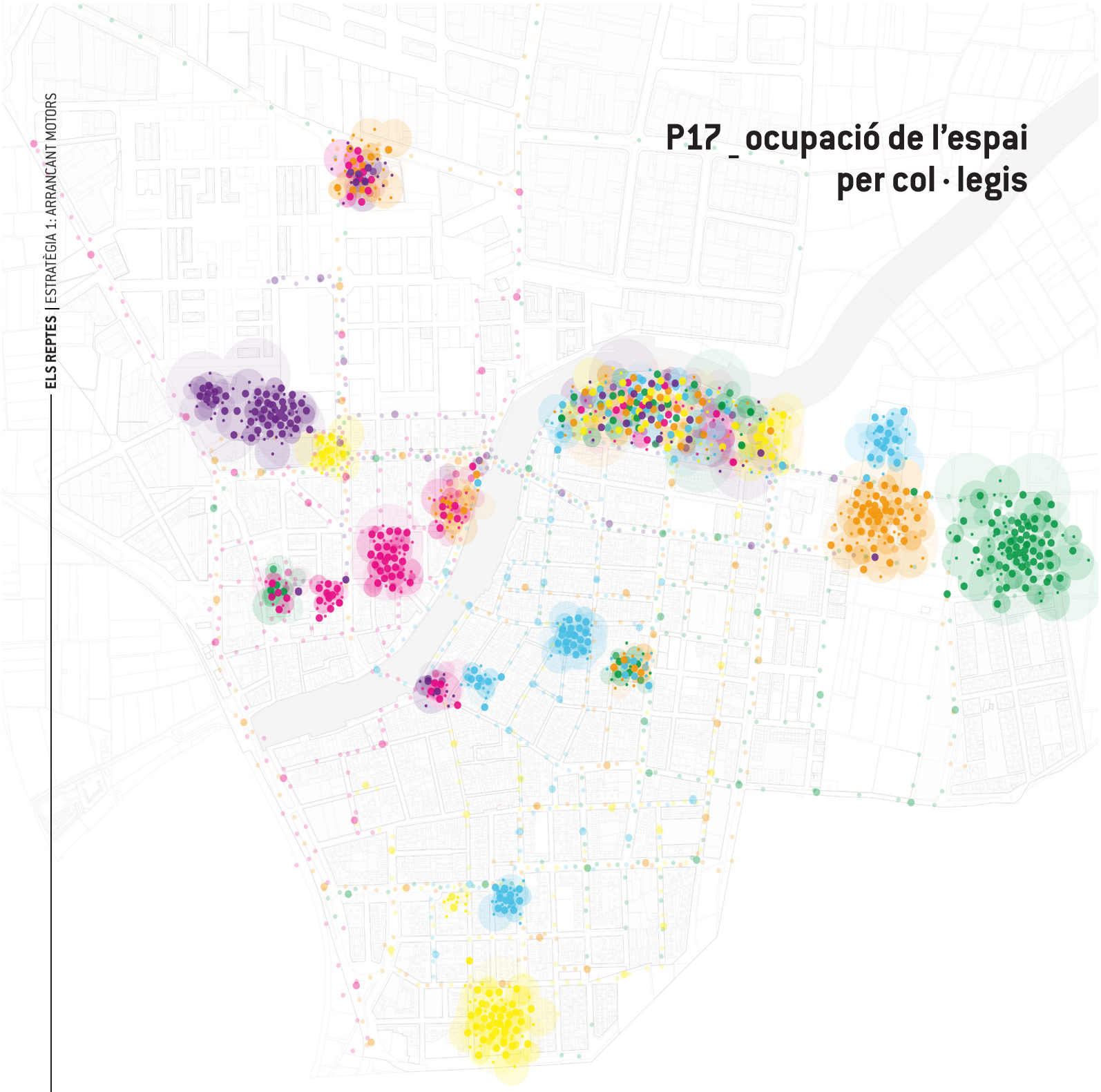

I39 _ Taller de treball cooperatiu _ CEIP Jaume I _ 1r curs

I40 _ Taller de treball cooperatiu _ CC La Inmaculada _ 6é curs

i xiquetes d'aquest col·legi. La Plaça Major, per la seua banda, sol ser utilitzada especialment per l'alumnat del CEIP Rosa Serrano, i l'Auditori pel del Lluís Vives.

No existeix cap espai identificat per la infància com a node de quotidianitat que no siga un edifici o espai públic acotat, que defineixen l'origen i destí dels seus desplaçaments diaris. **Els recorreguts d'un lloc a altre esdevenen únicament llocs de pas, no es dóna cap situació ni espai de trobada**. L'única excepció podria ser la Plaça 3 d'Abril, que tot i que no la identifiquen com a espai d'oci o joc, en ser un espai relativament obert i pròxim al Poliesportiu esdevé una zona de pas de molts xiquets i xiquetes que viuen a la zona oest de Paiporta, és a dir, la utilitzen de manera inconscient i la identifiquen com a pròpia tot i no ser un lloc d'origen o destí.

El mapa d'ocupació és una evidència clara de com **les zones més intensament ocupades per la infància de Paiporta estan associades als centres educatius, des d'on s'expandeixen amb una intensitat una mica més reduïda cap a les places-parc pròximes als mateixos centres, excepte en el cas de l'Horta i el Jaume per la seua ubicació perifèrica**. Així, l'ocupació de l'alumnat de la Inmaculada s'estén principalment cap a La Casota, la del Lluís Vives cap a la Plaça Xúquer i el Dialprix, la del Rosa Serrano cap a la Plaça Soliera, i la de l'Ausiàs March cap al parc de Villa Amparo. El Poliesportiu apareix amb la mateixa intensitat que les escoles tot i que com s'ha vist amb una ocupació per part de tota la infància del municipi, no sols pels xiquets i xiquetes d'una escola o l'altra, amb una expansió de menys intensitat cap a la Plaça 3 d'Abril.

P18 _ ocupació de l'espai

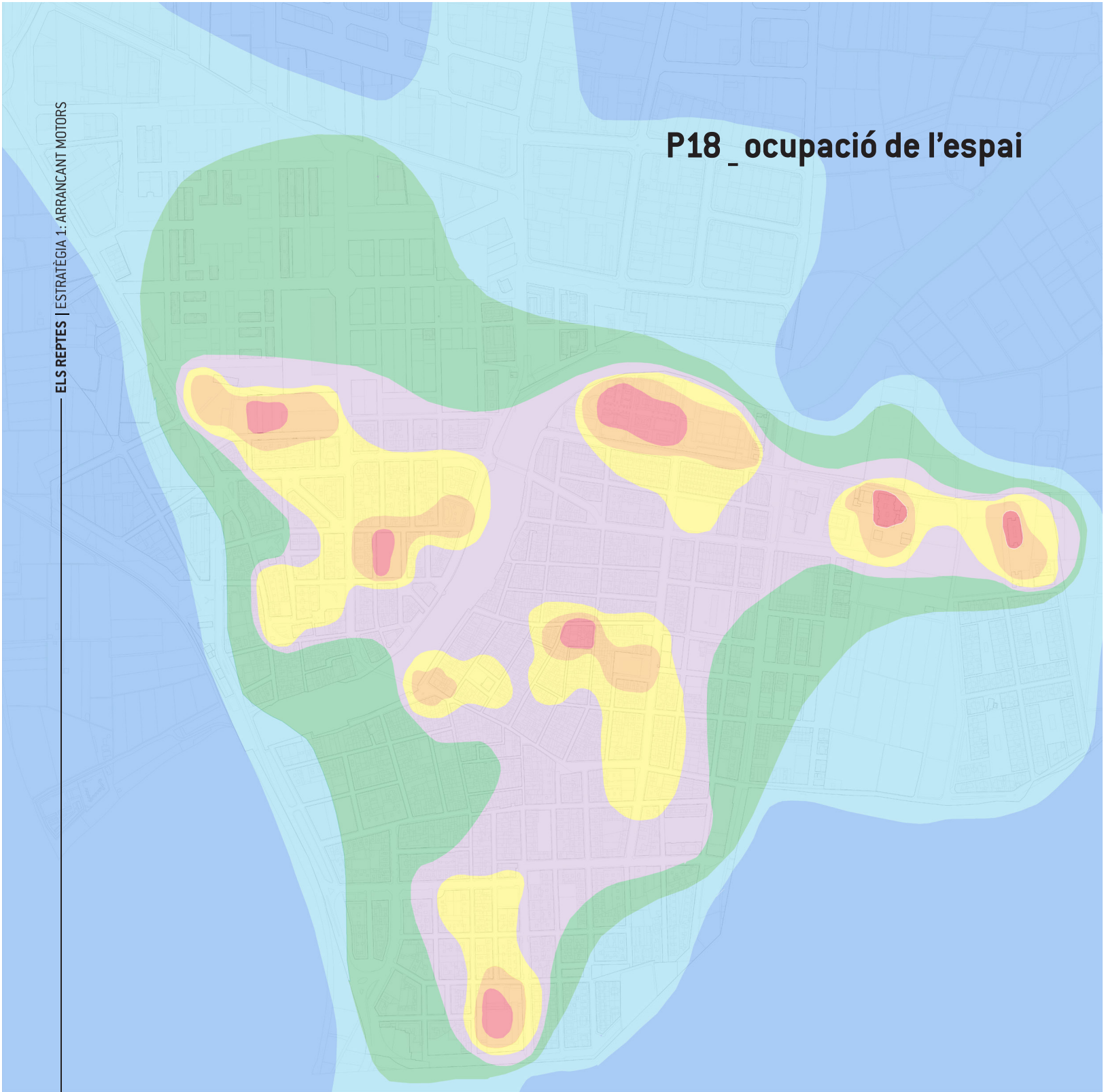

La zona ombrejada en morat, que es correspon amb una intensitat d'ocupació mitjana, s'ha extret principalment dels recorreguts dels xiquets i xiquetes que han participat en els tallers, és a dir dels moviments quotidians per moure's entre els equipaments públics i privats identificats. D'acord amb l'extensió de la taca morada, vegem que queden excloses certes zones del municipi per no estar freqüentades per la infància, com són a l'est la zona del polígon de Paiporta, o per norma general totes les zones residencials ubicades a la perifèria del municipi, tant a l'est en la zona en expansió, com al nord o al sud en la urbanització dels Pitufos. Podríem dir així que la zona d'ocupació mitjana **és una zona de pas que té la funció principal de connectar els principals nodes de quotidianitat de la infància**.

La taca verda es correspon amb una zona que, tot i estar dintre dels límits del municipi, s'ha evidenciat com una zona d'una ocupació molt suau per part de la infància, així com una zona poc identificada pels mateixos xiquets i xiquetes, no entra pràcticament dintre del seu imaginari col·lectiu. Aquesta taca també inclou les zones residencials perifèriques, zones excloses per la taca morada de connexió, però no inclou tampoc el polígon de l'est, que és una zona totalment aliena als xiquets i xiquetes excepte quan puntualment la transiten amb cotxe acompanyats dels seus pares i mares. **Les taques blaves ja es corresponen exclusivament amb vies de comunicació per al tràfic rodat**, la clareta per a les vies d'accés al municipi i la fosca per a les de comunicació amb altres municipis tant de l'est com de l'oest, però ambdós pràcticament inexistents en l'imaginari de la infància de Paiporta.

RECORREGUTS I DINÀMIQUES QUOTIDIANES

El que se sintetitzen en aquest punt són les **conclusions de dos tallers de treball cooperatiu a través dels quals s'ha aprofundit amb l'alumnat de totes les escoles al voltant dels seus recorreguts i dinàmiques quotidianes**. El primer taller, del qual hem pogut extraure els recorreguts exactes del dia a dia de xiquets i xiquetes, sols s'han realitzat amb l'alumnat de cinqué i sisé de tots els centres, que havien fet l'any anterior reflexions inicials sobre l'urbanisme de Paiporta i per tant s'ha pogut agilitzar el procés, arribant a aprofundir en aquest punt amb un percentatge molt elevat de participació infantil en els tallers: delegats i delegades de 3r cicle del CEIP Ausiàs March; 100% de l'alumnat de 3r cicle del CEIP Rosa Serrano; selecció per sorteig d'un 50% de l'alumnat de 3r cicle del CEIP l'Horta; delegats i delegades de 3r cicle del CEIP Jaume I; 100% de l'alumnat de 6é del CC La Inmaculada; delegats i delegades de 3r cicle del CEIP Lluís Vives.

Els tallers no s'han realitzat amb els cursos primerencs per falta de temps i recursos, però en cas de continuar el projecte en la direcció de la definició concreta dels Camins Escolars Segurs, es faria necessari complementar aquesta anàlisi amb les aportacions dels més menuts i menudes de totes les escoles, ja que **les dinàmiques varien notablement depenent ja no sols de la ubicació, sinó també de l'edat o el gènere, factors que van molt lligats al grau d'autonomia de la infància**.

I41 _ Taller de treball cooperatiu _ CEIP Jaume I _ 5é i 6é curs

I42 _ Taller de treball cooperatiu _ CEIP Rosa Serrano _ 5é i 6é curs

C.E.I.P. AUSIAS MARCH

DATA: 11 de febrer de 2019 **GRUP:** 5é i 6é de primària

OBSERVACIONS: El principal carrer que freqüenten els xiquets i xiquetes de l'Ausiàs March és el Jaume I, un eix est-oest que connecta l'escola amb la resta del municipi i que creua tota la zona nord del barranc, la zona més ocupada per l'alumnat en el seu dia a dia. Aquest eix, que té un ús principalment residencial, connecta l'escola amb les cases de molts xiquets i xiquetes, però també amb una activitat extraescolar molt concorreguda com és la pista de patinatge, o espais d'oci i joc com la Plaça Major o la falla Jaume I. Altre eix fonamental per a l'alumnat de l'Ausiàs March és el carrer Catarroja, de direcció nord-sud que connecta la seua zona amb la zona sud del barranc, i que freqüenten principalment perquè la connecta amb el Poliesportiu i la Piscina Municipal Coberta. Tot i la importància d'aquestes dues vies en el dia a dia de la infància, presenten seccions amb una altíssima superfície destinada a tràfic rodat.

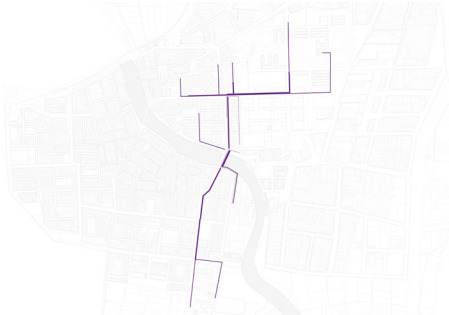

P19 _ Recorreguts quotidians _ CEIP Ausiàs March

C.E.I.P. ROSA SERRANO

DATA: 19 de febrer de 2019 **GRUP:** 5é i 6é de primària

OBSERVACIONS: En el cas del CEIP Rosa Serrano, sí que es veu una diferència clara entre els xiquets i les xiquetes, mentre que els xiquets sobre tot fan els seus recorreguts diaris dintre de Paiporta, les xiquetes també ixen a València, als pobles de l'est o a Picanya. Els recorreguts dintre de Paiporta es concentren sempre al voltant de l'escola, és a dir, en la zona nord del barranc on es detecten la resta de llocs que solen freqüentar en el seu dia a dia. De fet, l'alumnat del Rosa Serrano és del que menys referència fa al Poliesportiu, ja que com es pot comprovar moltes de les seues activitats extraescolars les fan fora del municipi. A diferència del CEIP Ausiàs March, no destaca cap eix de connexió principal, els seus moviments es produeixen de manera més aviat concèntrica al voltant del mateix col·legi, que per norma general s'ubica prop de les seues cases i de zones d'oci com la Plaça Major i la Plaça Soliera.

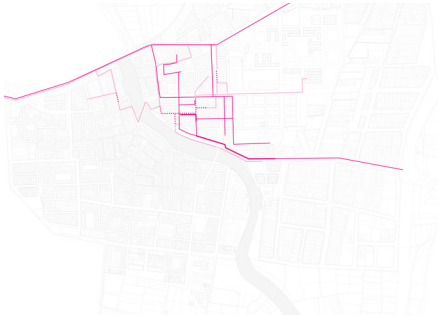

P20 _ Recorreguts quotidians _ CEIP Rosa Serrano

C.E.I.P. L'HORTA

DATA: 22 de febrer de 2019 **GRUP:** 5é i 6é de primària

OBSERVACIONS: Com s'ha vist a la llarga de tot l'informe, la ubicació perifèrica del CEIP l'Horta està estretament relacionada a les formes de viure i ocupar l'espai públic del municipi. En aquest cas, també determina els principals moviments i recorreguts de l'alumnat, que com es pot apreciar al plànol, són molt més expansius que en els col·legis cèntrics, l'escola ja no constitueix el centre dels seus moviments quotidians. Són moviments aleatoris, sense un padró clar o uns carrers de pas especialment destacats, ja que l'alumnat que va a l'Horta no ho fa per proximitat, i per tant fa molt més ús del cotxe des d'ubicacions molt variades. Sí que es podrien anomenar alguns eixos prou transitats com el carrer Catarroja, el Mestre Serrano que connecta la plaça de La Casota i el Poliesportiu, i el carrer José Capuz, que connecta la zona residencial nova de Paiporta i el col·legi.

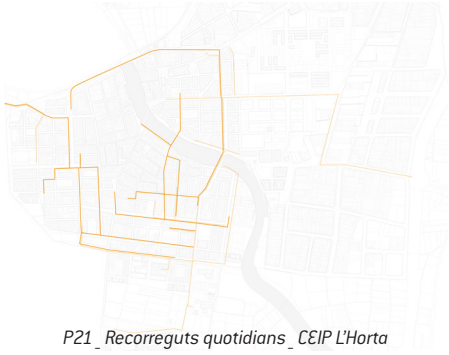

P21 _ Recorreguts quotidians _ CEIP L'Horta

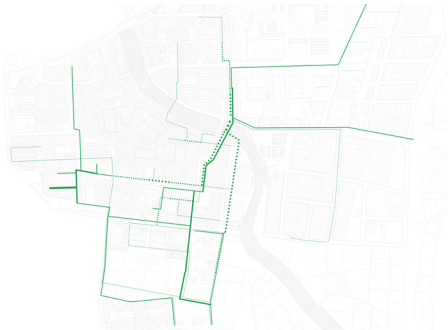

P22 _ Recorreguts quotidians _ CEIP Jaume I

C.E.I.P. JAUME I

DATA: 11 de febrer de 2019 **GRUP:** 5é i 6é de primària

OBSERVACIONS: Igual que passa amb l'Horta, el CEIP Jaume I està situat a la perifèria del municipi, i per tant, els moviments i recorreguts quotidians de l'alumnat presenten un padró molt similar, amb l'única diferència que en aquest col·legi coincideixen molt més. Tot i l'expansió dels moviments, els xiquets i xiquetes recorren principalment la zona sud del municipi, sols de manera puntual i per eixir del poble, creuen a la zona nord del barranc. En el Jaume I hi ha una diferència molt marcada entre els recorreguts dels xiquets i de les xiquetes, que coincideixen en pocs dels camins. El carrer Catarroja és on més coincideix tot l'alumnat, que connecta el poble de nord a sud i facilita el transport cotxe pel doble sentit de circulació. Com a via secundària, també destaca el carrer Literato Azorín/Viñes del Marqués, que connecta l'escola amb el Poliesportiu, i casualment està principalment utilitzat pels xiquets de l'escola.

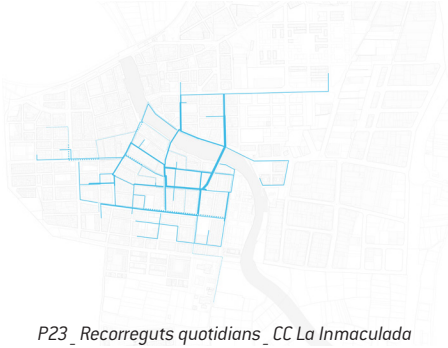

P23 _ Recorreguts quotidians _ CC La Inmaculada

C.C. LA INMACULADA

DATA: 1 de març de 2019 **GRUP:** 6é de primària

OBSERVACIONS: Els tallers de recorreguts i moviments quotidians sols es van fer amb l'alumnat de 6é curs del CC La Inmaculada, i així, les dinàmiques semblen molt més homogènies que a la resta d'escoles, ja que hi ha un bot prou marcat entre 5é i 6é curs pel que fa a l'autonomia i a l'anada a l'escola amb grup. Ací també influeix la ubicació de l'escola, tots els moviments s'ordenen de manera concèntrica al seu voltant. En contades ocasions transiten la zona nord del barranc, concentrant-se la majoria dels seus moviments en els carrers San Josep, Mestre Serrano i Catarroja. Els carrers San Josep i Mestre Serrano són els carrers que connecten la zona de l'escola amb el Poliesportiu i La Casota, d'aquí la seua importància per a la infància, i travessen amb el carrer Catarroja com a eix nord-sud que connecta tots aquests recorreguts amb la zona nord del barranc.

P24 _ Recorreguts quotidians _ CEIP Lluís Vives

C.E.I.P. LLUIS VIVES

DATA: 7 de febrer de 2019 **GRUP:** 5é i 6é de primària

OBSERVACIONS: De nou, els xiquets i xiquetes del CEIP Lluís Vives, plasmes moviments i recorreguts que parteixen i giren al voltant del seu col·legi, en aquest cas i a causa de la seua situació perifèrica no de forma concèntrica, sinó en forma de "peine" tot i que sempre concentrats en la zona sud del barranc. A prop de l'escola, els recorreguts de molts alumnes coincideixen, però a mesura que ens allunyem de la ubicació del col·legi, les coincidències i per tant la intensitat es dilueix. Els carrers més freqüentats pels xiquets i xiquetes del Lluís Vives són el carrer Sant Joaquim, sobretot a l'altura de l'entrada de l'escola, i a continuació el carrer Marqués del Túria, que connecta l'entorn de l'escola amb el centre del poble, passant pel carrer Sant Antoni. Els moviments més llunys es produeixen cap al Poliesportiu, però sense massa presència per a l'alumnat d'aquesta escola.

Una vegada analitzats els principals recorreguts quotidians de la infància de cadascun dels sis col·legis de Paiporta, és interessant veure com respon el municipi quan superposem tots aquests recorreguts. Com a resultat d'aquesta anàlisi obtenim el plànol 25, amb un detall acurat dels recorreguts quotidians que fan els xiquets i xiquetes del municipi que han participat en els tallers de treball cooperatiu. A primera vista es pot apreciar un **entramat molt clar d'eixos de distribució principals i secundaris, tant en direcció nord-sud com en direcció est-oest, però es fa necessari una anàlisi de les particularitats d'aquestes vies i dels recorreguts i les intensitats que alberguen**.

Si comencem amb la direcció nord-sud, el plànol mostra clarament que **existeixen tres vies principals de distribució**. La primera i amb major intensitat és la que comença en el carrer Mestre Palau i acaba en el carrer Catarroja, passant pel carrer Colombicultura i el Pont Nou. Les altres dues, que tot i mostrar menor intensitat en els recorreguts també assoleixen un caràcter de vies principals de distribució, són l'eix que comença en el carrer Ausiàs March i acaba en l'Enric Reig passant per la passarel·la i pel carrer Convent, i el que comença en el carrer Sant Antoni i acaba en el carrer Sant Joan de Ribera. Si recordem les anàlisis individualitzades dels recorreguts quotidians per escoles, és curiós el fet que sols apareguera un d'aquests tres eixos, **el que parteix del carrer Mestre Palau i acaba en el Catarroja. Aquest esdevé l'eix més transitat pels xiquets i xiquetes de Paiporta, i el motiu és bastant evident, ja que es tracta d'una via ràpida de distribució per al vehicle privat que recorre el poble de nord a sud i per tant connecta ja no sols les escoles, sinó també equipaments bàsics com el Poliesportiu, l'Auditori o la Pista de Patinatge**. Així, ja no sols influeix la proximitat dels centres escolars o les zones residencials cèntriques, sinó que a més a més esdevé un eix fonamental per als xiquets i xiquetes de les escoles perifèriques, excepte per a l'alumnat del Lluís Vives que és l'únic que no fa ús d'aquesta via.

Els altres dos eixos nord-sud que també apareixen al plànol amb un pes clau pel que fa a la distribució dintre del municipi, no han aparegut com a representatius per als col·legis de manera individualitzada, sinó que assoleixen el pes precisament per la confluència de xiquets i xiquetes de mínim quatre col·legis. **L'eix que travessa els carrers Sant Antoni i Sant Joan de Ribera té un caràcter de via ràpida molt similar al del carrer Catarroja, però la intensitat és molt menor perquè connecta la zona oest del municipi**, molt menys poblada i amb únicament dos col·legis pròxims - el Lluís Vives i La Inmaculada -, i perquè a més a més connecta menys equipaments bàsics per a la infància. **L'eix que travessa la passarel·la i el carrer Convent**, en canvi, es pot intuir que té un caràcter molt menys transitat pel vehicle privat, ja que quan el cotxe transita ho fa sols en una direcció, i a més a més en alguns trams com el de la passarel·la sols es pot creuar a peu o amb vehicles no motoritzats. És l'eix que travessa l'única zona amb alguns carrers de vianants del municipi, i encara que són pocs, **confereixen a aquest eix de distribució principal un caràcter molt més pausat i amable**.

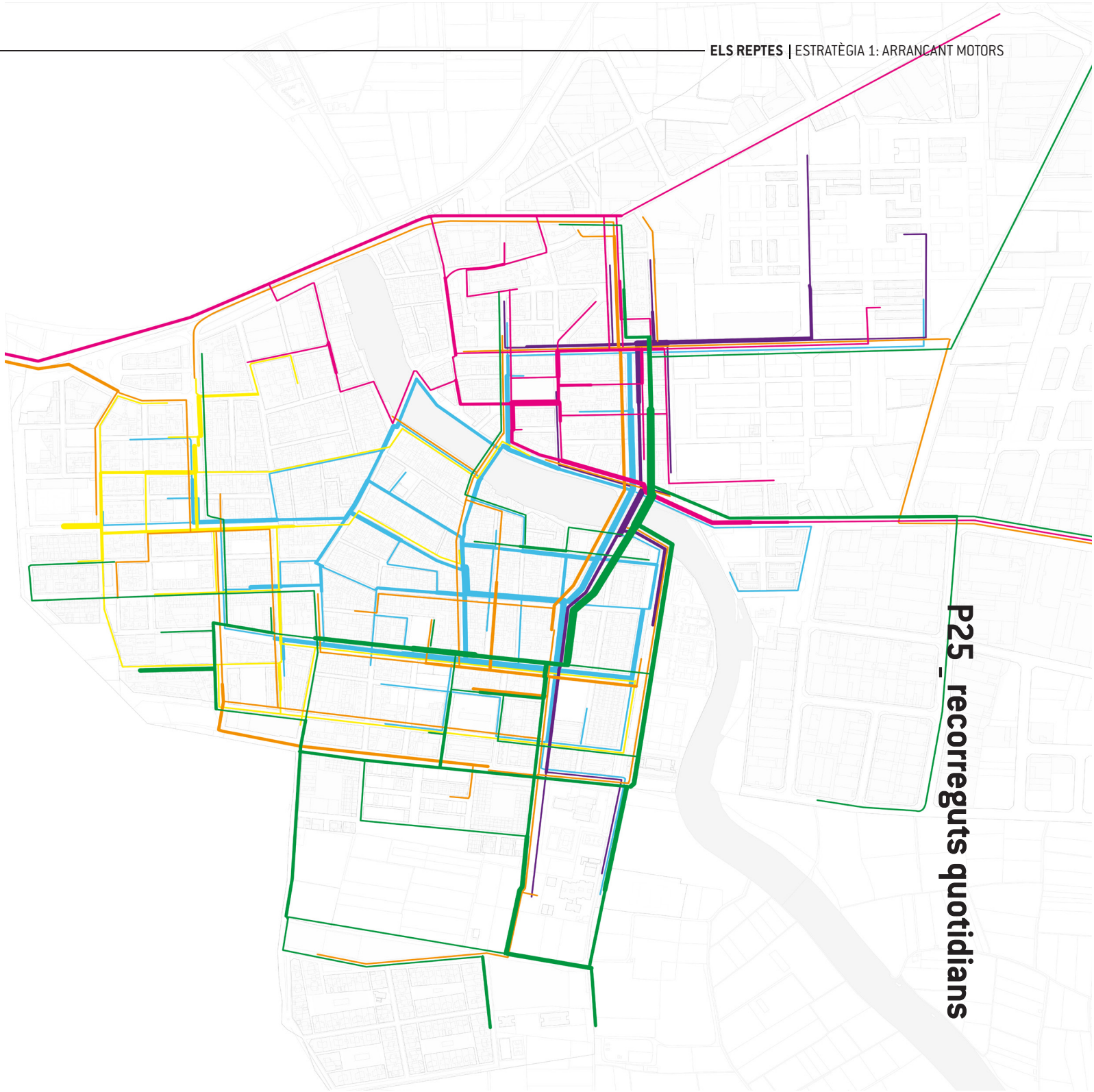

P25_ recorreguts quotidians

Pel que fa a la direcció est-oest, també podem dir que Paiporta s'organitza a través de tres eixos principals, dos d'ells amb una intensitat semblant que abasteix a zones molt específiques del municipi, i un tercer amb una intensitat menor que connecta el municipi amb les connexions externes del municipi cap a altres municipis o cap a València. **L'eix que connecta el centre del municipi amb el polígon i amb les vies de distribució limítrofs**, parteix del centre vorejant el barranc pel carrer Benetússer, fins a trobar-se amb la rotonda de connexió amb la CV-400. Es tracta d'un eix amb no massa confluència de xiquets i xiquetes, però que per norma general apareix alguna vegada en pràcticament tots els col·legis, ja que per una banda **recull als xiquets i xiquetes que vénen del centre i van a l'Horta o al Jaume I pel carrer Catarroja**, i per altra **recull als que vénen de fora del municipi i es connecten amb la mateixa via ràpida nord-sud**.

Els altres dos eixos ja han destacat en les anàlisis individualitzades dels recorreguts quotidians per escoles, i **són a la zona nord del barranc el carrer Jaume I, i a la zona sud el carrer Mestre Serrano**. Ambdós eixos connecten escoles i zones residencials amb zones d'oci

i equipaments bàsics del municipi: el Jaume I connecta directament la Plaça Major, la Biblioteca, l'Auditori i la pista de patinatge; i el Mestre Serrano la Casota, la plaça 3 d'Abril i el Poliesportiu. Per tant, estan transitats per xiquets i xiquetes de pràcticament tots els col·legis, amb l'excepció que l'alumnat del Lluís Vives transita molt anecdòticament el carrer Jaume I, i que el mateix passa amb l'alumnat del Rosa Serrano en el carrer Mestre Serrano. Així, **esdevenen eixos fonamentals en els recorreguts de Paiporta, perquè connecten les dues parts del barranc amb els eixos de connexió principals nord-sud i per tant amb tot el municipi,** convertint-se en els eixos de connexió secundaris de la trama urbana.

A continuació i per completar aquesta anàlisi sobre quins són els principals eixos transitats per la infància de Paiporta, **s'aportarà informació sobre quines són les dinàmiques que alberguen aquests recorreguts: quins són els principals llocs que freqüenten dintre d'aquests recorreguts, amb qui els fan, com els fan, i a quines hores**. I tot ja no sols amb l'alumnat de tercer cicle, sinó que **es complementarà amb les aportacions dels més xicotets i xicotetes per analitzar també certs paràmetres associats a l'edat i per tant a l'autonomia**.

I43 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Jaume I _ 1r curs

C.E.I.P. AUSIAS MARCH

GRUP: 3r de primària - 18 de febrer de 2019
GRUP: 5é i 6é de primària - 4 de febrer de 2019

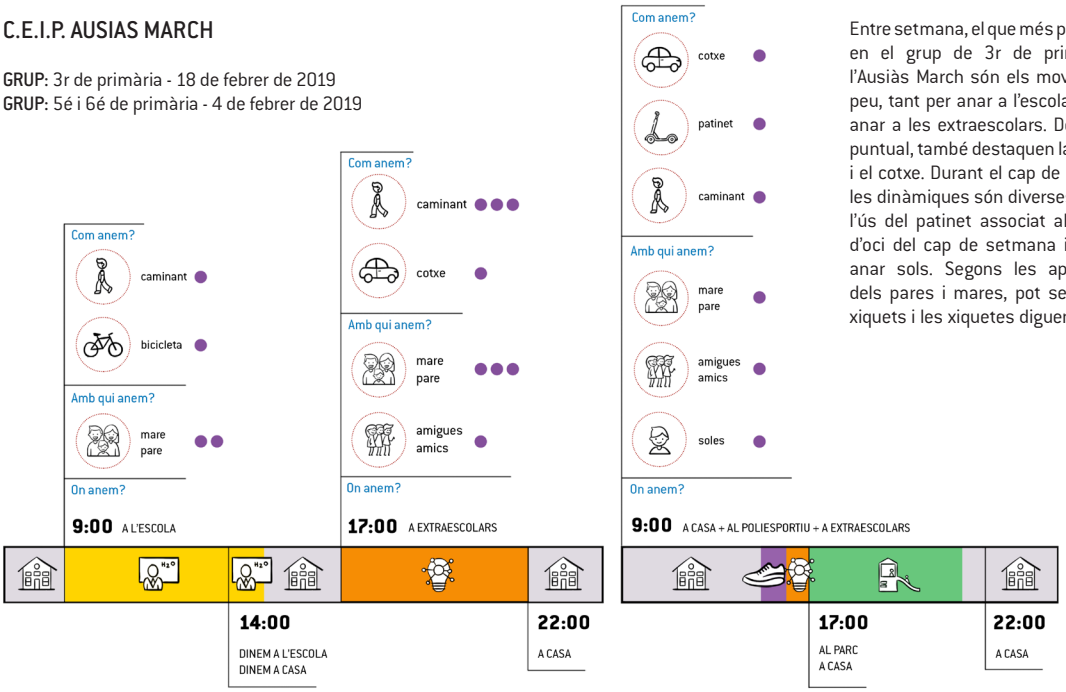

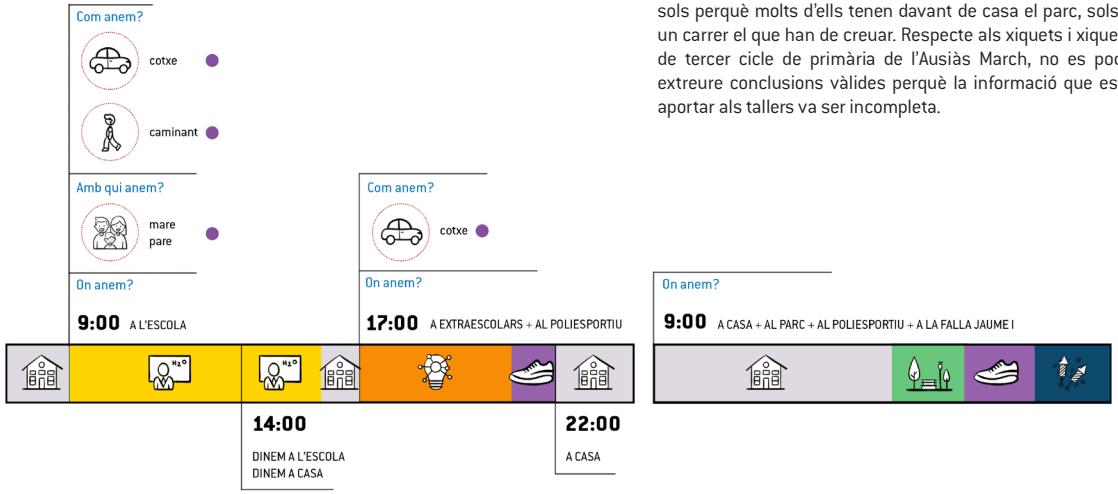

Entre setmana, el que més predomina en el grup de 3r de primària de l'Ausiàs March són els moviments a peu, tant per anar a l'escola com per anar a les extraescolars. De manera puntual, també destaquen la bicicleta i el cotxe. Durant el cap de setmana, les dinàmiques són diverses, apareix l'ús del patinet associat al caràcter d'oci del cap de setmana i inclús a anar sols. Segons les aportacions dels pares i mares, pot ser que els xiquets i les xiquetes diguen que van sols perquè molts d'ells tenen davant de casa el parc, sols és un carrer el que han de creuar. Respecte als xiquets i xiquetes de tercer cicle de primària de l'Ausiàs March, no es poden extreure conclusions vàlides perquè la informació que es va aportar als tallers va ser incompleta.

C.E.I.P. ROSA SERRANO

GRUP: 2n de primària
DATA: 21 de febrer de 2019

GRUP: 5é i 6é de primària
DATA: 13 de febrer de 2019

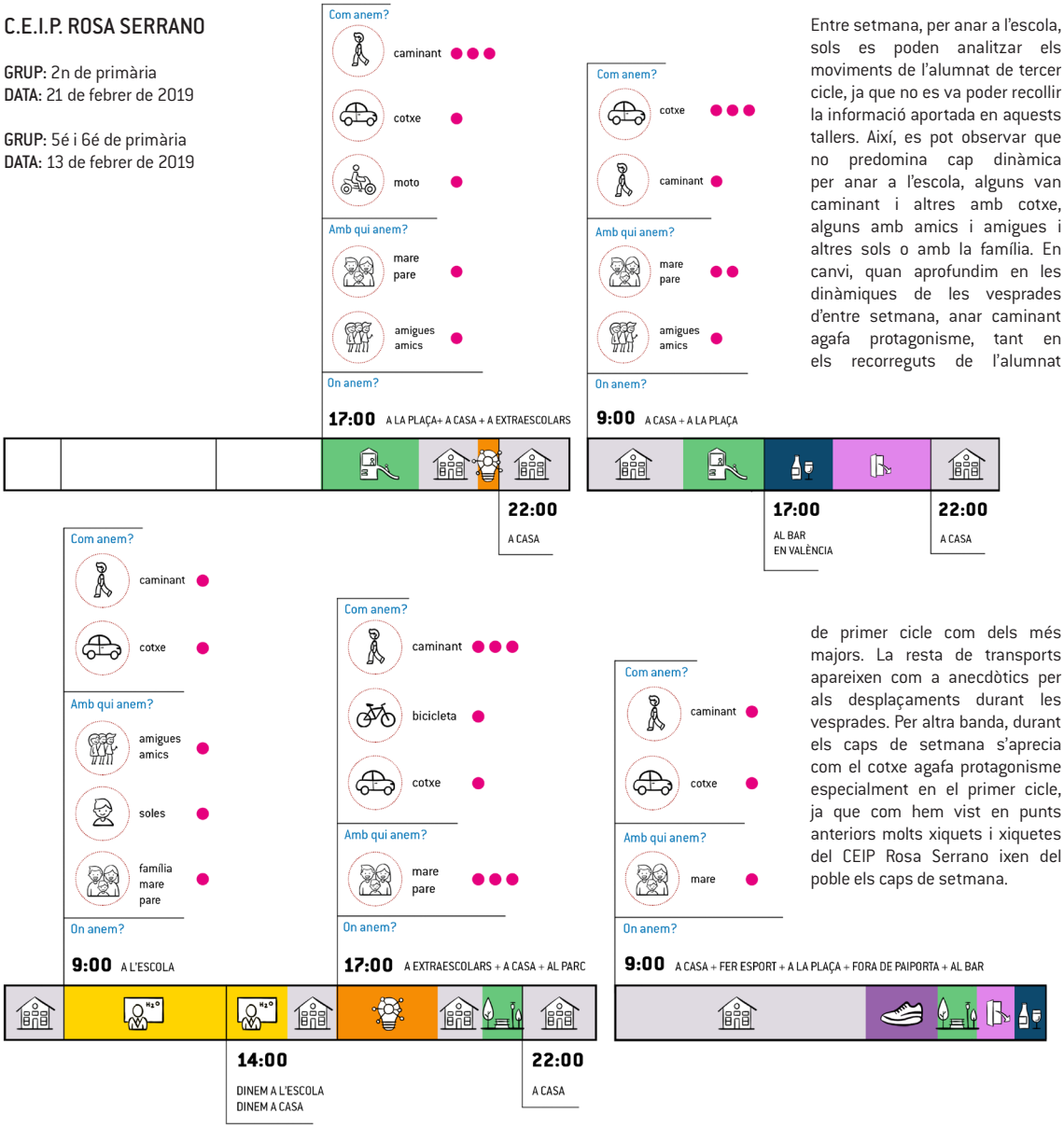

Entre setmana, per anar a l'escola, sols es poden analitzar els moviments de l'alumnat de tercer cicle, ja que no es va poder recollir la informació aportada en aquests tallers. Així, es pot observar que no predomina cap dinàmica per anar a l'escola, alguns van caminant i altres amb cotxe, alguns amb amics i amigues i altres sols o amb la família. En canvi, quan aprofundim en les dinàmiques de les vesprades d'entre setmana, anar caminant agafa protagonisme, tant en els recorreguts de l'alumnat de primer cicle com dels més majors. La resta de transports apareixen com a anecdòtics per als desplaçaments durant les vesprades. Per altra banda, durant els caps de setmana s'aprecia com el cotxe agafa protagonisme especialment en el primer cicle, ja que com hem vist en punts anteriors molts xiquets i xiquetes del CEIP Rosa Serrano ixen del poble els caps de setmana.

C.E.I.P. L'HORTA

GRUP: 3r i 4t de primària
DATA: 7 de març de 2019

GRUP: 5é i 6é de primària
DATA: 12 de febrer de 2019

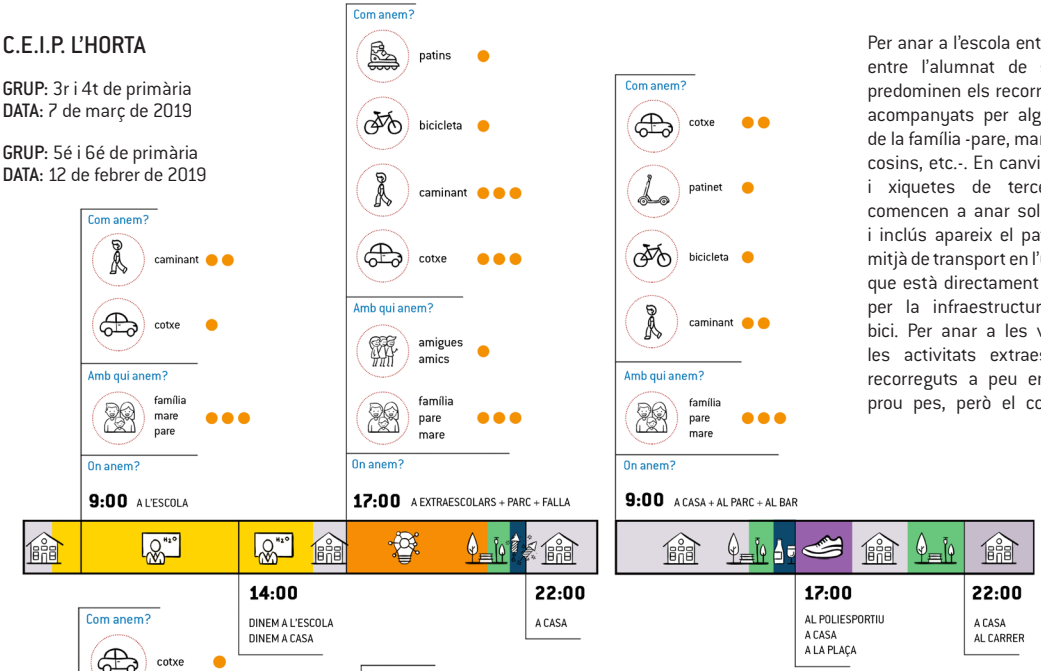

Per anar a l'escola entre setmana, entre l'alumnat de segon cicle predominen els recorreguts a peu acompanyats per algun membre de la família -pare, mare, germans, cosins, etc.-. En canvi, els xiquets i xiquetes de tercer cicle ja comencen a anar sols a l'escola, i inclús apareix el patinet com a mitjà de transport en l'única escola que està directament connectada per la infraestructura de carril bici. Per anar a les vesprades a les activitats extraescolars, els recorreguts a peu encara tenen prou pes, però el cotxe apareix com a mitjà de transport principal tant entre l'alumnat de segon com de tercer cicle, quedant la resta de vehicles no motoritzats en un segon plànols. Sempre predominen els recorreguts acompanyats per familiars, i sols el cap de setmana apareixen de manera anecdòtica moviments en grups d'amics o sols.

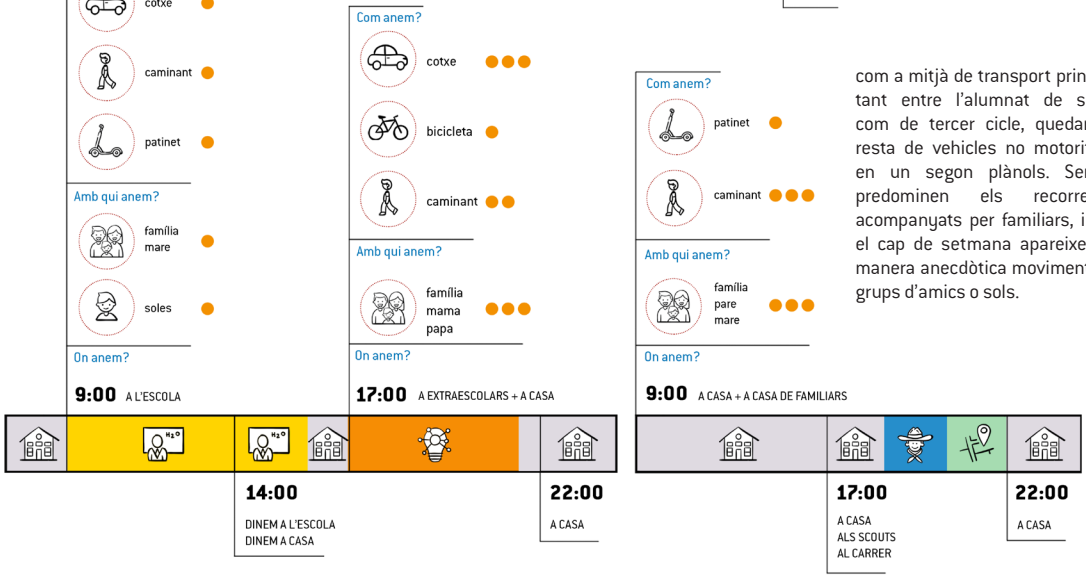

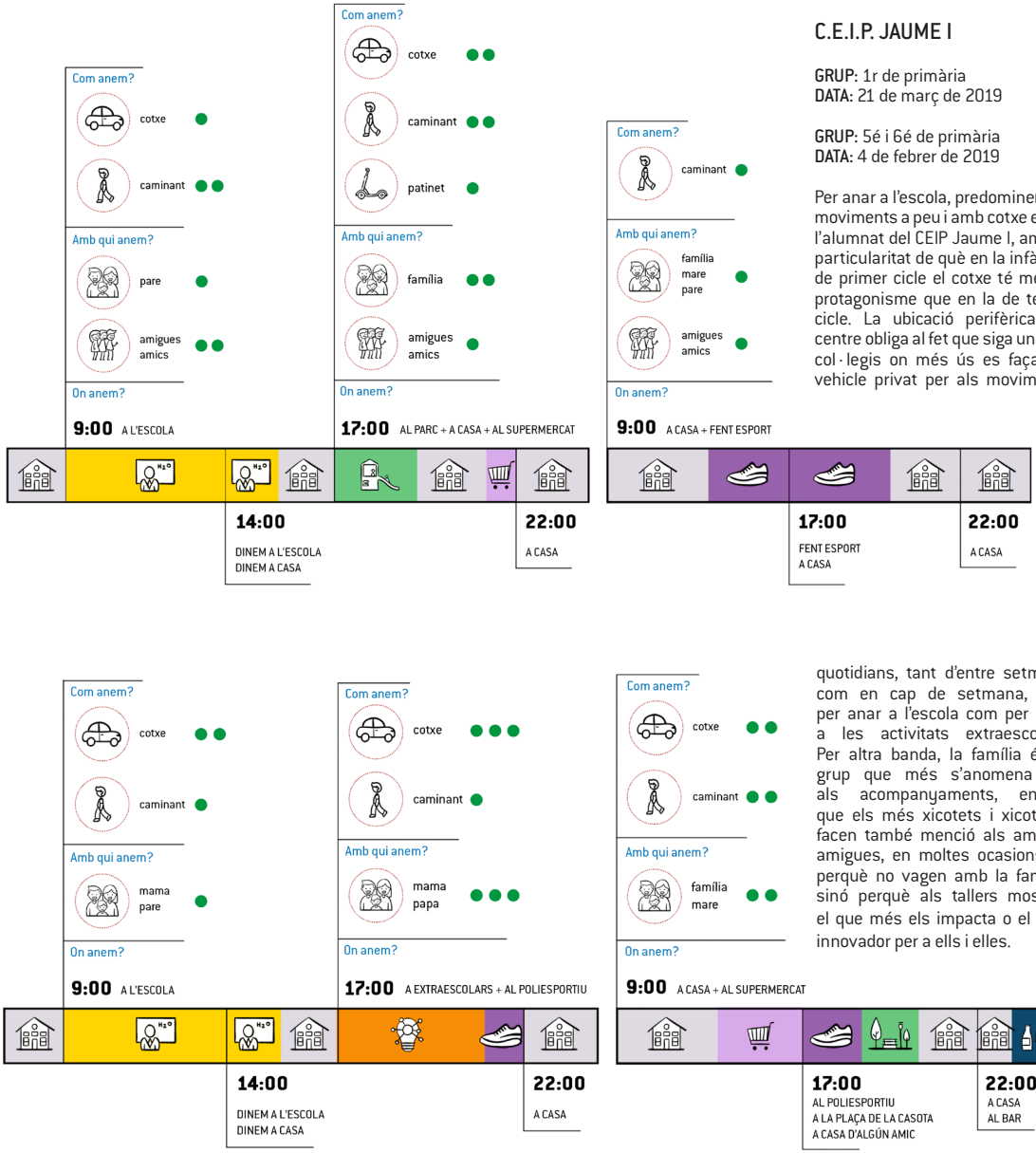

C.E.I.P. JAUME I

GRUP: 1r de primària
DATA: 21 de març de 2019

GRUP: 5é i 6é de primària
DATA: 4 de febrer de 2019

Per anar a l'escola, predominen els moviments a peu i amb cotxe entre l'alumnat del CEIP Jaume I, amb la particularitat de què en la infància de primer cicle el cotxe té menys protagonisme que en la de tercer cicle. La ubicació perifèrica del centre obliga al fet que siga un dels col·legis on més ús es faça del vehicle privat per als moviments quotidians, tant d'entre setmana com en cap de setmana, tant per anar a l'escola com per anar a les activitats extraescolars. Per altra banda, la família és el grup que més s'anomena per als acompanyaments, encara que els més xicotets i xicotetes facen també menció als amics i amigues, en moltes ocasions no perquè no vagen amb la família, sinó perquè als tallers mostren el que més els impacta o el més innovador per a ells i elles.

C.C. LA INMACULADA

GRUP: 6é de primària
DATA: 28 de febrer de 2019

En el cas de la Inmaculada, que sols s'ha treballat amb els xiquets i xiquetes de 6é, predominen els moviments a peu en totes les franges horàries, tot i que el cotxe també apareix de manera puntual en la majoria dels moviments quotidians de manera més anecdòtica. A pesar que l'escola estiga al centre del poble i que l'alumnat amb qui s'ha treballat siga més major, han predominat els moviments acompanyants per persones de l'entorn familiar, sols de manera puntual han aparegut

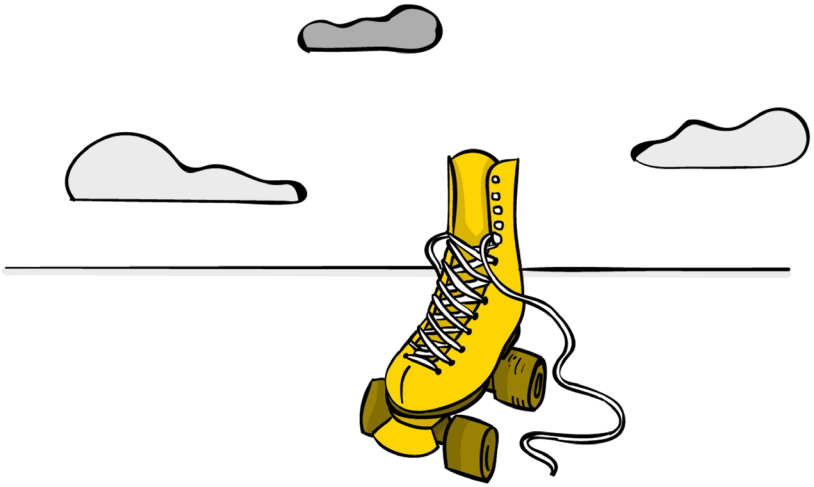

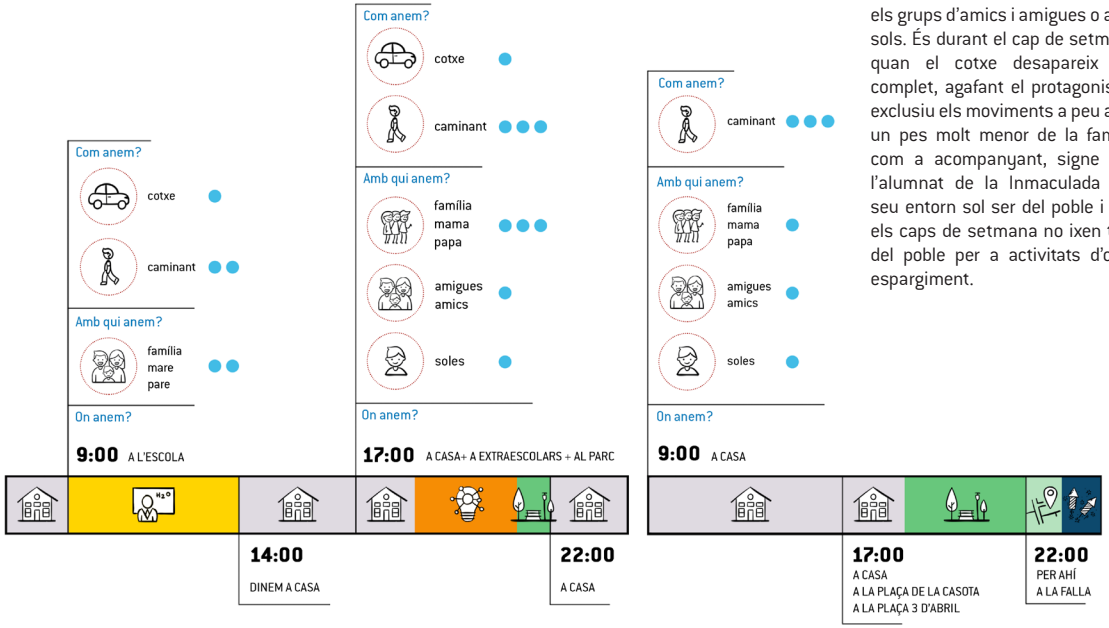

els grups d'amics i amigues o anar sols. És durant el cap de setmana quan el cotxe desapareix per complet, agafant el protagonisme exclusiu els moviments a peu amb un pes molt menor de la família com a acompanyant, signe que l'alumnat de la Inmaculada i el seu entorn sol ser del poble i que els caps de setmana no ixen tant del poble per a activitats d'oci i espargiment.

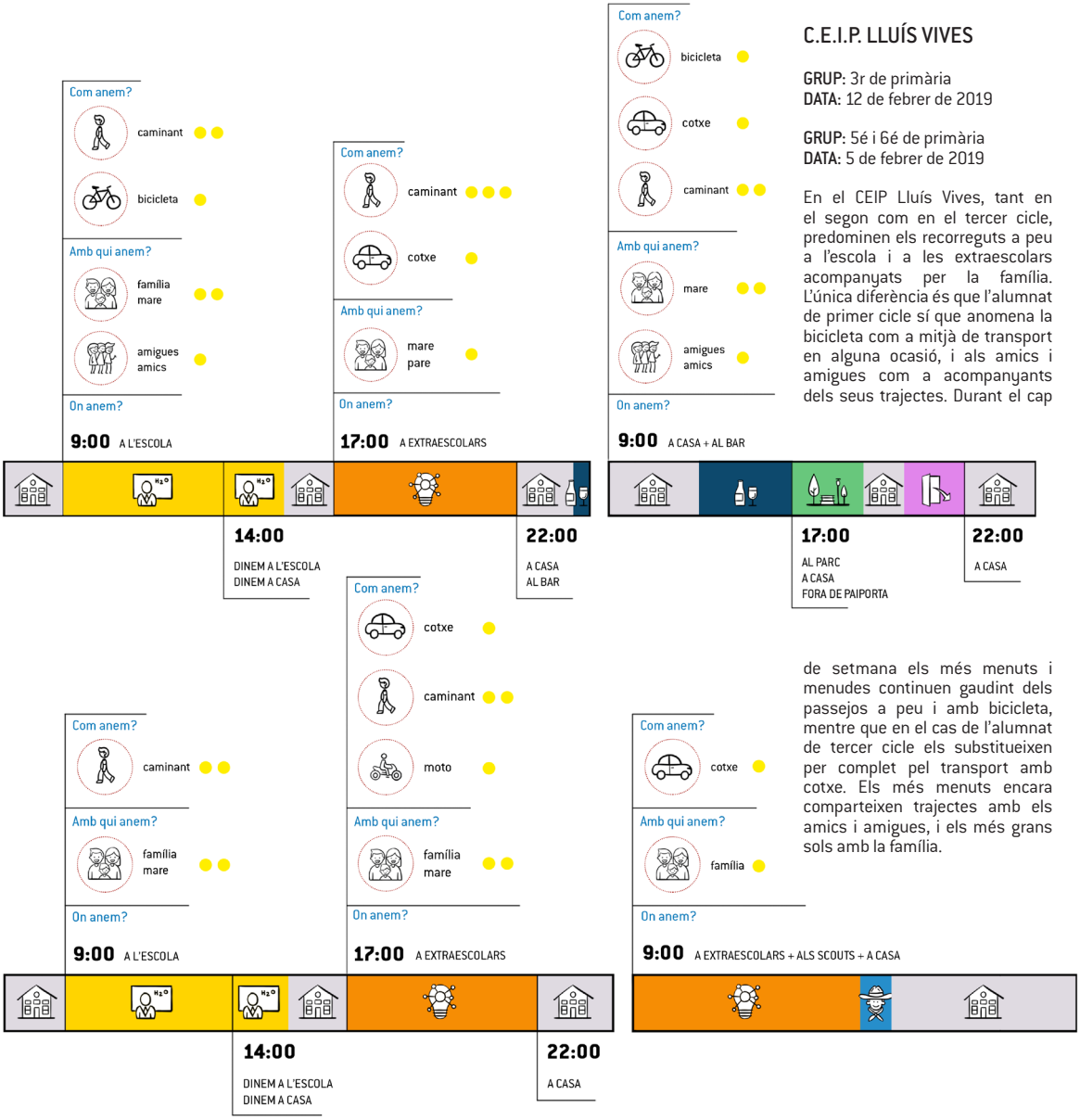

C.E.I.P. LLUÍS VIVES

GRUP: 3r de primària
DATA: 12 de febrer de 2019

GRUP: 5é i 6é de primària
DATA: 5 de febrer de 2019

En el CEIP Lluís Vives, tant en el segon com en el tercer cicle, predominen els recorreguts a peu a l'escola i a les extraescolars acompanyats per la família. L'única diferència és que l'alumnat de primer cicle sí que anomena la bicicleta com a mitjà de transport en alguna ocasió, i als amics i amigues com a acompanyants dels seus trajectes. Durant el cap de setmana els més menuts i menudes continuen gaudint dels passejos a peu i amb bicicleta, mentre que en el cas de l'alumnat de tercer cicle els substitueixen per complet pel transport amb cotxe. Els més menuts encara comparteixen trajectes amb els amics i amigues, i els més grans sols amb la família.

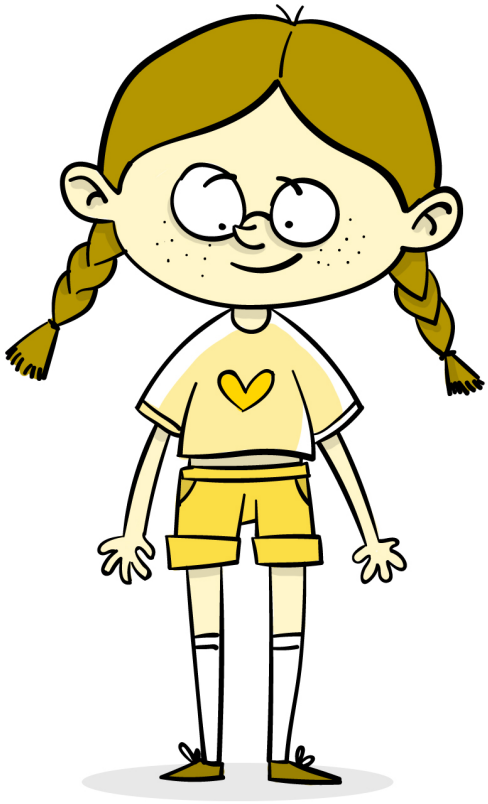

SOMNIS PER A PAIPORTA

La tercera fase del procés participatiu, Les Alternatives, s'inicia amb tallers de treball cooperatiu on l'equip tècnic recull les propostes de la infància per resoldre els aspectes que han considerat negatius del seu municipi, tot per poder donar-los resposta a través de solucions tècniques de caràcter sociourbanístic. Aquest procediment de concreció es val de ferramentes d'investigació qualitativa adaptades a les diferents edats. En el cas del treball amb xiquets i xiquetes de primer i segon cicle de primària, es va treballar amb la tècnica del conte i del dibuix, on havien d'inventar una història proposant solucions a problemes del municipi que havien detectat, i a més a més representar gràficament com s'imaginaven aquesta nova idea.

En aquest punt s'adjunten algunes aportacions dels xiquets i xiquetes dels col·legis on es van treballar aquestes tècniques, principalment **les que aporten solucions als aspectes del municipi que com a grup han identificat com a negatius, recollits a l'apartat de Debilitats i Fortaleses d'aquest document**. L'alumnat de l'Ausiàs March, per exemple, davant la seua insatisfacció amb la quantitat i qualitat dels parcs, proposen la creació de "més espais naturals per a observar la fauna i la flora"; i davant l'abandonament de la Casa Gris, proposen fer un "gimnàs obligatori per als xiquets, i adéu a l'obesitat infantil". En l'Horta, proposen un parc de la Casota amb molta més varietat de joc i enfocada també per a xiquets i xiquetes més majors; a més a més, proposen nous usos per a un Mercat que consideren avorrit. Els més xicotets que han participat en el taller, el grup de 1r del CEIP Jaume I, proposen algunes millores per als parcs, com ara la necessitat d'ombra o que es puga jugar a pilota als parcs; i davant la presència de descampats que identifiquen com a aspectes negatius, proposen la creació de jardins. En l'últim exemple s'aprecia un debat important a l'hora de solucionar el problema dels descampats: amb asfalt, que és probablement el que escolten a casa, difícilment una xiqueta d'aquesta edat somniaria en un asfaltat, o amb un jardí, que seria "el que li agradaria". Per la seua banda, els xiquets i xiquetes del CEIP Lluís Vives denuncien principalment els excrements dels gossos com a situacions incòmodes del dia a dia, proposant solucions molt variades i originals perquè Paiporta siga un poble més net.

Aquesta fase del procés esdevé el primer pas per definir de manera integral i integradora el traçat global de l'estratègia urbanística. **És important començar a definir de manera col·laborativa quins són els principals reptes que caldrà abordar de manera global amb el Pla Estratègic d'Infància amb Paiporta**, per mai perdre de vista una línia de treball genèrica a la que vagen sumant-se i adaptant-se estratègies i accions al servei d'aquests propòsits, progressius i participats.

CONTE CONTAT...

Infància amb Paiporta

No m'agrada de Paiporta...

Que no tinga més espais naturals

Nom: Pablo Baenar Riquelme

Col·legi: Ausiàs March

Curs: 3C

Escriu un conte sobre com podries solucionar allò que "no t'agrada" de Paiporta, i a més a més, com t'agradaria que fora.

Una vegada un mag va passar per Paiporta va veure un xiquet i li va preguntar que volia canviar de Paiporta. El xiquet va demanar més espais naturals per a cleccionar la fauna i la flora. El mag li ho va fer possible.

Dibuix:

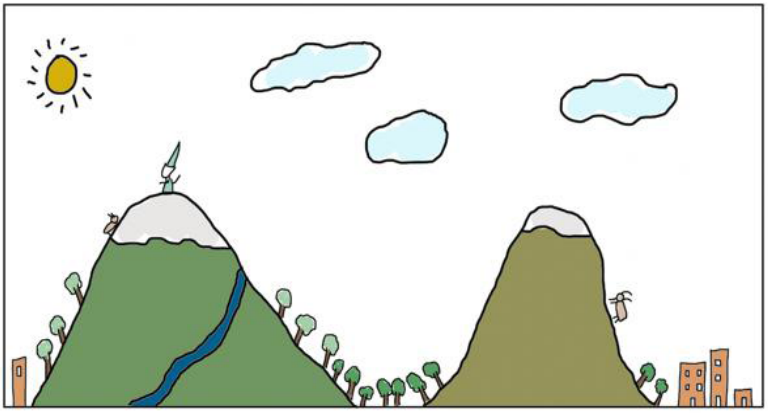

I44 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu

CEIP Ausiàs March _ 3r curs

CONTE CONTAT...

Infància amb Paiporta

Nom: JIMENA L. A.

Col·legi: Ausias March

Curs: 3º C

No m'agrada de Paiporta...

La casa gris.

Escriu un conte sobre com podries solucionar allò que "no t'agrada" de Paiporta, i a més a més, com t'agradaria que fora.

- No m'agrada la casa gris. La vaig a destruir. Si ho faig
- [...] → Una estona després. Pum Pum Pum. - ¡Hola! Fora casa gris. Hola gimnàs obligatori per als xiquets ! Adeu a la obesitat infantil!
- Si molt bé però ! Tens permís? ohhhhhohh Noooooooo!!!! Continuara

Dibuix:

I45 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu

CEIP Ausiàs March _ 3r curs

CONTE CONTAT...

Infància amb Paiporta

No m'agrada de Paiporta...

LA CASOTA

Nom: Claudia Caballer

Col·legi: L'HORTA

Curs: 3ºA

Escriu un conte sobre com podries solucionar allò que "no t'agrada" de Paiporta, i a més a més, com t'agradaria que fora.

Havia una vegada una xiqueta que anava al parc de la casota i sé'n va adonar que al parc el faltaven coses. Aleshores va anar a l'Ajuntament per a que posaren més engrosad per a majors i per a bebes, més bancs de colors i tobogans. Aleshores a eixe parc el posaren moltes coses i molta gent va anar

Dibuix:

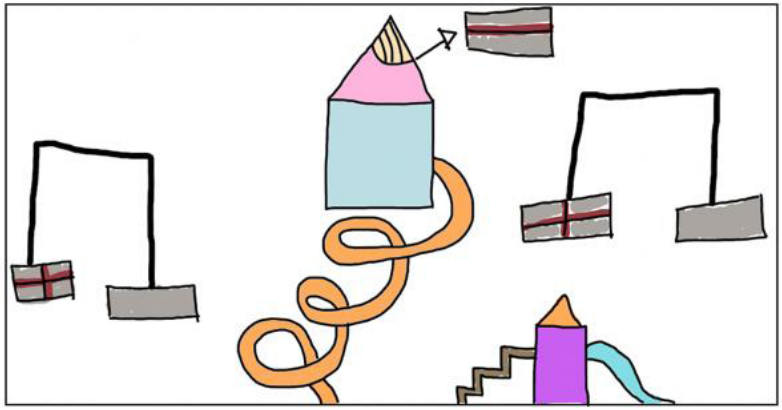

I46 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu

CEIP L'Horta _ 2n curs

CONTE CONTAT...

Nom: Lucía

Col·legi: L'horta

Curs: 4º B

No m'agrada de Paiporta...

Mercat

Escriu un conte sobre com podries solucionar allò que "no t'agrada" de Paiporta, i a més a més, com t'agradaria que fora.

El mercat és molt avorrit, és podria solucionar que posaren per exemple: un post d'olives i que la gent provara i s'hi l'agrada que les compre, també m'agradaria que posaren més postos amb joguets o cases per a xiquets

Dibuix:

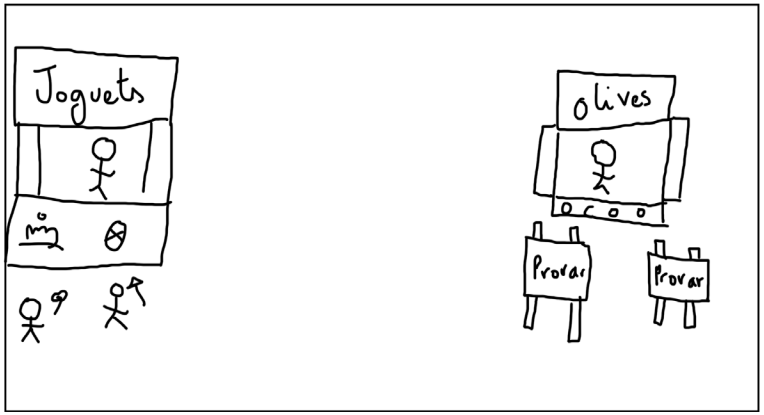

I47 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu

CEIP L'Horta _ 2n curs

CONTE CONTAT...

Infància amb Paiporta

No m'agrada de Paiporta...

NO MAGRADA QUE ME CASTIGUEN

Nom: Àlex

Col·legi: JAUME I.

Curs: 1r A

Escriu un conte sobre com podries solucionar allò que "no t'agrada" de Paiporta, i a més a més, com t'agradaria que fora.

Un dia Juanito bolia anar al Parc a jugar. Setiraba Pel togoga i com era Estiu se avia cremat el cul Per que estava molt calent. el Parc nesesitava sonbra

Dibuix:

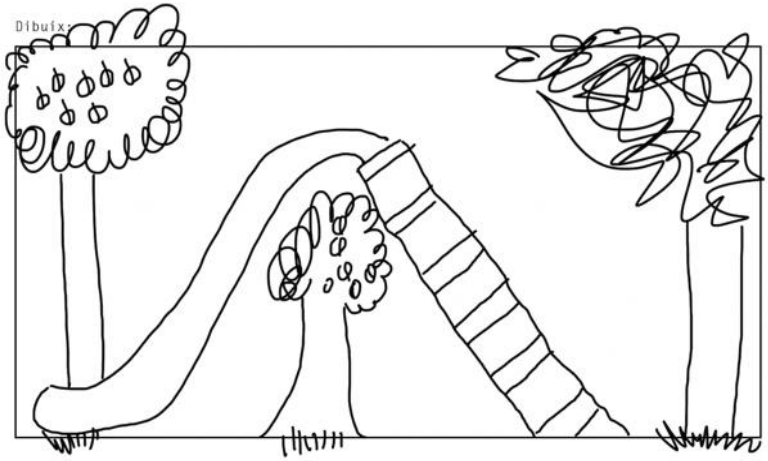

I48 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu

CEIP Jaume I _ 1r curs

CONTE CONTAT...

Infància amb Paiporta

Nom: Adrian

Col·legi: Jaume Primer

Curs: 1er A

No m'agrada de Paiporta...

hi han pogues pistes de basket

Escriu un conte sobre com podries solucionar allò que "no t'agrada" de Paiporta, i a més a més, com t'agradaria que fora.

Érase una vegada un poble que es-
cridaba Paiporta. En ell no es podia jugar
als parcs a la pilota. però al final si que
es va poder i els xiquets sen pasaren
fenomenal.
conte contat ia sacabat.

Dibuix:

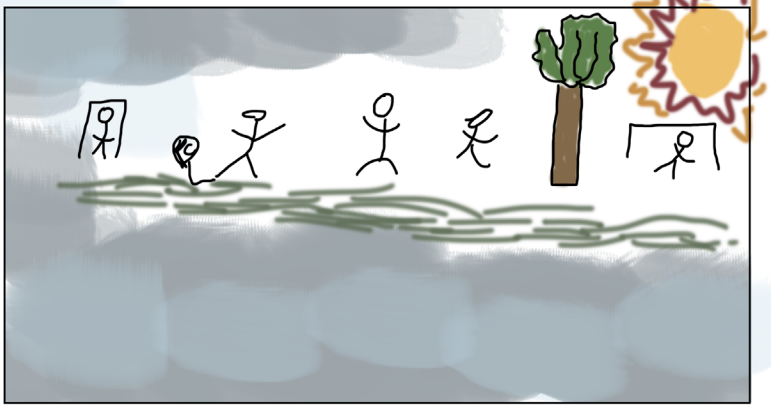

I49 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu

CEIP Jaume I _ 1r curs

CONTE CONTAT...

Nom: Aitana

Col·legi: Jaume I

Curs: 1rA

No m'agrada de Paiporta...

El fang que hi ha al "cole" i els voltants quan plou

Escriu un conte sobre com podries solucionar allò que "no t'agrada" de Paiporta, i a més a més, com t'agradaria que fora.

Es podria solucionar arreglant les zones del voltant del "cole" amb asfalt.

Pero el que m'agradaria es que feren un parc o un jardi al costat del "cole".

Dibuix:

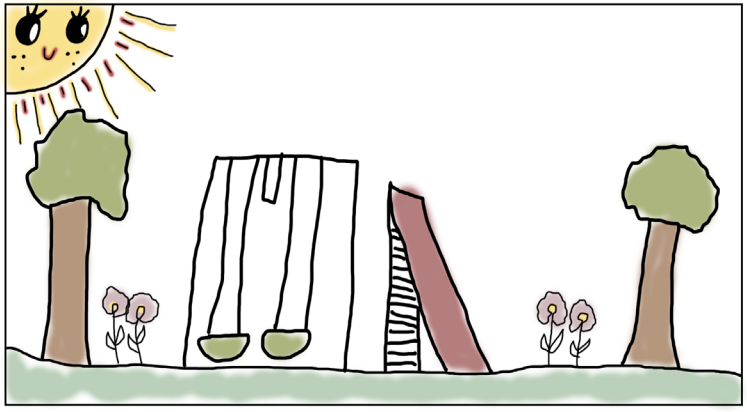

I50 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu

CEIP Jaume I _ 1r curs

CONTE CONTAT...

Infància amb Paiporta

No m'agrada de Paiporta...

Les Cacas

Nom: Ferran

Col·legi: CEIP Lluis Vives

Curs: 3A

Escriu un conte sobre com podries solucionar allò que "no t'agrada" de Paiporta, i a més a més, com t'agradaria que fora.

EXTERMINEITORCACASEO

Hi havia una begada un poble anomenat Paiporta. Els xiquets no podien jugar als pars jardins perque estaven plens de cagues de gosses. Però un dia va aparèixer EXTERMINEITORCACASEO i amb el seu poder va fer que tot el món arreplegaren les cagues. Així tot el poble va estar supermot

Dibuix:

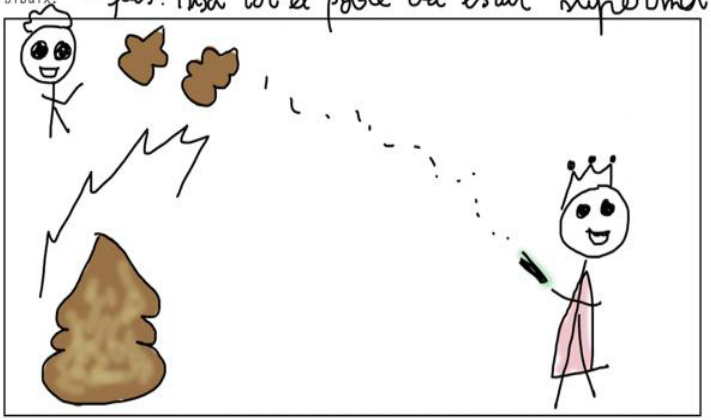

I51 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu

CEIP Lluís Vives _ 3r curs

Els xiquets i xiquetes de tercer cicle de primària, en canvi, van treballar les seues propostes a través de la investigació, la redacció, l'assemblea grupal i el dibuix. L'alumnat de 5é i 6é ha arribat a un major nivell de concreció en les seues propostes, a través de tallers de treball cooperatiu adaptats ja no sols a un nivell d'anàlisi i capacitat crítica acord amb l'edat, sinó també al treball previ d'aproximació que s'havia fet ja l'any anterior en els centres respectius. Així, amb tècniques adaptades, s'ha treballat amb l'alumnat de tercer cicle un procés de recerca científica, en totes les seues fases: **primera aproximació sobre problemes i possibles solucions sense condicionants; investigació lliure a través de la cerca de referents territorials i d'usos; debat grupal per prioritzar problemes, contrastar referents i adoptar solucions contrastades; materialització d'una proposta grupal**.

En aquest punt **s'adjunten les propostes de l'alumnat de 5é i 6é de tots els col·legis del municipi per als llocs que identifiquen com a millorables, i que com es pot apreciar al plànol es concentren pròxims als respectius entorns quotidians**. L'alumnat de l'Ausiàs March centra molt les seues intervencions en el Parc de la Villa Amparo, amb propostes de condicionament del parc i rehabilitació de la Villa, però també amb propostes de possibles usos per a la Villa i per a la seua edat, que per norma general i com s'ha vist a la llarga de l'informe no tenen cap espai propi i específic d'oci i espargiment al municipi. L'alumnat del Rosa Serrano planteja alternatives per al descampat on temporalment es van ubicar els barracons del mateix col·legi, encara que en aquest cas les propostes estan molt més expandides per tot el municipi i no es concentren de manera tan significativa al voltant del seu entorn quotidià, possiblement és un entorn cèntric molt més compacte i amb menys marge d'actuació. En el cas dels xiquets i xiquetes de l'Horta, és molt significatiu el pes que li donen al descampat de davant del col·legi com a espai a millorar, en la majoria de casos amb propostes de jardins i parcs per poder gaudir a les seues edats. Les propostes dels xiquets i xiquetes del CEIP Jaume I estan també més esteses a la llarga del municipi, però on han coincidit moltes propostes de millora ha sigut al barranc, amb propostes de condicionament i recuperació del seu ús com a gran espai verd i d'espargiment per a tota la població. L'alumnat de la Inmaculada també coincideix amb la identificació del barranc com a principal espai a transformar en un espai d'oci i espargiment per a totes les edats, tot i que també fan moltes propostes per condicionar i donar-li un ús al descampat d'enfront de La Casota. Per últim, els xiquets i xiquetes del CEIP Lluís Vives no coincideixen en les seues aportacions, les seues propostes de millora estan més disgregades per tot el municipi, tot i que diverses aportacions coincideixen en la necessitat d'un cine més accessible i variat al municipi.

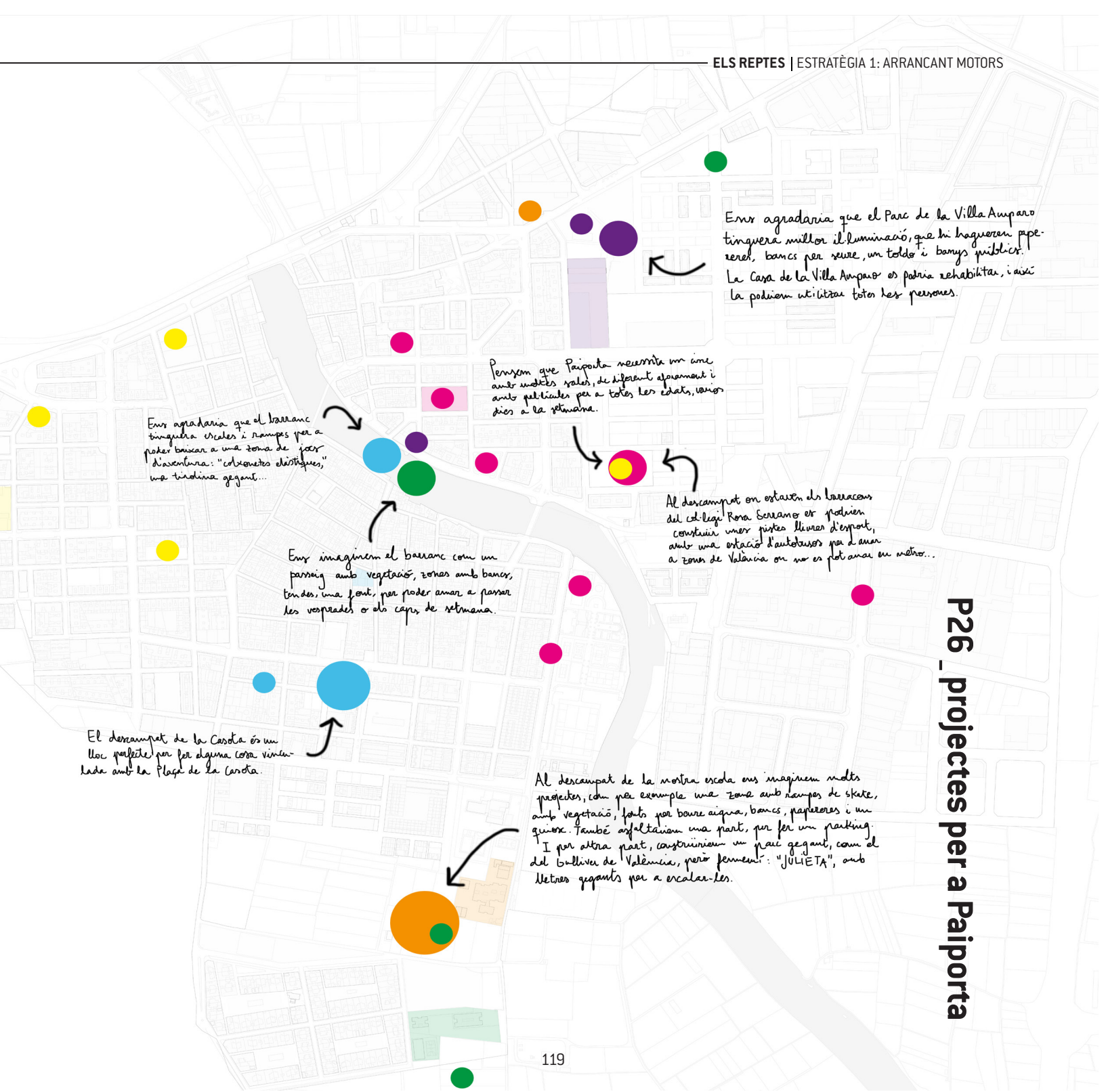

P26_projectes per a Paiporta

I52 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu
CEIP Ausiàs March _ 5é i 6é curs

Casa Villa Amparo

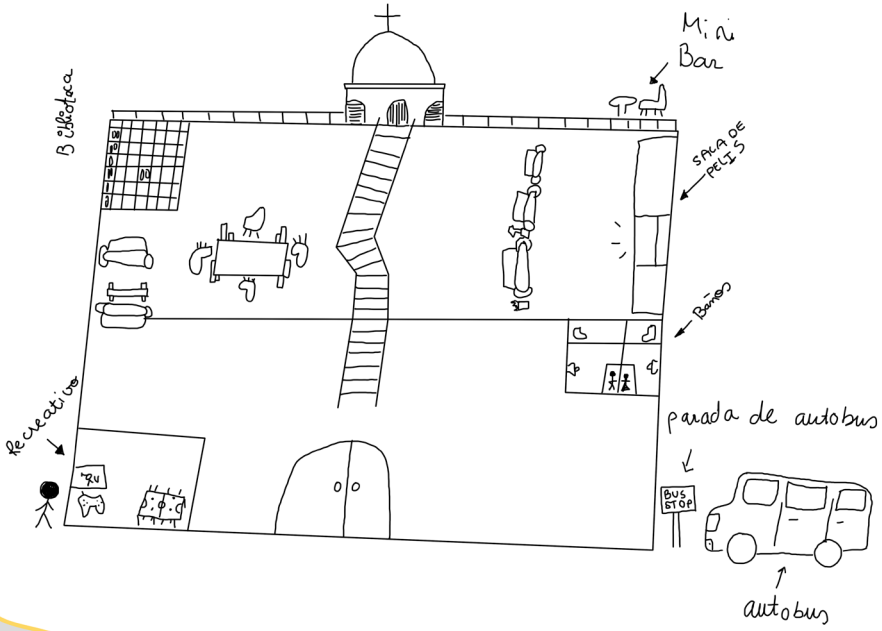

MATERIAL

Cuero, Piedra, Ladrillo, Madera, Azulejo, Hormigón

I53 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu
CEIP Ausiàs March _ 5é i 6é curs

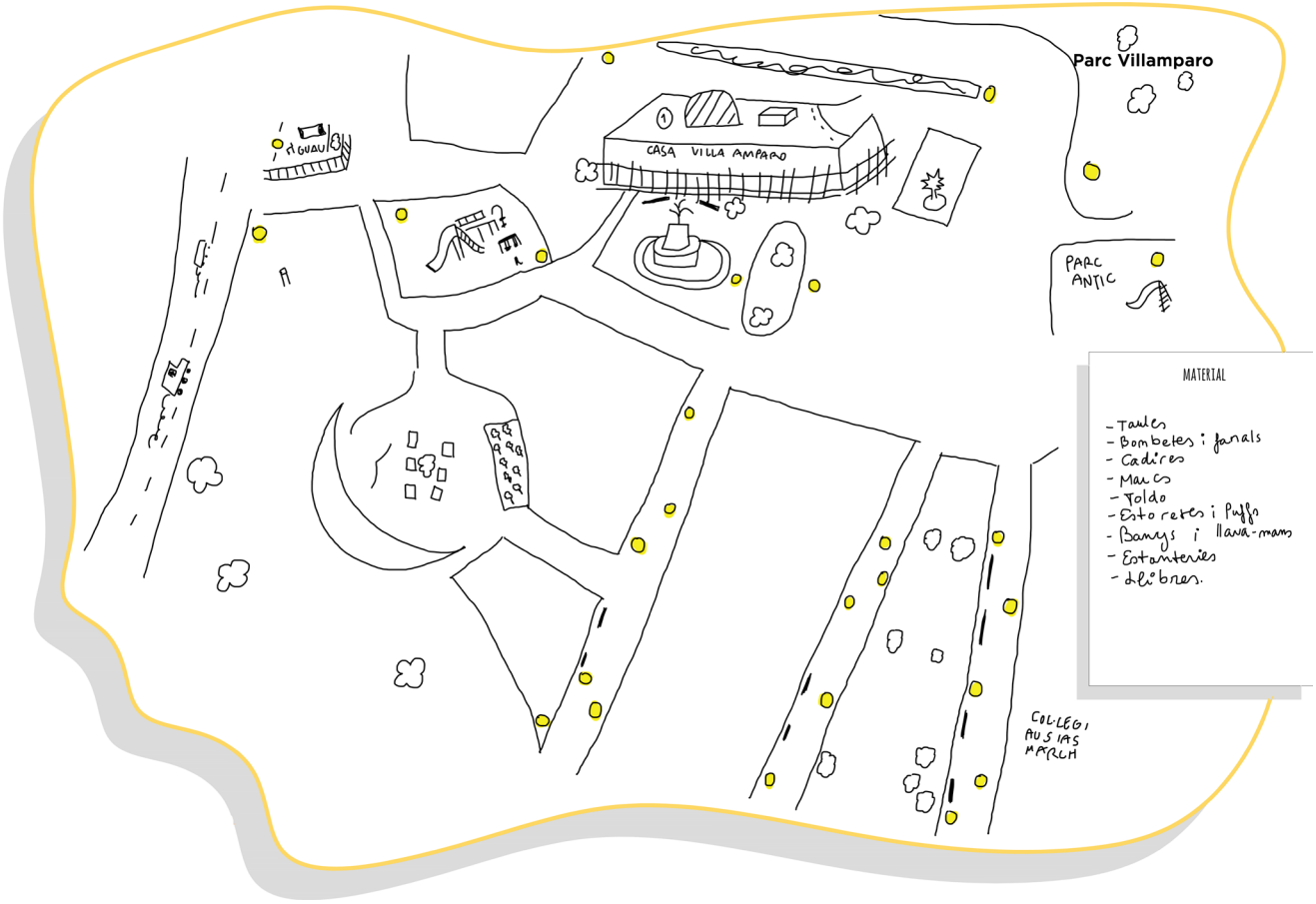

I54 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu
CEIP Rosa Serrano _ 5é i 6é curs

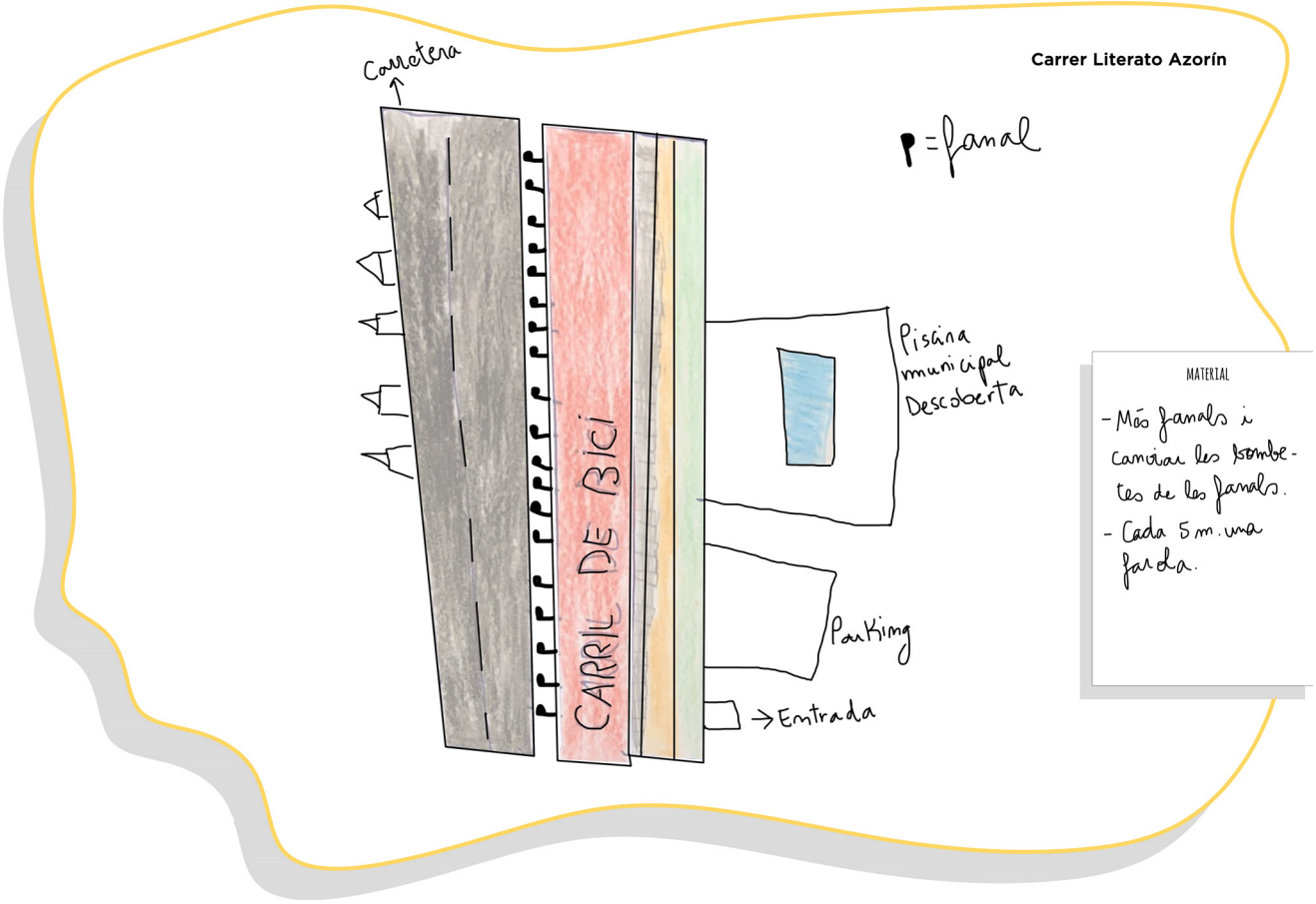

I55 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu
CEIP Rosa Serrano _ 5é i 6é curs

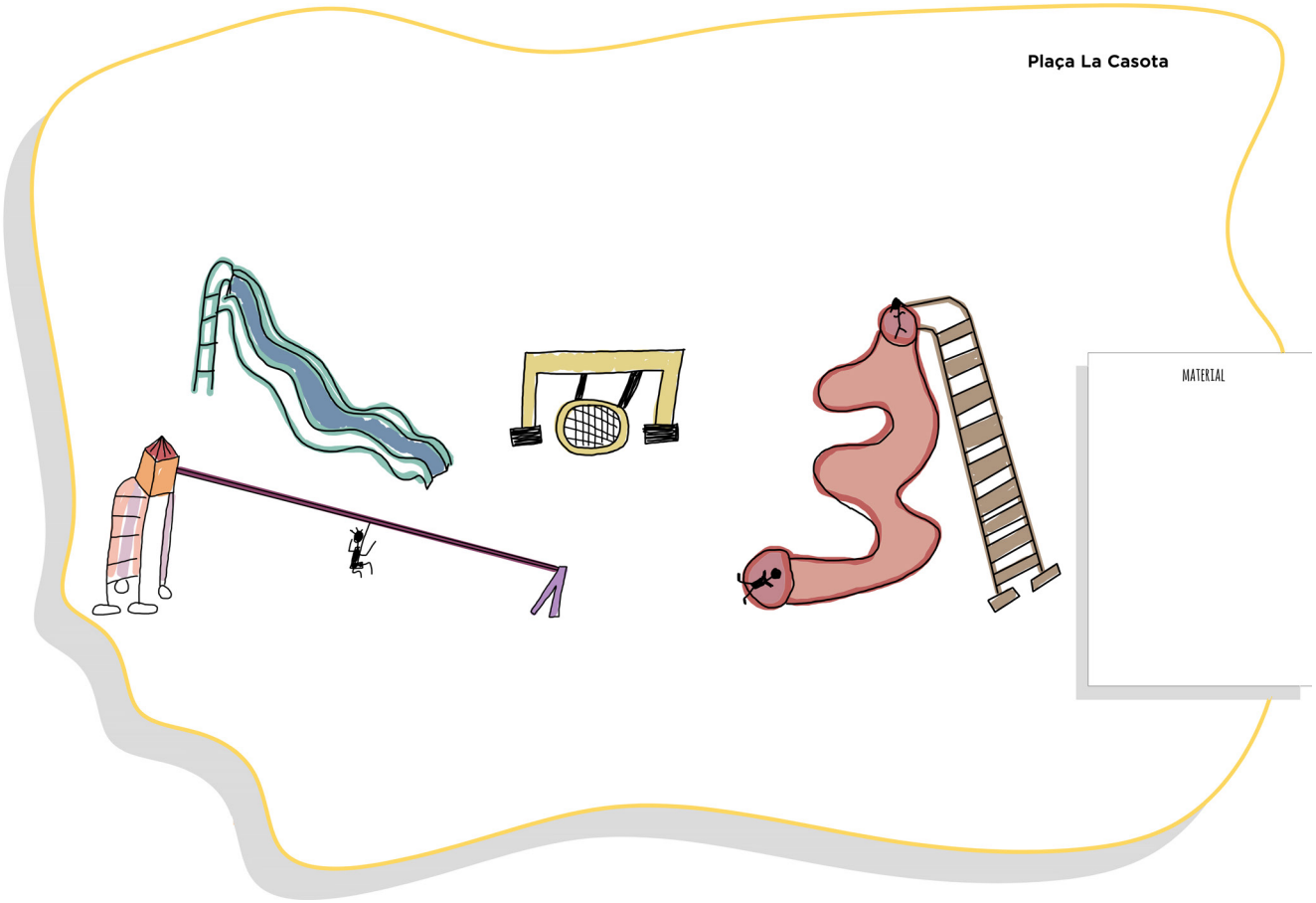

156 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu
CEIP L'Horta _ 5é i 6é curs

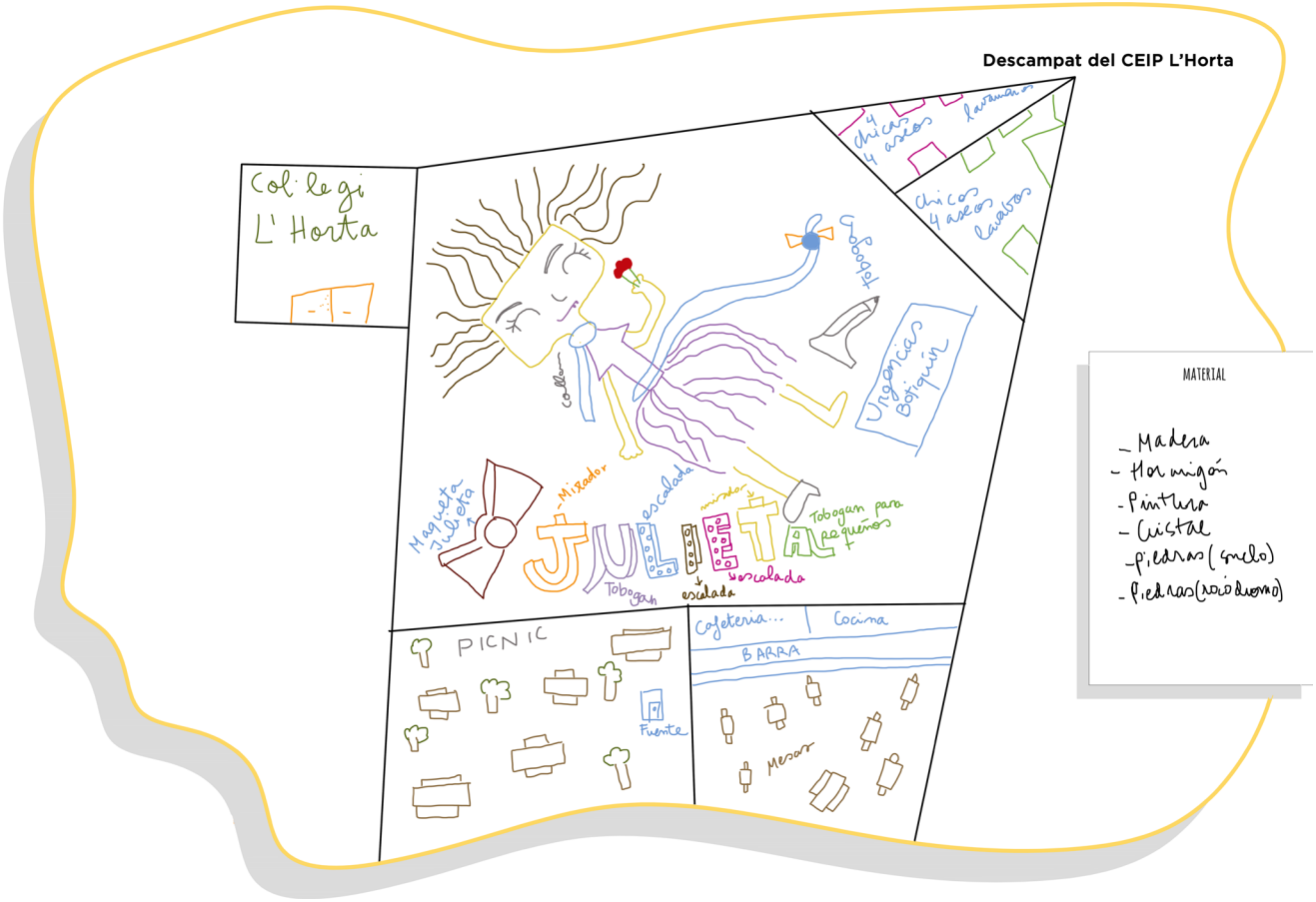

157 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu
CEIP L'Horta _ 5é i 6é curs

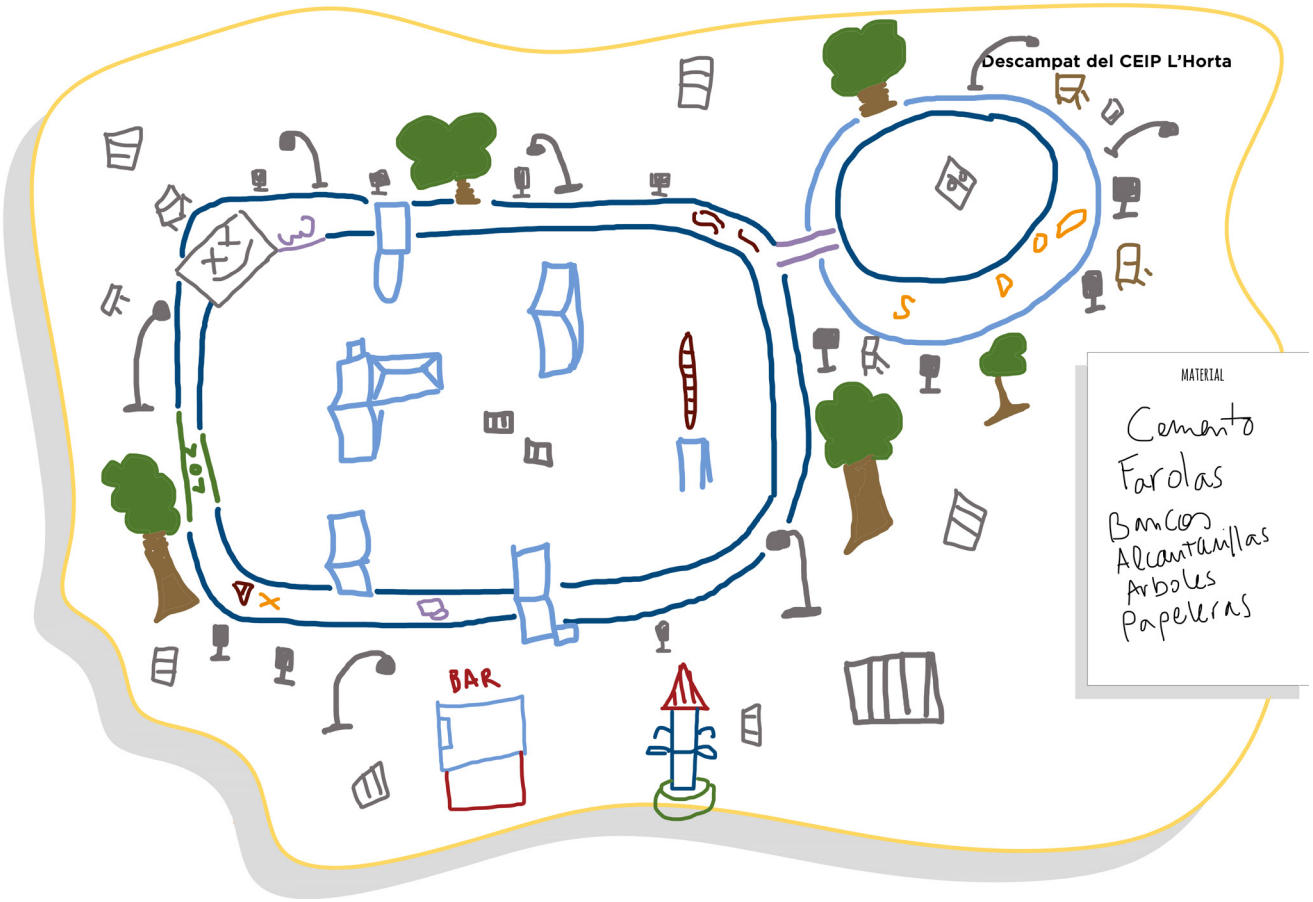

I58 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu
CEIP Jaume I _ 5é i 6é curs

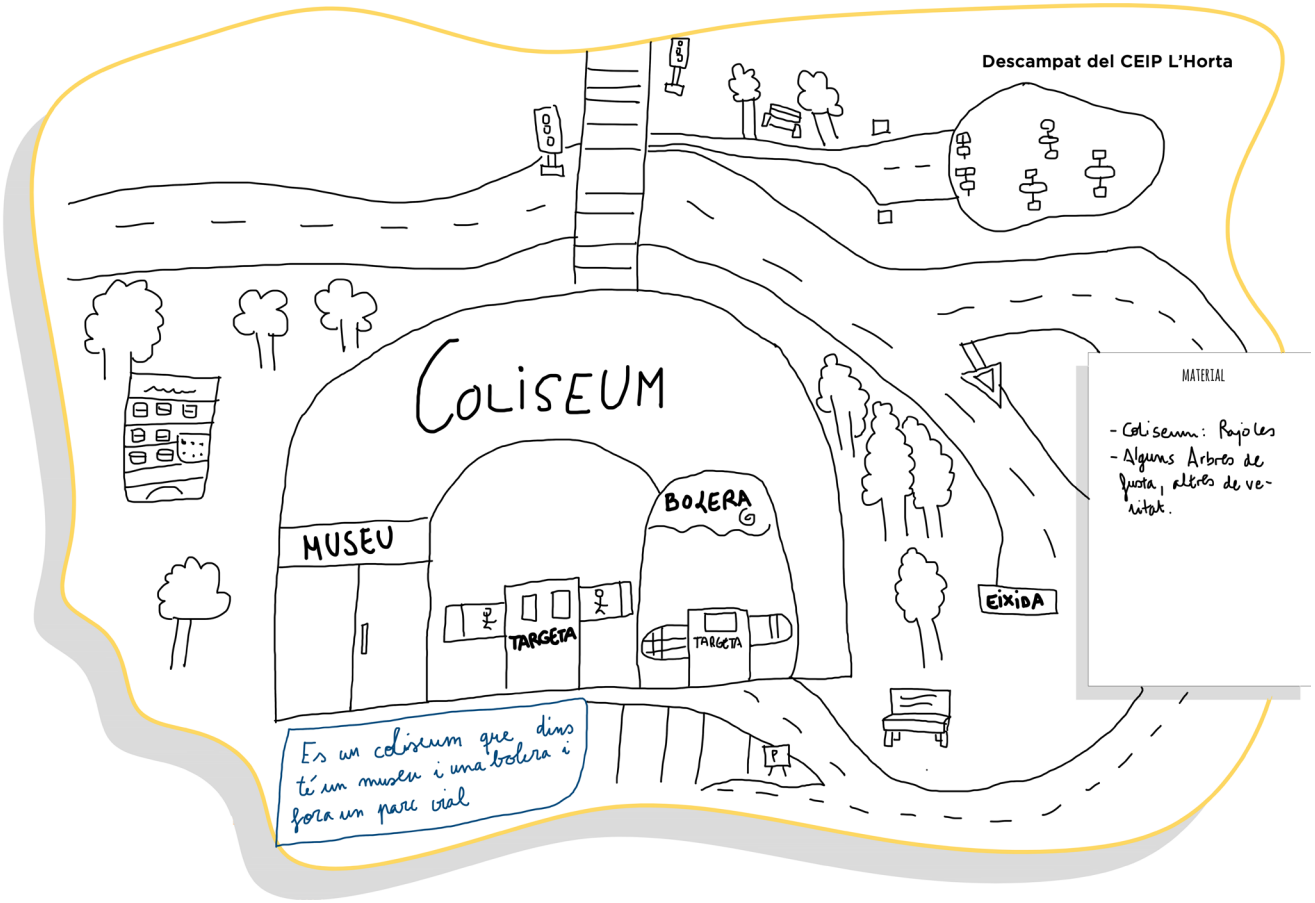

159 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu
CEIP Jaume I _ 5é i 6é curs

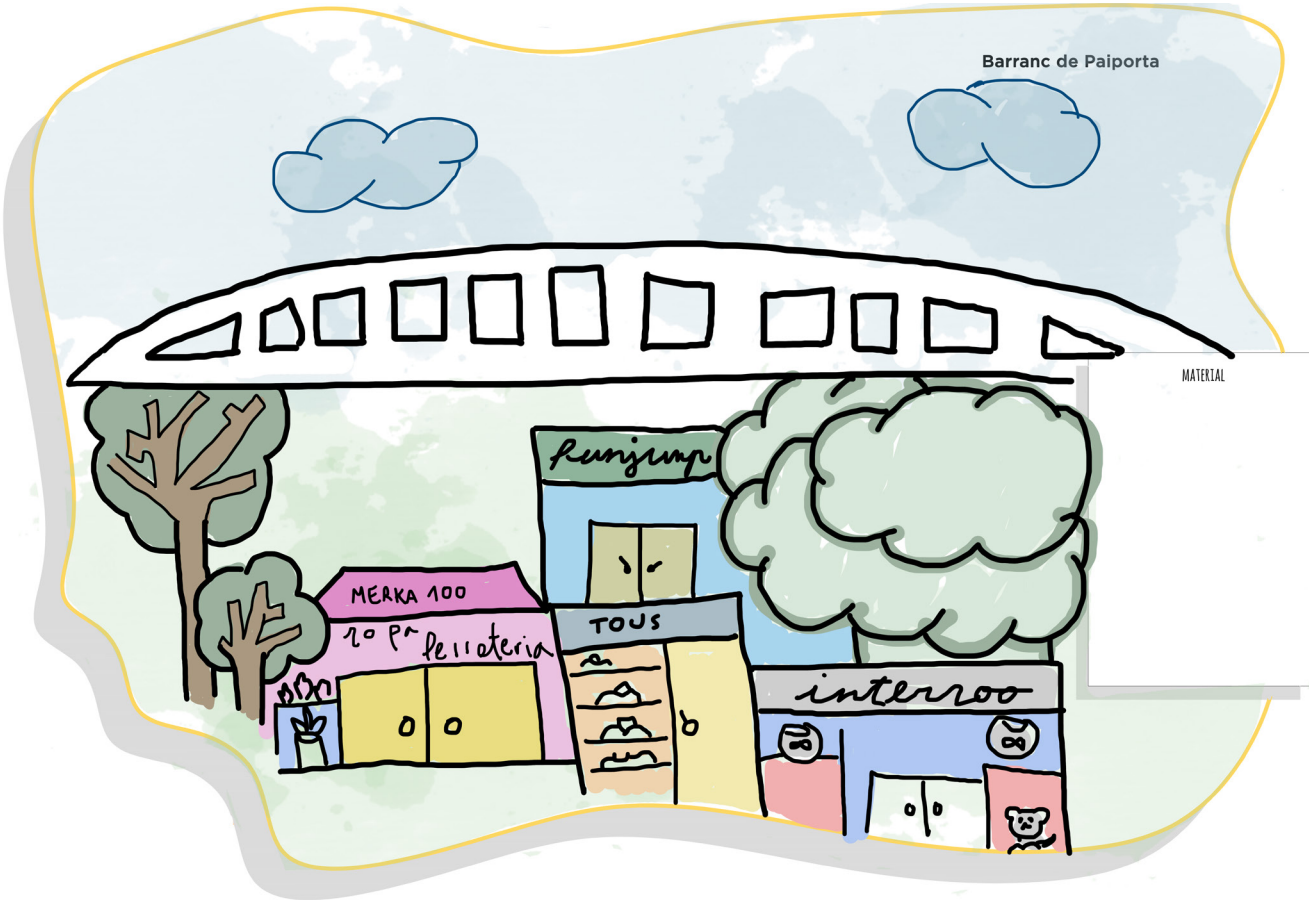

I60 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu
CC La Inmaculada _ 6é curs

I61 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu
CC La Inmaculada _ 6é curs

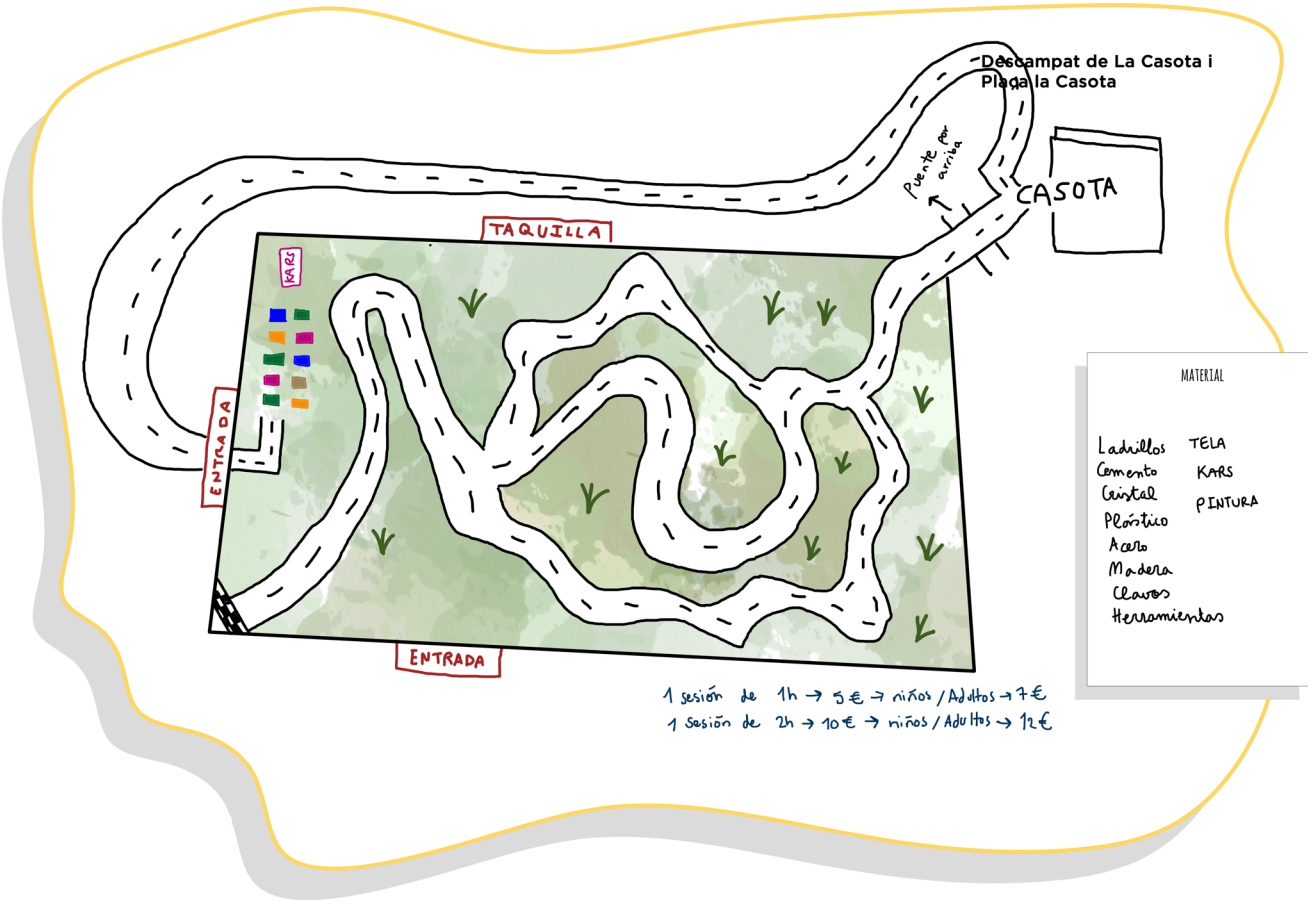

I62 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu
CEIP Lluís Vives _ 5é i 6é curs

Descampat Carrer Torrrent

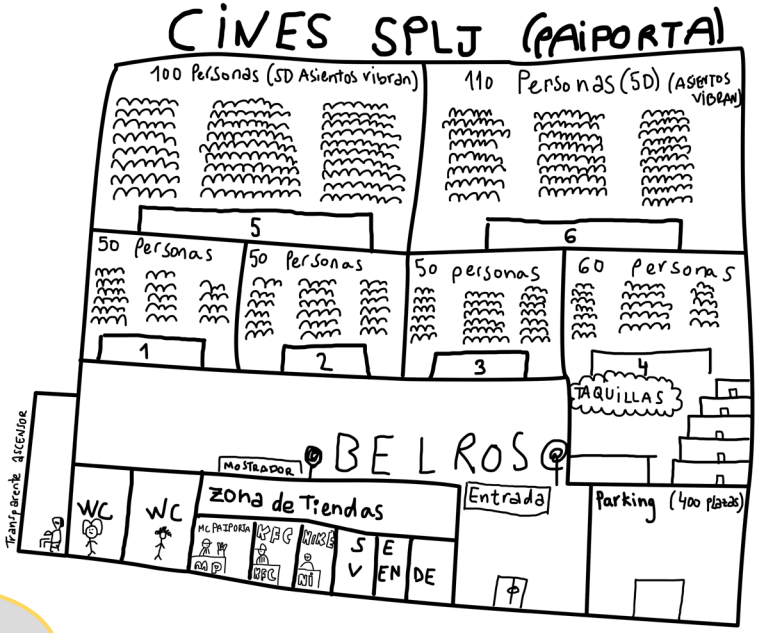

MATERIAL

- Pantalla de cine,
- Cemento, metal, madera, butacas, papel entradas,
- Personal

I63 _ Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu
CEIP Lluís Vives _ 5é i 6é curs

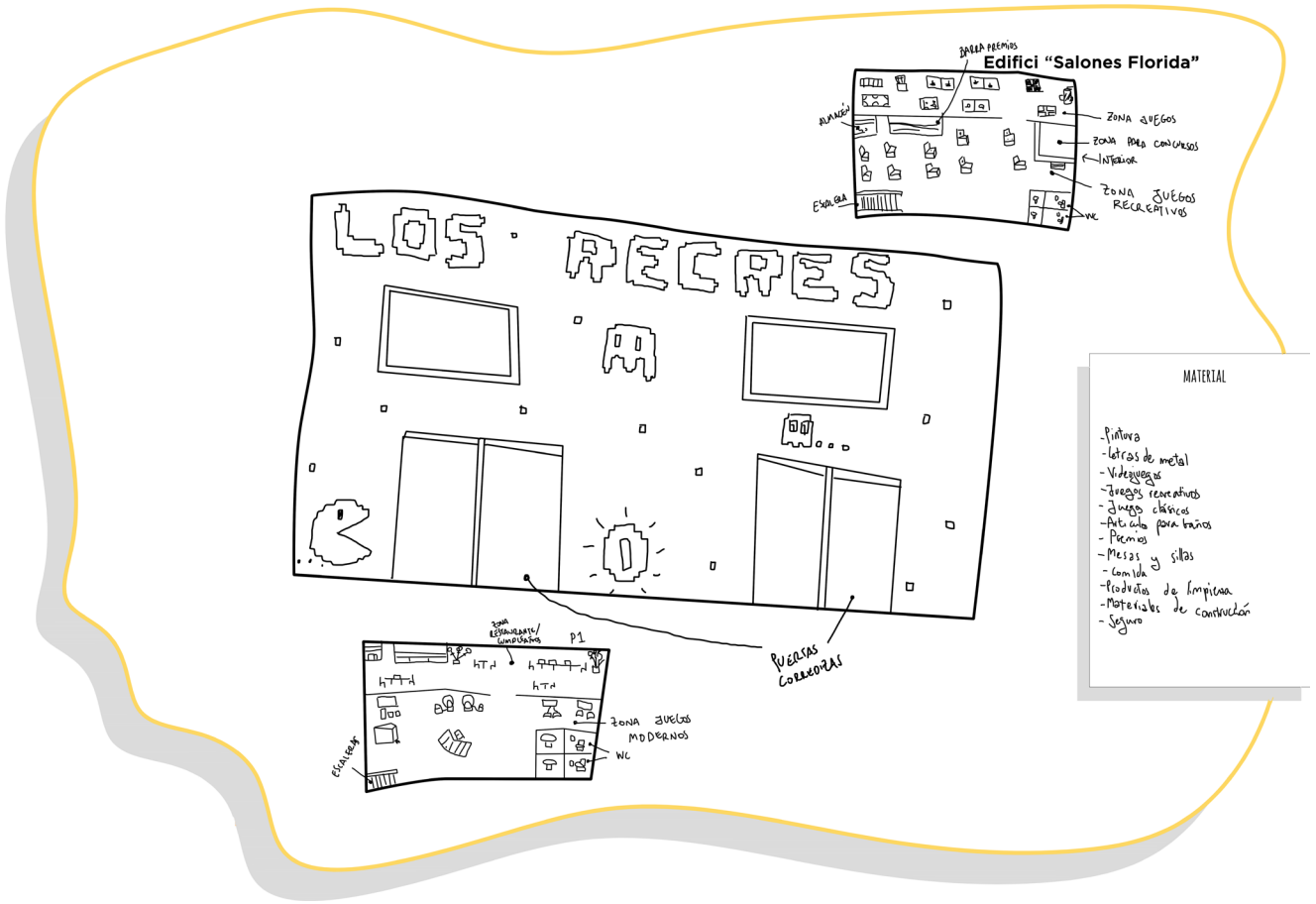

LES ESTRATÈGIES

"La confianza en las calles de una ciudad se construye a lo largo del tiempo a través de muchos, muchos, pequeños contactos públicos en las aceras... la mayor parte de ellos son ostensiblemente triviales, pero su suma no es en absoluto trivial"

Jane Jacobs

3

EL LLARG TERMINI

Infància amb Paiporta es proposa iniciar un procés a través del qual el municipi puga donar a tot el veïnat l'entorn i les eines perquè puga satisfer les seues necessitats i desenvolupar els seus somnis. Això comporta construir un poble on ningú es quede enrere, un poble amable que incloga, en igualtat de condicions, la multiplicitat d'actors que intervenen en el poble, des de la ciutadania activa i la gent vinculada a les institucions de govern, fins a la mateixa societat civil. **Per assolir aquests objectius, calen moltes mesures urgents, però cal també recuperar la mirada estratègica, de mig i llarg termini**. Aquest projecte intenta oferir aquesta mirada plantejant no una proposta tancada, sinó un Pla Estratègic en vistes l'any 2030, d'acord amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), i amb una particularitat, que la infància i la comunitat educativa siguen les protagonistes del procés participatiu que vaja materialitzant progressivament aquest propòsit.

La planificació estratègica deu ser el fonament d'un treball de llarg termini que sobrepasse les propostes i accions d'uns o altres partits polítics o inclús la simple gestió eficient dels serveis públics. Així, després del desenvolupament de la Primera Estratègia del Projecte, Arrancant Motors, es defineixen els principals objectius d'un projecte sociourbanístic que contribuïsca progressivament a la reversió de dinàmiques urbanes que han accentuat desigualtats entre persones - segons condicions d'edat, classe, origen o gènere -, i que fins al moment han sigut alienes als grans reptes ambientals i energètics del nou segle. Aquesta definició d'objectius específics s'estructura d'acord amb els tres objectius generals de la metodologia -reconnexió, reactivació i regeneració-, i es presenta com una **guia sobre la qual es puguen assentar les estratègies i accions que vagen definint-se progressivament de manera participada amb la infància i la comunitat educativa**.

Es detecten diversos problemes pel que respecta als moviments quotidians a Paiporta. El primer té a veure amb la **incompatibilitat entre l'actual trama urbana del municipi i els usos que alberga**, ja que tot i tenir una dimensió òptima per deixar de banda el transport privat, l'espai disponible per a aquest ús és ínfim comparat amb el destinat al transport privat, en termes de circulació però també d'estacionament, recursos i paisatge. El segon problema té a veure amb la **carència**

d'una jerarquia clara de vies de circulació, tant per al tràfic rodat com per als moviments de vianants, vinculada a uns usos específics dels equipaments i de l'espai públic. La trama urbana constitueix la principal xarxa de circulació, i per tant deu ser l'encarregada d'entrellaçar diferents categories d'activitats, des de les organitzades i programades burocràticament fins a les més flexibles (jocs, estances a l'exterior, converses) que sorgeixen de les trobades espontànies. **El tercer problema vinculat als moviments quotidians té a veure amb l'accés als col·legis del sud del municipi,** ja que al tractar-se d'escoles amb xiquets i xiquetes que viuen en tot el municipi i no sols a l'entorn pròxim del col·legi, és complicat limitar l'ús del transport privat per dur als xiquets i xiquetes a primeres hores si no s'ofereixen alternatives rotundes, ja no sols de caràcter territorial i urbanístic sinó també culturals i de suport mutu promogudes inclús des de les mateixes escoles.

Pel que fa a les activitats destinades a la infància, una de les qüestions fonamentals a treballar al municipi és la **manca d'equipaments que hi ha per poder albergar**

objectius específics RECONNEXIÓ

1. Replantejar el tràfic rodat de Paiporta per limitar la presència i la velocitat del transport privat.

2. Replantejar l'oferta d'aparcaments per desintoxicar el paisatge d'algunes zones del municipi.

3. Condicionar les actuals borses d'aparcament espontani i crear-ne de noves, de caràcter públic, per suplir les possibles carències.

4. Organitzar activitats formatives per a la infància i per a totes les edats per a la inclusió i el foment del bon ús del transport públic.

5. Activar una línia de transport públic interurbà que facilite la connexió dintre del municipi i l'accessibilitat per a persones amb menor autonomia.

6. Organitzar activitats esportives i d'oci que fomenten en la infància i en totes les edats l'ús de la bici i altres vehicles no motoritzats com a sistema quotidià de transport.

7. Condicionar el carril bici actual i dotar-lo d'elements específics perquè la infància i les persones del seu entorn puguen utilitzar-lo de manera lliure i segura.

8. Augmentar el nombre d'aparca bicis públics amb recursos específics per a la infància.

9. Crear una xarxa jerarquitzada de vies per al tràfic rodat sotmesa a una xarxa jerarquitzada per a vianants que harmonitze connectivitats, usos i velocitats.

10. Connectar les zones d'ús quotidià de la infància i de les persones del seu entorn a través de camins educatius d'ús exclusiu per a vianants.

11. Connectar les zones d'especial rellevància simbòlica i històrica del municipi a través de vies culturals d'ús exclusiu per a vianants.

12. Connectar les vies culturals amb les vies escolars per garantir la connectivitat territorial i funcional i les trobades espontànies de la infància.

13. Implementar una xarxa verda jerarquitzada i punts de trobada a distàncies controlades, amb elements urbanístics bolcats a fer de Paiporta un municipi més saludable per a totes les persones.

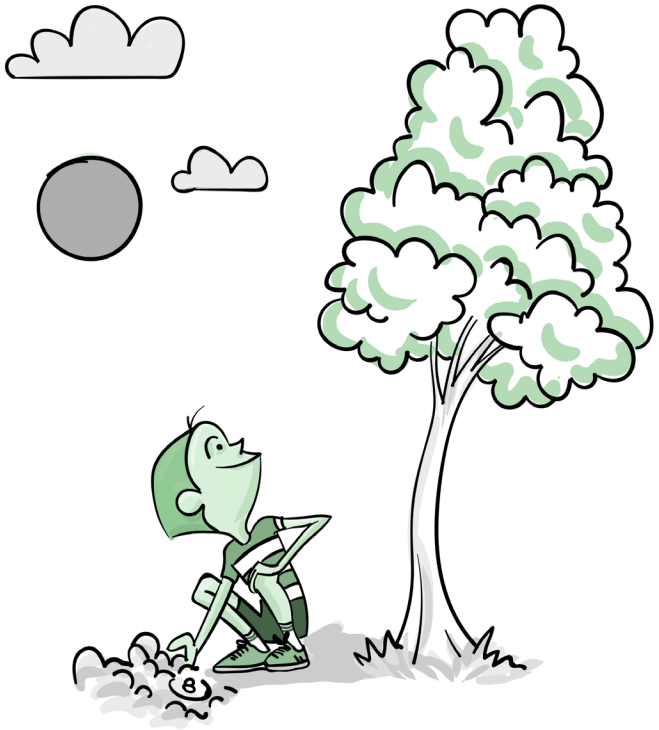

i donar resposta a aquesta demanda. Es reconeixen per part de la infància diversos equipaments cívics o culturals importants al municipi, com l'Auditori, el Rajolar o la Biblioteca, però més enllà del Poliesportiu no identifiquen cap espai públic com a propi, és a dir, com a espais que alberguen activitats per cobrir les seues necessitats específiques com a grup. Per tant, **el debat a partir d'aquest punt hauria de girar entorn de quins són els serveis i per tant els equipaments que necessitaria la infància del municipi**, davant el qual no pretenem encara aportar una solució tancada i concreta, sinó més bé **assentar unes bases i dotar al procés d'una sèrie d'instruments i ferramentes per definir-**

objectius específics REACTIVACIÓ

1. Constitució d'un Consell Municipal de la Infància de Paiporta com a òrgan estructural de consulta, representació i participació de la infància en l'àmbit local.

2. Constitució d'un Equip Motor per treballar de manera continuada en la coordinació del projecte, integrat per representants d'entitats interessades, ciutadania experta i el personal tècnic responsable del projecte.

3. Constitució d'una Comissió de Seguiment per coordinar el treball municipal amb el treball escolar, integrat pel personal tècnic responsable del projecte, representants polítics de les àrees involucrades al projecte i les directives dels centres, oberta a la participació de l'Equip Motor.

4. Elaborar un Pla d'Usos amb i per a la infància per regular la implantació i la gestió de determinades activitats de la infància al territori.

5. Implantar activitats formatives i lúdiques per connectar la infància amb el patrimoni, la història i la cultura de Paiporta.

6. Implantar activitats formatives i lúdiques per a la infància i totes les edats sobre els drets de la infància.

7. Fomentar l'ús de metodologies educatives innovadores basades en la promoció del treball cooperatiu i per projectes.

8. Identificar i requalificar zones i espais públics per implementar activitats amb major i menor restricció de l'ús per part de la infància i les persones del seu entorn.

la progressivament i de manera cooperativa amb la infància i la comunitat educativa. És un punt clau ja no sols per conéixer realment quins serveis i activitats necessita la infància del municipi i les persones del seu entorn, sinó també per construir progressivament un teixit social i comunitari que puga aportar i implicar-se en la futura gestió d'aquests espais i activitats.

A la llarga del desenvolupament de la primera estratègia d'Infància amb Paiporta, **s'han detectat molts espais públics que necessiten un pla estratègic de regeneració, i jo no sols en termes constructius sinó també d'ús i apropiació de l'espai**. Així, es planteja tota una bateria d'objectius específics per materialitzar aquest propòsit general, que comporta **actuacions de diferents graus de permanència i encapçalades i dirigides a diversos agents implicats en el projecte**. Totes elles suposen una regeneració i una millora de la qualitat de l'espai públic. En aquest punt es treballa específicament la temporalitat del procés, és a dir, amb els temps que la infància necessita per no perdre de vista el vincle que existeix entre les seues aportacions i les respostes de l'administració. La regeneració de l'espai, si vol ser participada, no pot fonamentar-se únicament en projectes encapçalats per l'administració, deu existir un diàleg entre els llargs i complexos projectes urbanístics i accions a curt i mitjà termini que impliquen a la ciutadania, **la infància no pot deixar de sentir-se escoltada i atesa ni perdre de vista que la seua participació en aquest projecte té un objectiu últim, aportar activament en fer de Paiporta un municipi referent en inclusivitat, respecte i sostenibilitat**.

objectius específics REGENERACIÓ

1. Elaborar un Pla de Rehabilitació Integral de Paiporta per adequar els equipaments, l'espai públic i els béns d'interés en desús.

2. Habilitar un espai públic com a oficina oberta per a la participació i seguiment del projecte Infància amb Paiporta.

3. Plantejar intervencions urbanes efímeres on s'implanten ferramentes de treball cooperatiu amb la infància i la comunitat educativa i senten les bases i criteris del disseny i la intervenció física.

4. Plantejar intervencions urbanes lleugeres que mostren o ajuden a la infància i la comunitat educativa a comprendre o decidir les propostes de transformació.

5. Plantejar intervencions urbanes on la infància i la comunitat educativa transformen l'espai físic.

6. Construcció col·laborativa d'elements provisionals en els itineraris definitius que indiquen les distintes estratègies urbanístiques d'actuació.

7. Plantejar intervencions urbanes i projectes d'execució que transformen l'espai de manera definitiva.

8. Implantar activitats formatives i lúdiques perquè la infància puga seguir les obres i participar en les decisions durant el seu desenvolupament.

ESTRATÈGIA 2: CAMINS EDUCATIUS

Aquest document recull quatre aspectes fonamentals del projecte Infància amb Paiporta: en primer lloc presenta una aproximació tècnica a la realitat socioterritorial del municipi, amb paràmetres d'anàlisi vinculats a la infància i la vida quotidiana; en segon lloc descriu el fonament metodològic del projecte, que s'ha aplicat en la primera estratègia i que seguirà establint-se com a guia del procés que segueix; en tercer lloc presenta els resultats del procés de participació amb la infància i la comunitat educativa desenvolupat a la llarga del curs 2018-2019 i corresponent a la primera estratègia del projecte; i per últim i en aquest punt es presenta una proposta de línies de treball a curt i llarg termini.

Tota l'anàlisi tècnica i participada ha servit per a tenir una visió global de quin és el vincle entre la infància i l'estructura urbana del municipi, de com s'entrellacen i com interactuen. D'acord amb aquesta anàlisi, s'ha pogut fer una **primera aproximació sobre objectius específics que treballar a la llarga del desenvolupament del Pla Estratègic que proposa el projecte**, però ni són objectius exclusius ni inqüestionables, són simplement un punt des d'on arrancar motors. De fet, alguns dels objectius són el desenvolupament de plans d'acció i la constitució d'òrgans de treball per facilitar precisament un treball més profund sobre els mateixos objectius. Però a més a més, a banda d'introduir aquests paràmetres de treball a llarg termini, **també es defineixen una sèrie de paràmetres que guiaran les accions a curt termini, és a dir, l'estratègia 2 d'Infància amb Paiporta: Camins Educatius**.

La definició dels Camins Educatius de manera participada amb la infància i la comunitat educativa, s'ha plantejat com el **punt de partida del procés de reversió de la trama urbanística de Paiporta**, amb la idea que les connexions viàries es definisquen en última instància i per tant queden supeditades a vies que donen servei a les necessitats de la vida quotidiana. El que es proposa en aquest punt no és ni molt menys una proposta tancada, sinó una primera aproximació esquemàtica que comença a travar alguns objectius específics com la creació i connexió de xarxes de vies educatives i culturals que abastisquen als principals espais freqüentats pels protagonistes d'aquest projecte.

La diagnosi realitzada mitjançant les diferents tècniques emprades, ha permès identificar els trams de carrers més utilitzats pels alumnes i les seues famílies per anar a l'escola. D'aquesta manera, s'ha identificat i determinat **el primer traçat d'una xarxa de camins educatius, amb eixos principals i secundaris que permetrien canalizar l'accés a totes les escoles del municipi, a les zones verdes i als principals equipaments esportius i culturals, garantint així uns itineraris segurs i accessibles per a tots els xiquets i xiquetes del municipi**. Aquesta primera idea concebeix els eixos principals com una xarxa de vies educatives que recorre tot el municipi per connectar ja no sols el sis centres educatius, sinó també totes les zones verdes. Així, es concep com un entramat de vies exclusivament per al pas de vianants, i per tant, com un pulmó que impregnaria tot el municipi de verd, de mobiliari urbà, de punts de trobada, de trobades espontànies, de passejos individuals i en grup, intergeneracionals, etc. És a dir, **un pulmó que impregnaria tota Paiporta de vida al carrer.**

A través de la diagnosi participada, no sols s'han identificat els recorreguts més habituals de l'alumnat i dels seus acompanyants als centres educatius, sinó també els més habituals en l'horari extraescolar. Així, els eixos principals es combinen amb un segon entramat d'eixos secundaris, que donen forma a la xarxa de vies culturals. A través d'aquesta xarxa secundària es connecten per una banda els principals equipaments i zones de joc freqüentades per la infància en el seu dia a dia, i per altra els equipaments culturals detectats com a infrautilitzats en l'anàlisi participada, precisament per potenciar el seu ús en alguns casos però també per reivindicar-los com a patrimoni cultural i identitari de Paiporta en altres. Aquesta xarxa, que es planteja com un suport a l'educativa, estaria constituïda per vies amb un ús no exclusiu per a vianants, podent combinar els seus recorreguts amb espai per al tràfic rodat. No obstant això, **el caràcter principal d'aquestes vies hauria de ser també el del passeig segur i, especialment, divertit**.

El traçat i la idea que en aquest punt es detalla esdevé una primera aproximació a través de la qual començar a treballar amb tots els agents implicats en el projecte en l'Estratègia 2 el curs 2019-2020. Així, el primer objectiu del procés cooperatiu que es durà a terme a curt termini, serà precisament el de **contrastar la idoneïtat del traçat proposat, tant pel que fa a l'elecció de vies concretes com de les possibilitats que aquestes ofereixen en termes d'accessibilitat, sostenibilitat i planificació urbanística**. Una vegada contrastada la pertinença del traçat, es treballarà amb la infància i la comunitat educativa per definir i establir **accions a curt i llarg termini, de major i menor grau de permanència**, en les diferents vies que conformen la xarxa de camins educatius. Ateses les condicions del municipi pel que fa a dotació de recursos i disponibilitat de temps per treballar amb la infància, en la segona estratègia d'Infància amb Paiporta es treballaran sols propostes i accions referents als eixos principals o xarxa educativa, quedant la materialització dels eixos secundaris reservada per ser treballada en fases venidores del projecte.

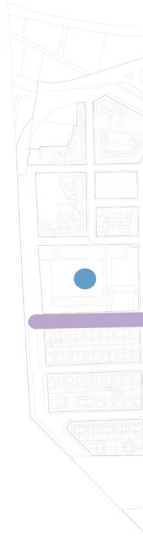

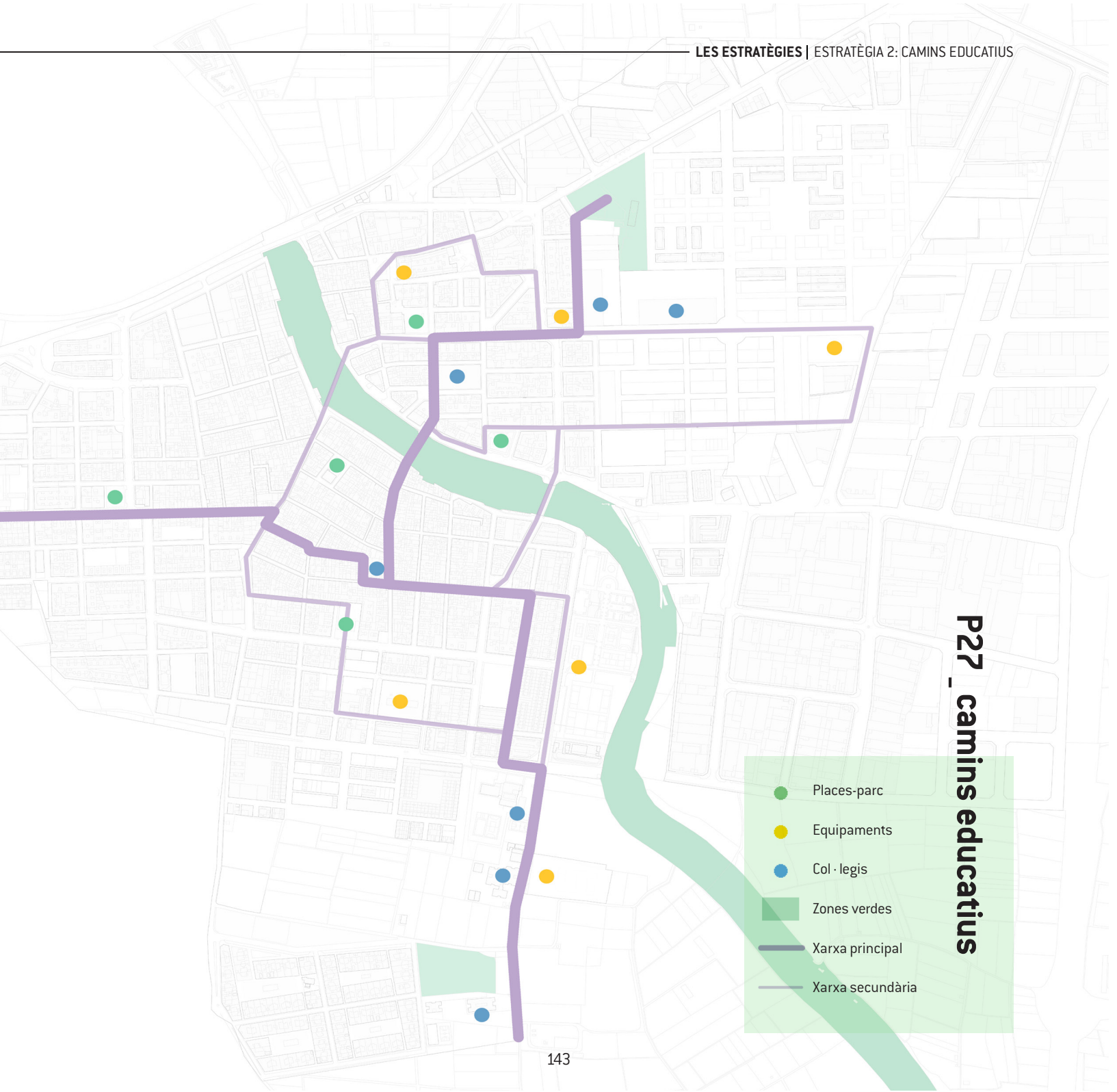
P27 _ camins educatius
Places-parc
Equipaments
Col · legis
Zones verdes
Xarxa principal
Xarxa secundària

Estructura de treball i calendari de la segona estratègia d'Infància amb Paiporta:

1. ANÀLISI SOCIO-URBANÍSTICA DELS CAMINS EDUCATIUS DE PAIPORTA. INFÀNCIA I VIDA QUOTIDIANA. Gener-Febrer de 2020

Demografia, espai públic, polítiques urbanes i dinàmiques quotidianes; calendarització del procés i adaptació del mètode participatiu a les necessitats de Paiporta i de la fase del procés.

2. JORNADES PER LA INFÀNCIA. Febrer de 2020

Celebració del PlayStreet Paiporta amb la participació de la infància i la comunitat educativa.
Celebració del Ple d'Escoles

3. APROXIMACIÓ A LA COMUNITAT EDUCATIVA. Març-Maig de 2020

Dos grups de discusió a informants clau de la comunitat educativa formal i informal.
Dues passejades crítiques de 1h i 30min de durada amb les AMPES dels centres escolars. A definir agrupacions segons disponibilitat dels AMPES.
Dos tallers participatius de 1h de durada amb les AMPES dels centres escolars. A definir agrupacions segons disponibilitat dels AMPES.

4. CALENDARITZACIÓ I ADAPTACIÓ DEL MÈTODE PARTICIPATIU. Maig-Agost de 2020

5. OBSERVACIÓ PARTICIPANT AMB LA INFÀNCIA. Setembre-Octubre de 2020

Trenta-sis tallers participatius d'1 hora de durada amb xiquets i xiquetes de primer, segon i tercer cicle de primària. Mostra representativa a definir segons disponibilitat dels centres escolars.

6. JORNADA LES VEUS DE LA INFÀNCIA. Novembre de 2020

Celebració del Ple d'Escoles
Coordinació i dinamització d'una intervenció efímera a l'espai públic amb la infància de tot el municipi.

7. MATERIALITZACIÓ. Novembre-Desembre

Elaboració de l'informe i altre material gràfic o audiovisual del procés "Camins Educatius" i proposta de línies de treball de la tercera estratègia.

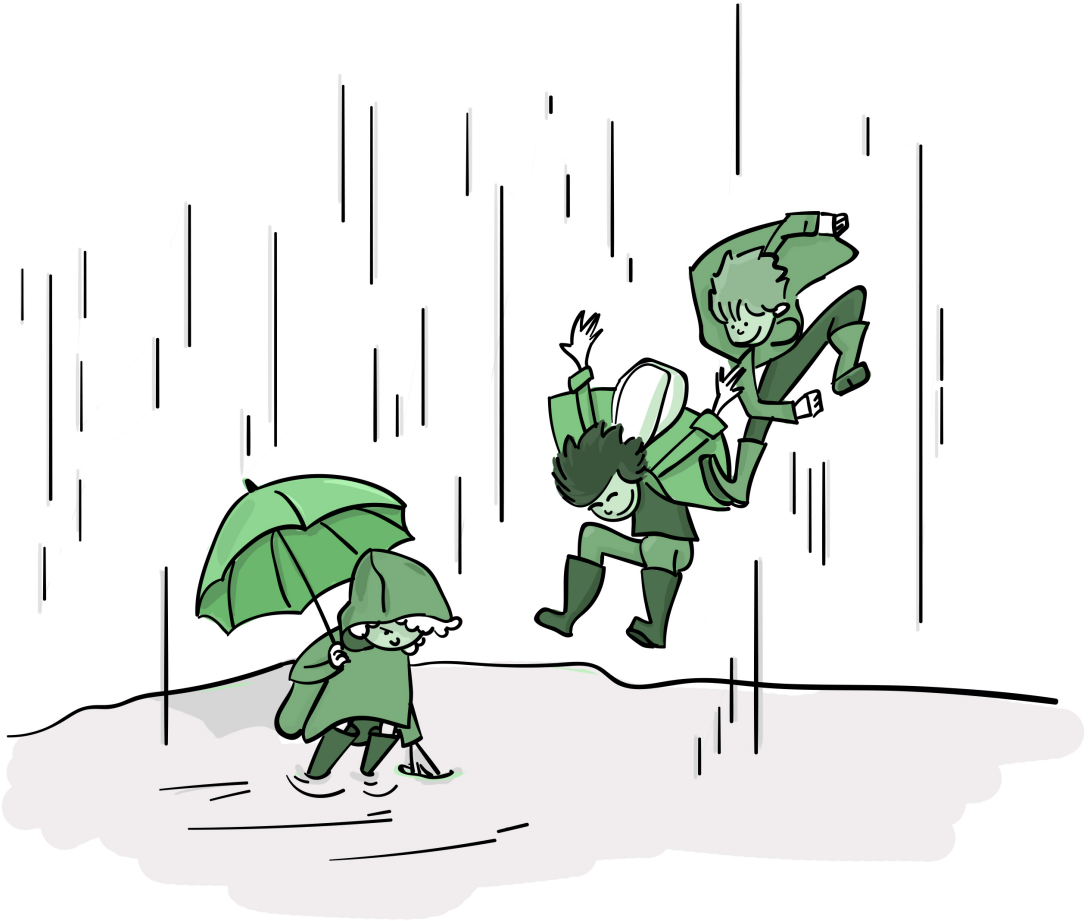

ESTIC JUGANT!
VEHICLES PROHIBITS

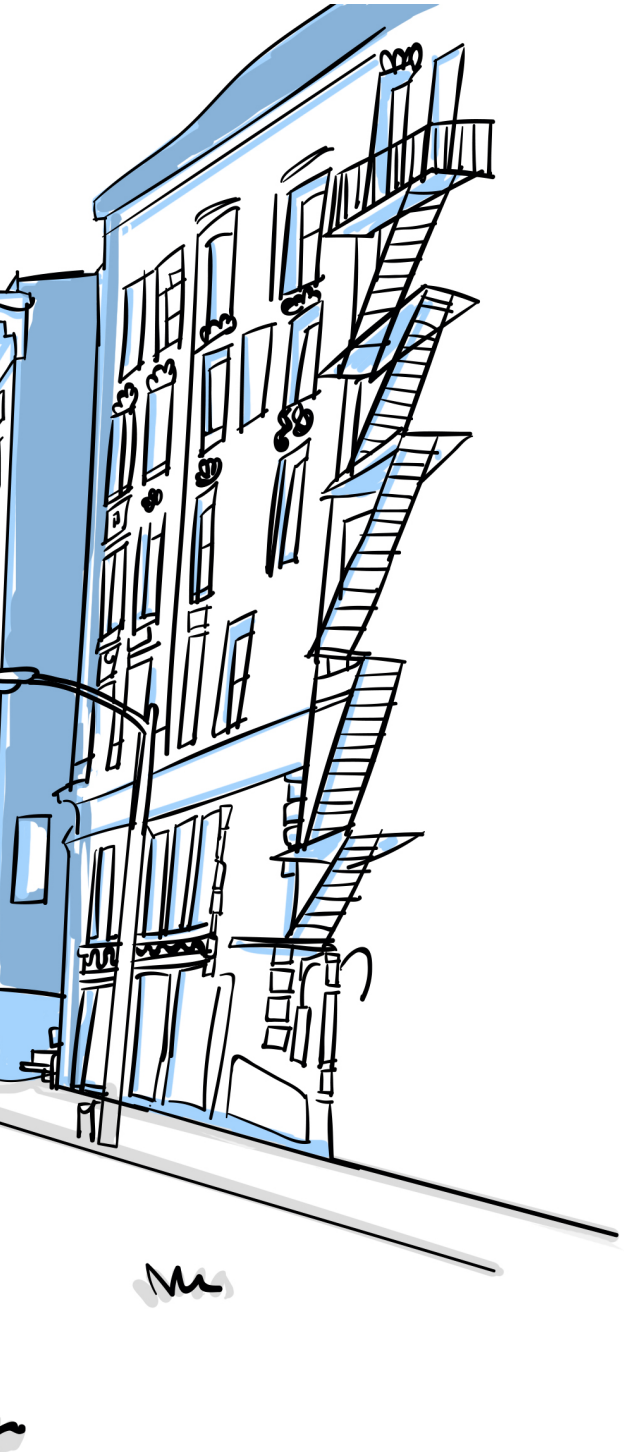

ELS ANNEXOS

- ¿No les enseñaron sus padres un poco de urbanidad?

- Sí, pero por suerte nos urbanizaron sin pavimentarnos la naturalidad.

Mafalda

4

PARTICIPANTS

Ausias March

3r de primària
- Marta
- Claudia
- Jimena
- Sofia
- Maria José
- Leyre Villalba
- Daniela
- Leyre Villena
- Maria
- Carla
- Noa
- Pablo Baenar Riquelme
- Hugo
- Víctor
- Josep
- Andrés
- Òscar López Durà
- Miguel
- Diego
- Pablo S.
- Diego
- Lucas
- Pablo

5è i 6è de primària
- Sandra
- Sara
- Maria
- Marta
- Elsa
- Carla
- Nora
- Arturo
- Jose
- Javi

Rosa Serrano

2n de primària

- Berta
- Carolina
- Ainara Ruiz Canos
- Paula
- Paul
- Dario
- Daniel Simó
- Hugo
- Hector
- David
- Maxi
- Marcos
- Quique
- Iván
- Jorge
- Asier
- Daniel
- Abel Puchades Tortajada
- Pepe
- Jose
- Iván
- Javier
- Yeison

5è i 6è de primària

- Andrea
- Jiagi Wu
- Carla
- Sara
- Anais
- Alba
- Linda
- Vera Lafuente Moreno
- Elisa
- Irene Albors Poveda
- Meli Andrea Lopez
- Merche Monreal Pérez
- Núria Garrido Valls
- Daniela Cano García
- Lidia Simó
- Valeria Cortes
- Sheila Simó
- Yolanda Sánchez Muñoz
- Mª Dolores Valcárcel
- Laura Garcia
- Elena Bullón Ponce
- Mireia Barberà
- Saray
- Ivayla Krasteva Vasileva
- Cristhian Sanchez
- Álvaro Santi Andreu
- Carlos García
- Hector
- Joan
- César
- Sergio
- Guille
- Lucas
- Pablo
- Alejandro Rojas González
- Ángel Cartillo García
- Héctor
- Alejandro Vega
- Víctor Martínez
- David
- Iván Orcajada Pérez
- Diego Morales Galiano
- Cristhian Villena Muñoz c
- Óscar Bueno
- Dani Aguado Campos

L'Horta

3r i 4t de primària

- Aitana
- Andrea
- Sabina
- Ainhoa
- Nayara
- Elena
- Lucía
- Mónica Moratalla Gonzalez
- Ángela Garcia Esteve
- Ainhoa
- Neu
- Olga
- Arantxa
- Claudia
- Ibhati
- Natalia
- Leire
- Alejandro
- Salva Biot Tirado
- Jorge
- Iván
- Rafa
- Álvaro
- Mario
- Iván
- Hugo
- Alan
- Ferran
- Miguel
- Marcos

5è i 6è de primària

- Marina
- Clara
- Paula
- Maria
- Hayat
- Andrea Toledo
- Alba Saez
- Paola
- Mariola M. S.
- Blanca
- Naiara
- Noelia
- Lucia
- Noara
- Tehami
- Eloy
- Hugo
- Iker
- Elias
- Joan
- Sergi
- Jorge
- Marcos
- Ismael
- Álvaro
- Navinder Singh Kaur
- Joel
- Adrián
- Jordi
- Héctor

Jaume I

1r de primària

- Gema
- Paula
- Aitana
- Noa
- Lola
- Laura
- Alma
- Mireia
- Belén
- Laia
- Ainhoa
- Valeria
- Carla
- Mateo
- Adrian
- Àlex
- Ivan
- Valentín
- Jaume
- Sacha
- Alvaro
- Pau
- Hugo
- Guillem
- Dani

5è i 6è de primària

- Maria Zorio
- Yolanda
- Berta
- Carla
- Noa
- Aina
- Valeria
- Cira
- Andrea
- Àfrica
- Andrea
- Noelia
- Cristina
- Valeria
- Tessa
- Aitana Martínez
- Miguel I.G.
- Miguel Ángel
- Marcos
- Jorge
- Hugo Rubio
- Álvaro
- Ismael
- Alex Martín
- Álvaro Cordoba
- Pablo
- Hugo
- Pau
- Marc

Inmaculada

6è de primària

- Martina Sáez Montesa
- Alejandra Ferrer Alcañiz
- Inés Jaramillo Menargues
- Carla Domingo Belert
- Claudia Martínez Rodriguez
- Irene García Romero
- Belén Cuevas Monasterio
- Yayá Sun
- Cristina Tarazona García
- Cecília Zurano Romero
- Natalia Salas Pastor
- Miriam Martínez Sirvent
- Lucía Torrijos Peñarroja
- Alba García Pérez
- Rosario Sanz Ramón
- Lucia de Dios Carretero
- Ana Embuena
- Sara San José Monreal
- María Visquert Fuentes
- Natalia Serrano Requena
- Sergio Ferrandis Chisbert
- Hugo Tarazona Torrijos
- Dani Martin Godoy
- Carlos Mas Chisvert
- Javi Planells Ricart
- Oscar Moreno Garcia
- César Gonzalez

Lluís Vives

3r i 4t de primària

- Erika
- Sofia Romero Navas
- Daniella
- Victoria
- Silvia
- Carla
- Daniela
- Irene
- Paula
- Lucia
- Nadia
- Gorka
- Raúl Muñoz
- Carlos
- Hector
- Marcos
- Coran
- Javi
- Yago
- Adrián
- Jorge
- Daniel
- Amin
- Antonio
- Óscar
- Ferran

5è i 6è de primària

- Paula
- Sara
- Marta
- Leire
- Alba
- Sofia
- Mar
- Lucia
- Julia
- Carmen
- Javier
- Marcos
- Paco
- Ángel
- Alberto
- Hugo

ÍNDEX DE GRÀFICS

IMATGES

Imatge 1	Barranc de Chiva	Pàgina 26
Imatge 2	Nou Llit del Riu Túria	Pàgina 26
Imatge 3	Recorregut del “Trenet”	Pàgina 26
Imatge 4	Vista aèria de Paiporta. Any 1983	Pàgina 28
Imatge 5	Vista aèria de Paiporta. Any 2000	Pàgina 28
Imatge 6	Vista aèria de Paiporta. Any 2006	Pàgina 28
Imatge 7	Primer Ple d’Escoles Ajunt. de Paiporta	Pàgina 55
Imatge 8	Segon Ple d’Escoles Ajunt. de Paiporta	Pàgina 55
Imatge 9	Taller amb les AMPA del Lluís Vives, l’Horta i el Jaume I	Pàgina 69
Imatge 10	Taller de treball cooperatiu _ CEIP Jaume I _ 1r curs	Pàgina 69
Imatge 11	Carrer Jose Capuz	Pàgina 70
Imatge 12	Camí Vinyes del Marqués	Pàgina 70
Imatge 13	Carrer La Pau	Pàgina 70
Imatge 14	Descampat La Casota	Pàgina 70
Imatge 15	Creuament San Juan de Ribera i Rafael Rivelles	Pàgina 71
Imatge 16	Carrer Garbí	Pàgina 71

Imatge 17	Carrer Felipe II	Pàgina 71
Imatge 18	Carrer San Josep	Pàgina 71
Imatge 19	Plaça 3 d'Abril	Pàgina 72
Imatge 20	Plaça La Casota	Pàgina 72
Imatge 21	Plaça Itàlia	Pàgina 72
Imatge 22	Plaça Major	Pàgina 72
Imatge 23	Plaça Slavador Allende	Pàgina 73
Imatge 24	Plaça Soliera	Pàgina 73
Imatge 25	Parc Vila Amparo	Pàgina 73
Imatge 26	Plaça Xúquer	Pàgina 73
Imatge 27	CEIP Ausias March	Pàgina 74
Imatge 28	CEIP Lluís Vives	Pàgina 74
Imatge 29	CEIP Rosa Serrano	Pàgina 74
Imatge 30	CEIP l'Horta	Pàgina 74
Imatge 31	CEIP Jaume I	Pàgina 75
Imatge 32	CC La Inmaculada	Pàgina 75
Imatge 33	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Ausiàs March _ 3r curs	Pàgina 78
Imatge 34	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Rosa Serrano _ 2n curs	Pàgina 80
Imatge 35	Taller de treball cooperatiu _ CEIP Jaume I _ 1r curs	Pàgina 81
Imatge 36	Taller de treball cooperatiu _ CEIP L'Horta_ 3r i 4t curs	Pàgina 81
Imatge 37	Taller de treball cooperatiu _CEIP Rosa Serrano _ 2n curs	Pàgina 87
Imatge 38	Taller de treball cooperatiu _ CC La Inmaculada_ 6é curs	Pàgina 87
Imatge 39	Taller de treball cooperatiu _CEIP Jaume I _ 1r curs	Pàgina 92
Imatge 40	Taller de treball cooperatiu _ CC La Inmaculada_ 6é curs	Pàgina 92
Imatge 41	Taller de treball cooperatiu _CEIP Jaume I _ 5é i 6é curs	Pàgina 95
Imatge 42	Taller de treball cooperatiu _ CEIP Rosa Serrano_ 5é i 6é curs	Pàgina 95
Imatge 43	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Jaume I _ 1r curs	Pàgina 101

Imatge 44	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Ausiàs Marc _ 3r curs	Pàgina 110
Imatge 45	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Ausiàs Marc _ 3r curs	Pàgina 111
Imatge 46	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP L'Horta _ 2n curs	Pàgina 112
Imatge 47	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP L'Horta _ 2n curs	Pàgina 113
Imatge 48	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Jaume I _ 1r curs	Pàgina 114
Imatge 49	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Jaume I _ 1r curs	Pàgina 115
Imatge 50	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Jaume I _ 1r curs	Pàgina 116
Imatge 51	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Lluís Vives _ 3r curs	Pàgina 117
Imatge 52	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Ausiàs March _ 5é i 6é curs	Pàgina 120
Imatge 53	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Ausiàs March _ 5é i 6é curs	Pàgina 121
Imatge 54	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Rosa Serrano _ 5é i 6é curs	Pàgina 122
Imatge 55	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Rosa Serrano _ 5é i 6é curs	Pàgina 123
Imatge 56	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP L'Horta _ 5é i 6é curs	Pàgina 124
Imatge 57	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP L'Horta _ 5é i 6é curs	Pàgina 125
Imatge 58	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Jaume I _ 5é i 6é curs	Pàgina 126
Imatge 59	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Jaume I _ 5é i 6é curs	Pàgina 127
Imatge 60	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CC La Inmaculada_ 6é curs	Pàgina 128
Imatge 61	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CC La Inmaculada_ 6é curs	Pàgina 129
Imatge 62	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Lluís Vives_ 5é i 6é curs	Pàgina 130
Imatge 63	Aportacions de l'alumnat en tallers de treball cooperatiu _ CEIP Lluís Vives_ 5é i 6é curs	Pàgina 131

GRÀFICS I ESQUEMES

Gràfic 1	Evolució de la població de Paiporta	Pàgina 29
Gràfic 2	Població de Paiporta per sexe i edat	Pàgina 30
Gràfic 3	Població per nacionalitat	Pàgina 31
Gràfic 4	Composició formativa de la població major de 16 anys	Pàgina 31
Esquema 1	El procés participatiu d'Infància amb Paiporta	Pàgina 42
Esquema 2	Pla Estratègia 2019-2030	Pàgina 57
Esquema 3	L'estructura d'un cicle	Pàgina 58
Esquema 4	En quin punt del procés ens trobem?	Pàgina 60
Esquema 5	La implicació dels agents en un cicle	Pàgina 61
Esquema 6	Qui ha participat en l'estratègia Arrancant Motors?	Pàgina 63
Esquema 7	Els espais de participació d'un cicle	Pàgina 64
Esquema 8	Com s'ha participat en l'estratègia Arrancant Motors?	Pàgina 67
Esquema 9	Límits físics i simbòlics de la infància i la comunitat educativa _ Mapa cognitiu	Pàgina 77
Esquema 10	Debilitats i fortaleses _ Barra de sensacions	Pàgina 86

PLÀNOLS

Plànol 1	Com arribar a Paiporta	Pàgina 33
Plànol 2	El viari de Paiporta	Pàgina 35
Plànol 3	L'espai de Paiporta	Pàgina 37
Plànol 4	Equipaments de Paiporta	Pàgina 39
Plànol 5	Debilitats i fortaleses _ CEIP Ausiàs March	Pàgina 82
Plànol 6	Debilitats i fortaleses _ CEIP Rosa Serrano	Pàgina 82
Plànol 7	Debilitats i fortaleses _ CEIP L'Horta	Pàgina 82
Plànol 8	Debilitats i fortaleses _ CEIP Jaume I	Pàgina 83
Plànol 9	Debilitats i fortaleses _ CEIP Lluís Vives	Pàgina 83
Plànol 10	Debilitats i fortaleses	Pàgina 85
Plànol 11	Espai per a la infància? _ CEIP Ausiàs March	Pàgina 88
Plànol 12	Espai per a la infància? _ CEIP Rosa Serrano	Pàgina 88
Plànol 13	Espai per a la infància? _ CEIP L'Horta	Pàgina 88
Plànol 14	Espai per a la infància? _ CEIP Jaume I	Pàgina 89
Plànol 15	Espai per a la infància? _ CC La Inmaculada	Pàgina 89
Plànol 16	Espai per a la infància? _ CEIP Lluís Vives	Pàgina 89
Plànol 17	Ocupació de l'espai per col · legis	Pàgina 91
Plànol 18	Ocupació de l'espai	Pàgina 93
Plànol 19	Recorreguts quotidians _ CEIP Ausiàs March	Pàgina 96
Plànol 20	Recorreguts quotidians _ CEIP Rosa Serrano	Pàgina 96
Plànol 21	Recorreguts quotidians _ CEIP L'Horta	Pàgina 96
Plànol 22	Recorreguts quotidians _ CEIP Jaume I	Pàgina 97
Plànol 23	Recorreguts quotidians _ CC La Inmaculada	Pàgina 97
Plànol 24	Recorreguts quotidians _ CEIP Lluís Vives	Pàgina 97
Plànol 25	Recorreguts quotidians	Pàgina 99
Plànol 26	Projectes per a Paiporta	Pàgina 119
Plànol 27	Camins Educatius	Pàgina 143

OPINIONS

Se desarrollan tres talleres con el Estudio de Arquitectura Nadal-Villena y junto a varixs miembros de las diferentes AMPA de los Centros Escolares del pueblo. En estos talleres tenemos la oportunidad de poner en conocimiento las necesidades de nuestrxs pequeñxs en cuanto a infraestructuras se refiere.

En los diferentes talleres hemos podido exponer las rutinas de las familias para poder así analizar los peligros, amenazas, valores y soluciones para los problemas de infraestructura de nuestro pueblo. Todo ello dirigido a mejorar y conseguir una Paiporta para la infancia y juventud más adecuada y coeducativa.

De estas reuniones han salido grandes y buenas propuestas, las de nuestro Colegio serían las siguientes:

1. Las zonas verdes y de campo de nuestra Paiporta pueden convertirse en espacios coeducativos, sólo que éstos estuvieran limpios de excrementos y mosquitos.

2. Un carril bici seguro y sin riesgos, que se extendiera desde el pueblo hacia los Pitufos por la continuación de la Calle Catarroja, teniendo en cuenta el futuro Proyecto de Urbanización (en cualquier caso habría que darle continuidad a la calle hacia la zona de Pitufos)

3. "Encauzamiento" del Barranco de Xiva. Debido a la magnitud de este proyecto, se podrían hacer espacios de ocio alternativos en esta zona. Teniendo siempre en cuenta las avenidas de agua que pudieran surgir durante el año (3 o 4 a lo sumo). Para nosotrxs este serían un gran Proyecto para Paiporta.

4. Espacios deportivos para los deportes demandados hoy por hoy: paddle, skate...

En resumen sería "construir" una Paiporta más amable y limpia para poder disfrutar de cada uno de sus espacios con libertad.

Gracias a la Regidoría de Urbanismo y Educación por crear esta oportunidad y este espacio de diálogo para mejorar, entre todos, nuestro pueblo. Así como al Estudio de Arquitectura Nadal-Villena por contar con nuestras familias. Esperamos que de estos talleres hayan salido propuestas que puedan llevarse a cabo.

A.M.P.A. CEIP L'HORTA

Consultadas las familias de alumnos que participaron en el programa que está llevando a cabo el Ayuntamiento de Paiporta, consideramos que la experiencia ha sido muy positiva.

Desde el AMPA hemos visto muy positiva la experiencia de aunar fuerzas entre colegios, Ayuntamiento y familias. Considero que es muy interesante escuchar a los niños, las familias, etc. Sus quejas o sugerencias puesto que todos podemos aportar.

Rafael Ramos
Presidente del A.M.P.A. CEIP ROSA SERRANO

En referencia al programa que está llevando a cabo el Ayuntamiento de Paiporta, consideramos que toda propuesta de hacer partícipe a todas las partes involucradas en la Comunidad Educativa es positiva.

Por otra parte, respecto a lo que a nosotros nos concierne como asociación, consideramos como sugerencia que al igual que existe en bienestar apoyo a diferentes colectivos desfavorecidos, igualmente se podría coordinar desde la concejalía de educación un seguimiento de los alumnos con necesidades educativas especiales para poder valorar su inclusión real en los colegios ordinarios, tal y como está especificado en la ley española.

Rafael Ramos
Directiu de DOWN VALENCIA TREBALLANT JUNTS

Valore molt positivament un plantejament de millora de la ciutat des de l'escolta a les necessitats de la ciutadania, tant les que es deriven de l'observació i responsabilitat de qui investiga i proposa, com de les que poden expressar-se a través de camins d'investigació qualitativa en els que es creen contextos que possibiliten el contacte i l'escolta d'allò que proposen i/o necessiten diferents sectors de la població. En este cas, la infància.

L'escola és una espai que possibilita el contacte i l'escolta, és cert que és un espai formal, molt reglat, però en el que qui l'ocupem podem crear vida, més enllà de l'educació formal, de manera que podem ampliar el seu horitzó i donar-li un sentit més ample. Així crec que forme part d'un context que em permet contactar amb la mirada de la infància i les seues necessitats en relació a com poden viure la seua ciutat.

Moltes vegades hi ha necessitats que de tan obvies, les deixem de costat perquè no ens resulten noves, perquè es viuen des dels òrgans de gestió i decisió política més des de l'òptica del manteniment que des de l'enfocament de la recreació continua. Són grans necessitats que crec que es necessiten cuidar amb pensament, escolta i creativitat. En este sentit puc afirmar:

- La infància necessita espais de trobada, com les places, els parcs, el poliesportiu... El carrer no és un lloc d'estar, de jugar, és un lloc de pas, i la infància necessita espais segurs i tranquils on poder trobar-se i jugar, estar...
- La infància necessita camins tranquils amb menys tràfic, que fins i tot pogueren permetre caminar per ells a soles, i iniciar així la seua autonomia per a anar al col·le, per a anar a comprar, a casa d'un amic, d'un familiar... Anar caminant és una manera de viure la ciutat més propera i més autònoma. Crea relacions i activa de forma natural la seguretat personal i la confiança.

Davant d'estes necessitats fonamentals, i tal vegada òbvies, i tal vegada per per això ara no massa escoltades pels governs municipals, per les famílies... Observe que el món adult hem ocupat el temps i l'espai. La utilitat i la rendibilitat marca l'ús de l'espai i també del temps: poc espai lliure i poc temps lliure.

Jo en l'escola observe en primera persona com la manera de cuidar l'espai convida a unes maneres diferents de viure i conviure. Per exemple, corredors i classes decorats en harmonia i alegria conviden a no ser deteriorats, pintats... Bancs i taules de jardí en el pati conviden a ser un espai de trobada i relació. Una decoració amb sentit pedagògic crea un entorn educatiu on determinats valors de vida ens acompanyen a través de murals que canvien, o treballs en moments determinats. Un espai viu, convida a mirar-lo i decidir sobre ell, a donar propostes i creacions. En el nostre col·le, el Jaume de Paiporta, considerem que l'espai és un element educatiu molt important.

També des de l'escola he pogut viure la potència de la participació directa. Les criatures en contextos adequats es mostren amb el desig i la iniciativa de pensar, proposar, i fer. He viscut projectes educatius de gran complexitat i aprenentatge que no hauria pogut fer i viure sense comptar amb les propostes, les preguntes i l'acció de les criatures. També amb la participació de les famílies acompanyant als seus fills/es. És molt potent veure com el món adult ens transformem en sensibilitat i aportacions si ho fem comptant amb la mirada i la companyia de la infància.

INFÀNCIA I CIUTAT DES DE LA MIRADA D'UNA MESTRA
INMA COSCOLLÀ GIRONA. MESTRA DEL CEIP JAUME I

NOTÍCIES DE PREMSA

31/01/2019

Paiporta obri a la comunitat escolar i educativa decisions transcendentals en urbanisme

El projecte participatiu 'Infància amb Paiporta' investigarà en els pròxims mesos en el disseny de la localitat

L'Ajuntament de Paiporta obri a la comunitat escolar i educativa de la localitat decisions transcendentals en matèria d'urbanisme. Amb el projecte 'Infància amb Paiporta. Petites exploradores de barris', que es presentarà el pròxim 6 de febrer a la Sala Annexa del Museu de la Rajoleria, el consistori enceta un procés d'investigació i acció participativa al qual estan convocades totes les criatures entre 6 i 12 anys, però també la ciutadania en general. En coordinació amb els centres educatius, l'Ajuntament vol donar veu als xiquets i xiquetes, sovint oblidats en les polítiques públiques.

Els objectius d''Infància amb Paiporta' són oferir una eina per a avaluar l'estructura urbanística de Paiporta, i contribuir a la proposta de polítiques urbanístiques que milloren la qualitat de vida de la infància i de les persones del seu entorn. A més, el projecte, en forma de joc, apropa a la infància una ferramenta de transformació i educació en polítiques urbanes i en l'exercici dels seus drets com a ciutadans i ciutadanes, lluny d'un àmbit que ha adoptat des de sempre formes vinculades al món adult i a una perspectiva excessivament tecnicista.

El projecte està impulsat per les regidories d'Educació, i d'Urbanisme, Medi Ambient i Sostenibilitat, i es desenvoluparà al llarg dels pròxims mesos. La finalitat és, en paraules del regidor d'Educació, Toni Torreño, “acostar el disseny del nostre poble als somnis i aspiracions de les xiquetes i xiquets, que ens poden oferir una perspectiva diferent i més ajustada a les seues necessitats”. En aquest sentit, l'Ajuntament ja havia iniciat junt als centres educatius el projecte de disseny i execució dels camins escolars segurs, iniciativa que també es desenvoluparà en aquest projecte d'Infància amb Paiporta.

Per al responsable d'Educació de l'Ajuntament, “el projecte té una doble vessant interessant. D'una banda, promou la participació, ja que escoltem i atenem les propostes de la infància del poble i de la comunitat educativa en el seu conjunt, i d'altra, les xiquetes i xiquets aprenen com es dissenya l'urbanisme d'un poble i quins elements es poden variar per a fer realitat les seues demandes”.

“Sempre és positiu comptar amb l'opinió de la ciutadania per a dissenyar les polítiques públiques, i pensem que les xiquetes i xiquets de Paiporta tenen molt a dir sobre els barris i carrers que xafen cada dia”, ha afegit el regidor d'Urbanisme, Pep Val. “Ja ho vàrem fer amb el Pla de Mobilitat Urbana Sostenible (PMUS), i amb el disseny del projecte per a obtindre fons EDUSI, i els resultats varen ser molt positius, però necessitem totes les perspectives, també les dels més menuts i menudes”, ha conclòs Val.

El projecte va començar el passat mes de desembre amb una primera aproximació a la realitat sociourbanística del municipi per detectar les principals formes d'exclusió i invisibilització de la infància de la vida pública; també una primera aproximació a la comunitat educativa per coordinar el desenvolupament de les diferents fases del projecte, entre d'altres la concreció del calendari de tallers de participació amb la infància i amb el AMPES.

Tots aquests avanços seran exposats en la presentació que es celebrarà aquest 6 de febrer a les 17.30 hores, en la qual també participaran l'arquitecte autor del Gulliver de València, Rafa Rivera, i la professora del CEIP Jaume I, Inma Coscollà, en un acte coordinat per les components de Nadal Villena, l'empresa d'arquitectura i urbanisme encarregada de portar a terme la iniciativa.

La metodologia d'Infància amb Paiporta està estructurada en cinc fases que plantegen el desenvolupament d'un procés participat per al disseny i avaluació de polítiques urbanes a llarg termini, degut a la importància que aquest tipus de procesos es plantegen des de l'inici pensant en la seua continuïtat i la devolució a la mateixa comunitat.

Tot i això, al llarg d'aquest primer any es desenvoluparan solament les tres primeres fases del projecte, centrades en que xiquetes i xiquets treballen en un procés de filtre i priorització de problemes que viuen dia a dia, i que els permetrà inclús reflexionar per poder aportar noves alternatives i propostes.

Tots aquests objectius es treballaran a través de reunions periòdiques amb l'Ajuntament de Paiporta i agents clau de la comunitat educativa; amb una anàlisi continuada de dades sobre la situació de les polítiques urbanes de Paiporta que s'anirà contrastant amb les aportacions de la infància; amb 30 tallers amb una mostra representativa dels sis cursos de primària de tots els centres escolars del municipi; a aquests es sumaran altres quatre tallers amb les AMPAs i diverses entrevistes a informants clau vinculats a la comunitat educativa formal i informal. Algunes de les propostes sorgides de tallers i trobades es tractaran també en el Ple d'Escoles previst per al mes de març d'enguany. La previsió és que es puguen presentar les conclusions del projecte al mes de juny.

6 febrer
Infància amb Paiporta
17,30 h Sala annexa Museu de la Rajoleria
Taula redona
Presentació del projecte *Infància amb Paiporta*
a la comunitat educativa i al poble
Presenta i coordina: Nadal Villena
arquitectura i urbanisme
Amb la participació de:
Rafa Rivera · Arquitecte del Gulliver
Inma Coscollà · Professora del Jaume I
la infància explora els barris del poble

13/02/2019

Paiporta es repensa amb la perspectiva de la infància

L'arquitecte del parc Gulliver, Rafa Rivera, i la professora del CEIP Jaume I, Inma Coscollà, avalen les intencions del projecte de participació 'Infància amb Paiporta'

L'Ajuntament de Paiporta acaba d'encetar un procés participatiu que, baix el nom d''Infància amb Paiporta', té com a objectiu repensar la ciutat amb la perspectiva de les xiquetes i xiquets entre 6 i 12 anys. Amb aquesta finalitat, el projecte ja ha començat a realitzar tallers als centres educatius del poble per a escoltar les veus que quasi mai s'escolten a l'hora d'aplicar polítiques urbanístiques, les de les criatures. L'arquitecte del parc Gulliver de València, Rafa Rivera, i la professora del CEIP Jaume I, Inma Coscollà, varen avalar les intencions del projecte amb la seua presència a la presentació, celebrada dies enrere.

També varen estar presents en l'acte l'alcaldessa de Paiporta, Isabel Martín, el regidor d'Educació, Toni Torreño, i el d'Urbanisme, Pep Val, acompanyats per membres de les Associacions de Mares i Pares d'Alumnes (AMPAs), personal docent, persones a títol particular i algunes xiquetes i xiquets.

'Infància amb Paiporta' és una iniciativa de les regidories d'Educació i d'Urbanisme, Medi Ambient i Sostenibilitat que parteix d'una realitat inqüestionable a la majoria de les ciutats de l'actualitat: la invisibilització de la infància en el disseny i gestió dels espais públics i privats.

Per tal de donar remei a aquest problema, i en col·laboració amb les arquitectes Marta Pastor i Carolina Juan, de Nadal Villena Arquitectura i Urbanisme, l'Ajuntament s'ha proposat escoltar les veus més joves del poble. Acabar amb el plantejament reduccionista de l'urbanisme fet i pensat per subjectes homes, de mitjana edat, de classe mitjana i amb un treball ben remunerat i condicions físiques plenes.

Qui viu i qui ha de dissenyar el poble és un ventall molt més ampli de perfils i persones. I entre elles, les més invisibilitzades són les xiquetes i xiquets.

En aquest sentit, durant la presentació, tant Rafa Rivera com Inma Coscollà encoratjaren les persones encarregades d'elaborar el procés a continuar endavant i escoltar sense embuts la veu de la infància. L'autor del Gulliver, un parc avançat al seu temps, pioner en la posada dels xiquets al centre del disseny de l'espai públic, va denunciar que les ciutats actuals no tenen en compte a la infància, a les seues necessitats i inquietuds. Coscollà, per la seua banda, va posar l'accent també en dissenyar un procés de participació transparent en què els xiquets i xiquetes puguen expressar les propostes en el seu propi llenguatge, i del que es vegen resultats palpables.

37 tallers i entrevistes

El projecte 'Infància amb Paiporta' consistirà en una anàlisi profunda de les inquietuds de les comunitats educatives del poble. Amb aquesta finalitat, es portaran a terme 33 tallers amb criatures d'entre 6 i 12 anys, altres quatre tallers amb les AMPAs, a més d'entrevistes a informants clau en la comunitat, per tal d'aprofundir en la visió de la comunitat educativa formal i informal.

La realització del projecte té altra vessant important, com és el valor educatiu que té el propi procediment per als xiquets i xiquetes, que aprendran sobre la participació i els seus límits, sobre el dret que tenen a formar part de la vida pública i les implicacions que això comporta, allò positiu de tindre una visió crítica del seu entorn i el treball conjunt i progressiu per a millorar el lloc que habiten.

(https://paiporta.es/img/uploads/12458da2a2.jpg)

(https://paiporta.es/img/uploads/12469be16e.jpg)

https://paiporta.es/img/uploads/124762946b.jpg)

https://paiporta.es/img/uploads/12489640f6.jpg)

19/11/2019

Paiporta se sotmet al diagnòstic de la infància

El Museu de la Rajoleria acull dijous la presentació de les conclusions del projecte participatiu 'Infància amb Paiporta. Arrancant motors', realitzat els últims mesos a les sis escoles del poble

La infància de Paiporta presenta aquest dijous el seu diagnòstic sobre el disseny actual de la ciutat, i quines son les seues necessitats i anhels per al futur. El Museu de la Rajoleria acull la presentació de conclusions del projecte impulsat per les regidories d'Urbanisme, Medi Ambient i Sostenibilitat, i la d'Educació, junt a l'estudi d'arquitectura Nadal Villena, que han portat a terme un procés participatiu durant els últims mesos a les sis escoles de primària paiportines, amb unes conclusions sorprenents i encoratjadores, pel repte que suposen per a les polítiques urbanístiques dels pròxims anys.

El projecte 'Infància amb Paiporta' ha treballat amb xiquetes i xiquetes entre 6 i 12 anys per a incorporar la seua perspectiva al disseny futur de la localitat, i per a avaluar la seua forma actual i les prioritats que s'han establert des de l'Ajuntament en les últimes décades. Els ulls de la ciutadania més jove del poble treuen a la llum carències, fortaleses i perspectives fins ara inèdites, que també s'han expressat a través dels plens d'escoles.

Tot quedarà exposat en la 'Jornada per la Infància', programada per a aquest dijous, 21 de novembre, al Museu de la Rajoleria. La primera activitat del dia serà l'obertura de l'exposició 'Infància amb Paiporta. Arrancant motors', a les 9.00 hores, i que contindrà el material elaborat per les xiquetes i xiquets al llarg del procés participatiu de la primera fase del projecte. S'estrenarà aleshores també el vídeo documental amb les veus recopilades per Nadal Villena, que inclouen agents clau de la comunitat educativa formal i no formal (iaios, iaies, AMPAs, tècnics municipals, etc...).

De vesprada, a les 18.00 hores, es produirà la lectura col·lectiva del 'Manifest en defensa dels drets de la infància', amb la participació de representants de tots els centres educatius del municipi, i amb motiu de la celebració del Dia Universal de la Infància, que té lloc a tot el món el 20 de novembre. Seguidament es presentarà l'estratègia global 'Infància amb Paiporta', amb les conclusions principals extretes de la primera fase, ja realitzada, i també de la segona estratègia, els 'Camins Educatius', a desenvolupar en el curs 2019-2020.

Per últim, se celebrarà una xarrada col·loqui amb la participació de l'arquitecte i urbanista Arnau Boix, membre de l'equip guanyador del concurs internacional per a reformar la Rambla de Barcelona, i l'assessora del CEFIRE i exdirectora del CEIP Ciutat de Cremona d'Alaquàs, Marta Murciano, que també és experta en actuacions educatives d'èxit.

La convocatòria per a la Jornada per la Infància és oberta a tota la ciutadania de Paiporta, que quedarà sorpresa per la perspectiva inèdita que ofereixen les xiquetes i xiquets sobre la configuració actual de places, carrers, vials, parcs i punts estratègics del seu poble, tant des del punt de vista positiu com negatiu.

Jornades per la Infància
21 novembre 2019
MUSEU DE LA RAJOLERIA
9,00 h
OBERTURA DE L'EXPOSICIÓ INFÀNCIA AMB PAIPORTA. ARRANCANT MOTORS.
• Exposició del material treballat per la infància al llarg del procés participatiu vinculat a la primera fase del projecte Infància amb Paiporta.
• Projecció contínua del vídeo documental amb els testimonis de la comunitat educativa.
18,00 h
LECTURA COL·LECTIVA DEL MANIFEST EN DEFENSA DELS DRETS DE LA INFÀNCIA.
• Participació de persones representants de tots els centres educatius del municipi per llegir el Manifest en commemoració del Dia Universal de la Infància (20 de novembre)
Arrancant Motors
XERRADA COL·LOQUI
DINAMITZADA PER NADAL VILLENA
• Arnau Boix. Arquitecte i urbanista. Equip guanyador del concurs internacional per reformar La Rambla de Barcelona.
• Marta Murciano. Assessora del CEFIRE de Torrent. Ex-Directora del CEIP Ciutat de Cremona (Alaquàs). Experta en actuacions educatives d'èxit.
18,30 h
PRESENTACIÓ DE LA PRIMERA ESTRATÈGIA D'INFÀNCIA AMB PAIPORTA.
A CÀRREC DE NADAL VILLENA
• Presentació del treball i les conclusions extretes de la primera fase del procés de participació d'Infància amb Paiporta.
• Presentació de la segona estratègia d'Infància amb Paiporta "Camins Educatius" a desenvolupar el curs 2019-2020.
18,15 h
AJUNTAMENT DE PAIPORTA | Regidoria d'Educació
NADAL VILLENA arquitectura i urbanisme